

Bundel - 1.Commissie Ruimte en Economie van 15 februari 2022

- 0.1 Afsprakenlijst gecombineerde commissie Ruimte en Economie en Maatschappij en Bestuur op 15 februari 2022
AFSPRAKENLIJST Gecombineerde Commissie Ruimte en Economie en Maatschappij en Bestuur 15-02-2022.pdf
- 1 Opening door de voorzitter, mevrouw N. Hauet
- 2 Vaststelling van de agenda
Agenda gecombineerde commissie R&E en M&B 15-02-2022.pdf
- 3 Mededelingen van het college
- 4 COMMISSIE RUIMTE EN ECONOMIE
- 4.1 Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer
Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema
Het contract voor de verwerking van restafval met de AEB verloopt per 31 december 2022. Het doel is om per 1 januari 2023 een nieuwe overeenkomst te hebben met een afvalverwerker voor de verwerking van het restafval, tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk milieueffect.
Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.
20220127 RAADSVoorstel inbesteding nacheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer.docx
20220118 Inbesteding Aalsmeer Omrin.pdf
- 5 COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR
- 5.1 Aanpak dak- en thuisloosheid en doordecentralisatie Beschermd Wonen
Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema en R.K. van Rijn
Het doel van dit voorstel is dat de gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland de komende jaren een beter perspectief kunnen bieden bij (dreigende) dakloosheid, waarbij gemeenten meer (budget)verantwoordelijkheid krijgen voor het beleidsveld maatschappelijke opvang en begeleid wonen, de zogenaamde doordecentralisatie.
Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.
Raadsvoorstel Dak- en thuisloosheid en beschermd wonen.docx
1. Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid 2021-2025 Een nieuwe start - samen op weg naar perspectief.pdf
2. Regioplan Een nieuwe start in Amstelland.pdf
20211212 advies ASD Regioplan Beschermd Wonen.pdf
20220111 Getekende brief aan ASD Aalsmeer inzake reactie op adviezen ASD beschermd wonen en dak- en thuisloosheid.pdf
- 6 Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022
Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Het doel van het overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022 is om te zorgen voor een goede overdracht van de oude naar de nieuwe gemeenteraad door middel van een aantal adviezen mee te geven.
Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.
Rvs overdrachtsdocument gemeenteraad.docx
20220214 Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022_02.pdf
- 7 Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad
Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Het doel van de wijziging van de vergaderstructuur van de gemeenteraad is om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren en de politieke meningsvorming meer zichtbaar te maken. Daarvoor gaan we onderscheid maken in de fasen van het besluitvormingsproces per vergadering.
Verder beoogt dit voorstel een meer evenwichtigere verdeling van de werkdruk tussen beide raadscommissies door het aantal onderwerpen van de Commissie Ruimte te beperken tot ruimtelijke ordening en openbare ruimte en verkeer.
Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.
Rvs Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad.docx
Notitie wijziging vergaderstructuur gemeenteraad.docx
- 8 Regionale samenwerking
- 9 Vragenkwartier
20220125 Vragen CDA vragenkwartier 27-01-2022 inzake babbelbankjes.pdf

Gemeente Aalsmeer

AFSPRAKENLIJST GECOMBINEERDE COMMISSIE RUIMTE EN ECONOMIE EN MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR D.D. 15 FEBRUARI 2022

GECOMBINEERDE COMMISSIE R&E EN M&B

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw N. Hauet

Griffier: de heer O.F. Matheijssen

Leden:

CDA	: mevrouw M. van Diemen en de heren T.F.M. Verlaan en G.J.H. Winkels
VVD	: de dames M. Vleghaar en E.S.I. Meijwaart en de heren J.G.E. Bouwmeester en D.G. van der Zwaag
AA	: de dames C. van Hilst-Dekker, G. Holtrop en J. Keessen en de heer D. Kuin
D66	: de heren W. Kikkert, P. van Riet en S.J.R. de Vries
GroenLinks	: de heren R.P. Fransen en O.W. Verbeek
PvdA	: de heer J.H. Buisma

Portefeuillehouders: de heren G.E. Oude Kotte en R.K. van Rijn

Tijd	Agenda punt	Onderwerp	Afspraak
20.00	1.	Opening door de voorzitter, mevrouw N. Hauet	
20.02	2.	Vaststelling van de agenda	Conform vastgesteld
	3.	Mededelingen van het college	Er zijn geen mededelingen van het college

		<u>COMMISSIE RUIMTE EN ECONOMIE</u>	
20.05	4.	Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <u>Toezegging:</u> De vraag wie aandeelhouder wordt (De Meerlanden of de gemeente Aalsmeer) wordt schriftelijk beantwoord.	Door naar de raad van 10-03-2022 als behandelstuk op verzoek fractie Absoluut Aalsmeer
		<u>COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR</u>	
20.20	5.	Aanpak dak- en thuisloosheid en doordecentralisatie Beschermd wonen <u>Portefeuillehouder: R.K. van Rijn</u> <u>Toezegging:</u> De volgende vragen worden nog schriftelijk beantwoord: 1.AA: inzake de evaluatie pilots, de overbruggingszorg, de participatie door inwoners Aalsmeer bij realisatie van voorzieningen, de monitoring en de informatievoorziening aan de raad hierover; 2.CDA: het niet deelnemen van Aalsmeer aan het project onder de pannen; 3.GL: als verblijfplaats niet leidend is wat dan wel en wat zijn dan de gevolgen voor Aalsmeer; 4.PvdA: klopt het dat Aalsmeer voor een handjevol Aalsmeeders in 2029 € 1,4 miljoen gaat kosten (± € 300.000 p.p.)	Door naar de raad van 10-03-2022 als behandelstuk
21.00	6.	Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022 <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <u>Toezegging:</u> -	Door naar de raad van 10-03-2022 als behandelstuk
21.15	7.	Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <u>Toezegging:</u> -	Door naar de raad van 10-03-2022 als behandelstuk
21.30	8.	Regionale samenwerking	De heer Verlaan doet verslag van de

			vergadering van de MRA Raadtafel waar door de Aalsmeerse vertegenwoordiging de Aalsmeerse standpunten in het kader van de Verstedelijkingsstrategie sterk benadrukt zijn. Het is aan de vertegenwoordigers in de nieuwe raad om hier verder vervolg aan te geven. De heer Kuin dankt de heren Verlaan en Abbenhues voor hun inbreng in zowel Regioraad als MRA Raadtafel.
21.35	9.	Vragenkwartier De door het CDA ingediende vragen voor het vragenkwartier van de raadsvergadering van 27 januari 2022/1 februari 2022 zijn doorgeschoven naar deze commissievergadering: 1. Klopt het dat er nog steeds geen bankjes zijn aangeschaft en waar is het wachten op? 2. Is er al bekend wat voor bankjes er gaan komen en wat zo'n bankje gaat kosten? 3. Inmiddels zijn we bijna 1.5 jaar verder na de motie. Kan de wethouder aangeven op welke termijn wij de eerste babbelbank kunnen verwachten. Door de fractie Absoluut Aalsmeer zijn vragen gesteld over de afvalsituatie bij het Laurierhof: 1. Is het juist dat er voor de 44 wooneenheden 2 ondergrondse groenafval container en 1 ondergrondse restafval container worden geplaatst? 2. Waarom zijn de bewoners nog niet in het bezit van een pas waardoor zij de containers kunnen gebruiken? 3. Waarom is er voor het oud papier en glas nog geen oplossing? 4. Bewoners hebben bij de Meerlanden aan de bel getrokken, deze geven echter niet thuis en verwijzen naar de gemeente, onder het mom 'er is geen oplossing voor' 5. Bij reclamatie door bewoners aan het adres van de gemeente wordt niet gereageerd. 6. Kan de portefeuillehouder garanderen dat deze ongewenste zaken per direct worden opgelost opdat het papier niet op straat of in een andere daarvoor niet bestemde container wordt gegooit? Door de fractie Absoluut Aalsmeer zijn vragen gesteld over de verkeerssituatie	De vragen zijn mondeling door de portefeuillehouders Van Rijn en Oude Kotte beantwoord.

		Dreef/Zwarteweg: <u>Zebepad Dreef:</u> Kan de wethouder ons aangeven wanneer deze knipperlichten bij het zebepad worden gerealiseerd? <u>Fietspad Zwarteweg:</u> 1. Is de wethouder op de hoogte dat het fietspad op de Zwarteweg nog steeds niet open is voor fietsers? 2. Kan de wethouder ons een update geven over de situatie van het fietspad op de Zwarteweg welke rechtstreeks naar de school gaat en welke voor de veiligheid van de schoolgaande jeugd is aangelegd? 3. Is de wethouder op de hoogte dat de rotonde regelmatig is besmeurd met modder en grind wat tot onveilige situaties leidt? 4. Is het mogelijk om er voor te zorgen dat het wegdek regelmatig wordt schoongemaakt? 5. Daarnaast neemt de meerderheid van de fietsers de rotonde de verkeerde kant op, tegen het verkeer in. Er hangt op de verkeerde plek, een klein bordje. Wat over het hoofd wordt gezien. Kan de wethouder iets doen aan de onveilige situatie op de rotonde? <u>Hortensialaan:</u> 1. Is deze aanbeveling uit de quickscan gekomen? 2. Is het mogelijk dat onze fractie de aanbevelingen ook ontvangt? 3. Heeft de wethouder deze borden gezien? Is de wethouder van mening dat automobilisten bij het voorbij rijden kunnen lezen wat er op deze borden staat? <u>Ophelialaan/Hortensialaan:</u> 1. Kan de wethouder aangeven hoe ver men is met het verkeersbesluit? 2. Kan de wethouder iets doen aan het deel bij de Yuverta Mavo waar automobilisten nog altijd vanuit Mensinglaan op verkeerde weghelft de Hortensialaan richting de Dreef op rijden? 3. Alle bushokjes staan nog op de 'oude' route. Ruiten worden ingegooid, ruiten worden vernieuwd en weer ingegooid, terwijl er geen bussen meer op deze route rijden. Dit levert nu ook hangjongeren op. Kan de wethouder aangeven of en wanneer deze bushokjes worden verwijderd en de voetpaden weer naar het oorspronkelijke niveau worden teruggebracht. <u>Heegstrapark:</u> Kan de wethouder aangeven of hier serieus wordt gekeken naar een oplossing?	
--	--	---	--

22.05	10.	Sluiting De voorzitter dankt de commissie in het in haar gestelde vertrouwen als voorzitter. Ze heeft het met plezier gedaan en ze vond het een eer om een bijdrage te hebben kunnen leveren aan het debat in Aalsmeer. Ze zag het debat in de commissie de afgelopen tijd toenemen en ze roept de nieuwe raad op om het debat inhoudelijk met elkaar te voeren, op gehakketak zitten inwoners niet te wachten.	De voorzitter sluit de vergadering om 22.00 uur
-------	-----	---	---

Gemeente Aalsmeer

AGENDA VOOR DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE RUIMTE EN ECONOMIE op dinsdag 15 februari 2022, 20.00 uur

Tijd	Agenda punt	Onderwerp
20.00	1.	Opening door de voorzitter van de Commissie Ruimte en Economie, mevrouw N. Hauet Griffier: O.F. Matheijsen
20.02	2.	Vaststelling van de agenda
	3.	Mededelingen van het college
		Commissie Ruimte en Economie
20.05	4.	Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer <u>Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema</u> <i>Het contract voor de verwerking van restafval met de AEB verloopt per 31 december 2022. Het doel is om per 1 januari 2023 een nieuwe overeenkomst te hebben met een afvalverwerker voor de verwerking van het restafval, tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk milieueffect.</i> <i>Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.</i>
		Commissie Maatschappij en Bestuur
20.45	5.	Aanpak dak- en thuisloosheid en doordecentralisatie Beschermd wonen <u>Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema en R.K. van Rijn</u> <i>Het doel van dit voorstel is dat de gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland de komende jaren een beter perspectief kunnen bieden bij (dreigende) dakloosheid, waarbij gemeenten meer (budget)verantwoordelijkheid krijgen voor het beleidsveld maatschappelijke opvang en begeleid wonen, de zogenaamde doordecentralisatie.</i> <i>Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.</i>
21.15	6.	Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022 <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>Het doel van het overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022 is om te zorgen voor een goede overdracht van de oude naar de nieuwe gemeenteraad door middel van een aantal adviezen mee te geven.</i> <i>Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.</i>
21.25	7.	Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u>

		<i>Het doel van de wijziging van de vergaderstructuur van de gemeenteraad is om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren en de politieke meningsvorming meer zichtbaar te maken. Daarvoor gaan we onderscheid maken in de fasen van het besluitvormingsproces per vergadering.</i> <i>Verder beoogt dit voorstel een meer evenwichtigere verdeling van de werkdruk tussen beide raadscommissies door het aantal onderwerpen van de Commissie Ruimte te beperken tot ruimtelijke ordening en openbare ruimte en verkeer.</i> <i>Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 10 maart 2022.</i>
21.45		Regionale samenwerking
21.50		Vragenkwartier
22.05		Sluiting

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z22-004581

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 25 januari 2022

Afdeling

Voor de vergadering van raad d.d.
10 maart 2022

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
N.J. Altorf

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 15 februari 2022

Onderwerp

Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer

Gevraagd besluit

1. In te stemmen met het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
2. In te stemmen met, om vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, het in collectiviteit met regiogemeenten starten van een Europese aanbesteding voor de verwerking van het restafval/PMD om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
3. Indien de uitwerking dan de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, in te stemmen met het tijdig stopzetten van de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het contract voor de verwerking van restafval met het AEB verloopt per 31-12-2022. Het doel is om per 1-1-2023 een nieuwe overeenkomst te hebben met een afvalverwerker voor de verwerking van het restafval, tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk milieueffect.

Het college heeft de voorkeur hierbij te kiezen voor inbesteding van de nascheiding en de verwerking van het restafval bij de overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN uit Friesland

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

1. Het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
2. Vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, in collectiviteit met regiogemeenten een Europese aanbesteding te starten voor de verwerking van het restafval/plastic, metaal en drinkpakken (PMD) om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
3. Indien de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, tijdig de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding stop te zetten.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 4, openbare ruimte

Aanleiding

In de metropoolregio Amsterdam en de regio Duin en Bollenstreek werken gemeenten en 'hun' overheidsorganisaties op het gebied van afval- en grondstoffenbeheer in verschillende combinaties en op verschillende onderwerpen samen. De verwerking van het ingezamelde huishoudelijk restafval vindt voor al deze gemeenten plaats bij afvalenergiecentrale AEB te Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft als enig aandeelhouder het besluit genomen tot verkoop van AEB. Naast dit besluit heeft het college van Amsterdam besloten om geen nieuw afvalverwerkingscontract aan AEB mee te geven bij de verkoop. Amsterdam heeft als eigenaar van het AEB er wel voor gekozen een overbruggingscontract af te sluiten voor drie jaar om het restafval nog aan te leveren bij het AEB. Daarna bereidt Amsterdam een aanbesteding voor de verwerking van het huishoudelijk restafval voor. Aalsmeer en de andere klantgemeenten kunnen echter vanwege juridische/aanbesteding technische redenen geen overbruggingsperiode van drie jaar afsluiten met het AEB.

Het contract van Aalsmeer en van de andere klantgemeenten loopt nog tot eind 2022. Daarom is door 18 regiogemeenten in samenwerking met Meerlanden onderzocht op welke wijze de verwerking van het ingezamelde restafval kan worden gewaarborgd. Er zijn vier strategische opties verkend:

1. Verlengen van de huidige contracten;
2. Aanbesteding aan de markt;
3. Deelnemen in een overheidsgedomineerde verwerkingsorganisatie (bv HVC of Omrin);
4. Andere strategische opties zoals een eigen verwerkingsinstallatie.

Door adviesbureau IPR Normag is in samenspraak met en in opdracht van de klantgemeenten onderzoek gedaan naar bovenstaande opties. Optie 1 valt vanwege juridische redenen af en optie 4 wordt op voorhand vanwege praktische redenen als niet haalbaar beschouwd. Dit betekent dat optie 2 en 3 als mogelijkheid kunnen worden beschouwd.

Elke gemeente diende daarbij voor zichzelf antwoord te geven op onderstaande vragen:

1. Aanbesteden of inbesteden;
2. Welke dienstverlening;
3. Individueel of collectief.

Ad 1) De eerste vraag die moest worden beantwoord, is of een gemeente kiest voor een (Europese) aanbesteding of een inbesteding bij een overheidsgedomineerd bedrijf zoals bijvoorbeeld OMRIN (Friesland) of HVC (Alkmaar). In de bestuurlijke samenvatting 'Verkenning strategische opties verwerking van huishoudelijk afval' zijn deze twee opties globaal naast elkaar gezet met de belangrijkste kenmerken en verschillen. De optie van inbesteding is nader onderzocht in het voorjaar van 2021. Dit heeft geresulteerd in de notitie 'Memo ter ondersteuning van besluitvorming over de route voor verwerking huishoudelijk restafval: aanbesteding aan de markt of deelnemen in een overheid gedomineerde afvalverwerker'.

Op basis van deze rapportages en het gegeven dat Aalsmeer als beleidslijn heeft gekozen om het restafval/PMD afval te laten nascheiden, heeft het college er voor gekozen om de optie van inbesteding met een overheidsgedomineerde bedrijf nader te onderzoeken¹ door Meerlanden

¹ 14 september 2021 is hierover een brief aan de raad gestuurd: 'Keuze voor inbesteden of aanbesteden verwerking restafval na 31-12-2022'

28 september 2021 is in een informeel overleg gehouden over het onderwerp 'inbesteden of aanbesteden';

14 december 2021 is in de raadsbrief 'stand van zaken implementatie afvalinzamelplan' door het college aangegeven dat Omrin de meest geschikte samenwerkingspartner lijkt.

hiervoor een businesscase te laten opstellen. De eerdergenoemde memo's zijn door Meerlanden verwerkt in de businesscase 'Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer, dd. januari 2022' (bijlage 1). In deze businesscase is o.a. aandacht besteed aan de wijze van toetreden, de risico's, de overslag, het transport en de verwerking van het rest/PMD-afval.

Mede met het oog op het nieuwe afvalbeleid van gemeente Aalsmeer (waarbij gekozen is voor het nascheiden van PMD) is de route van inbesteding bij Afvalsturing Friesland/Omrin een reële optie. Omrin is de handelsnaam waarvan Afvalsturing Friesland (afvalverwerking) en Fryslân Miljeu (logistieke dienstverlening) samen gebruikmaken.

Ad 2) De tweede vraag was welke dienstverlening een gemeente wil afnemen. Dit heeft betrekking op de wijze waarop het PMD-afval in de gemeente wordt ingezameld. In Aalsmeer hebben we op basis van het grondstoffenplan 2021 – 2025 gekozen voor nascheiding van het PMD. Dit past binnen het bedrijfsmodel van de overheidsgedomineerde afvalverwerkers.

Ad 3) De derde vraag was of Aalsmeer individueel of collectief een businesscase maakt om aan te sluiten bij een overheidsgedomineerd afvalverwerker. Aalsmeer heeft er vanwege haar specifieke situatie (de keuze voor PMD nascheiding) gekozen voor een individuele businesscase inbesteden.

Argumenten

De verwerking van het restafval/PMD moet worden gecontinueerd. Het is cruciaal dat ook op 1-1-2023 het restafval op tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijke milieubelasting wordt verwerkt.

Het proces om te komen tot een nieuw verwerkingscontract verloopt via drie stappen:

Fase 1 Verkenning, dit was de eerste fase tot eind 2020 waarbij iedere gemeente haar voorlopige voorkeursrichting heeft bepaald;

Fase 2 Verdieping, gezamenlijk vervolgproces ter voorbereiding op aan/inbesteding (voorjaar 2021);

Fase 3 Realisatie, uitwerken van de definitieve optie inbesteding met als escape een Europese aanbesteding.

Kanttelingen

Om zeker te zijn dat de verwerking van het restafval/pmd is per 1-1-2023 is gewaarborgd, wordt parallel aan het proces van inbesteding in collectiviteit met andere regiogemeenten een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen.

Als na afronding van de businesscase en uit overleg met Meerlanden en OMRIN blijkt dat de inbesteding succesvol verloopt dan zal Aalsmeer zich uit dit aanbestedingsproces terugtrekken. Het go/no go moment hiervoor ligt in het voorjaar van 2022. Een risico van inbesteding bij overheidsgedomineerde organisaties kan zijn dat marktpartijen deze constructies soms aanvechten.

Amsterdam loopt zijn eigen route en planning. Amsterdam heeft gekozen voor een overbruggingsperiode van drie jaar met het AEB, pas daarna gaat Amsterdam aanbesteden. Het is daarom voor de regiogemeenten nu een relatief gunstig moment om aan te besteden omdat nu niet alles in één grote 'bulk' op de markt komt en er daardoor geen dreiging is van een 'lock-in' situatie waarbij maar één partij de gevraagde capaciteit kan leveren. Het is op voorhand niet duidelijk wat de prijsstelling is bij een aanbesteding of waar het restafval gaat worden verwerkt. Dit kan zowel goedkoper als duurder uitvallen t.o.v. een overeenkomst met een overheidsgedomineerd bedrijf.

Financiën

Ten opzichte van het huidige kostenniveau van de afvalverwerking bij het AEB (met bronscheiding van PMD) zal de overgang door inbesteding bij Omrin (met nascheiding van

PMD) naar verwachting een verhoging van de verwerkingskosten van € 132.000,- per jaar teweegbrengen. Indien wordt gekozen voor aanbesteding aan de markt moet ook rekening worden gehouden met hogere verwerkingskosten, afhankelijk van de marktwerving kan dit zowel hogere als lagere kosten met zich meebrengen t.o.v. de inbestedingsvariant.

Los van de kosten van verwerking dient bij inbesteding bij Omrin ook rekening te worden gehouden met de (eenmalige) kosten voor de verwerving van aandelen. Op basis van het aantal aandelen en de prijs kan dit naar verwachting tussen de € 30.000 tot € 105.000 liggen.

De financiële gevolgen inclusief de dekking van de extra kosten worden meegenomen in de Kadernota 2023.

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

Behandeling in de collegevergadering van 25 januari 2022

Behandeling in de commissie Ruimte- en economie van 15 februari 2022

Besluitvorming in de raad van 10 maart 2022.

College heeft mandaat om nadere afspraken met Omrin te maken in samenspraak met Meerlanden.

Bijlagen

Memo Meerlanden, Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer, dd. januari 2022

De secretaris,

De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. In te stemmen met het maken van nadere afspraken met overheidsgedomineerd afvalverwerker OMRIN uit Friesland om op basis van de door Meerlanden opgestelde businesscase 'inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer' te komen tot een overeenkomst;
 2. In te stemmen met, om vooruitlopend op de eventuele inbesteding bij OMRIN, het in collectiviteit met regiogemeenten starten van een Europese aanbesteding voor de verwerking van het restafval/PMD om zeker te zijn van verwerking per 1-1-2023;
 3. Indien de uitwerking dan de businesscase met overheidsgedomineerde afvalverwerker OMRIN positief is, in te stemmen met het tijdig stopzetten van de deelname aan de collectieve Europese aanbesteding.
-

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 maart 2022.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

Inbesteding nascheiding en verwerking restafval gemeente Aalsmeer

18 januari 2022

Inhoud

1. Een nieuw contract voor de verwerking van huishoudelijk restafval	2
2. Marktsituatie nascheiding en werking.....	3
4. Dienstverlening: nascheiding PMD en verwerking van restafval	4
5. Verwerven van aandelen	5
6. Samenvattend financieel	6
bijlage 1 Marktsituatie verwerking en nascheiding huishoudelijk restafval	9
bijlage 2 Waarom investeren c.q. toetreden tot overheid gedomineerde organisatie?	12
bijlage 3 Vergelijking Omrin en HVC	14

1. Een nieuw contract voor de verwerking van huishoudelijk restafval

Op dit moment wordt het huishoudelijk restafval dat in de gemeente Aalsmeer is ingezameld door Meerlanden verwerkt door afvalenergiecentrale AEB in Amsterdam. Het contract met AEB loopt tot en met 2022 en kan als gevolg van de verkoop van AEB door gemeente Amsterdam niet worden verlengd.

Afgelopen jaar hebben 18 gemeenten, begeleid door adviesbureau IPR Normag een gezamenlijke verkenning uitgevoerd naar de 'strategische opties restafvalverwerking'. Mede met het oog op het nieuwe afvalbeleid van gemeente Aalsmeer waarbij gekozen is voor het nascheiden van plastic, metaal en drinkpakken (PMD), is de route van investering bij Afvalsturing Friesland/Omrin een reële optie. Omrin is de handelsnaam waarvan Afvalsturing Friesland (afvalverwerking) en Fryslân Milieu (logistieke dienstverlening) samen gebruikmaken. In het vervolg van deze notitie spreken we van Omrin.

De voorliggende notitie – opgesteld door Meerlanden op verzoek van de gemeente Aalsmeer - schetst de kwantitatieve en financiële consequenties van toetreding als aandeelhouder en het verwerken van het restafval door Omrin.

Als basis voor de uitwerking van deze notitie maken we gebruik van de uitgangspunten en (van Omrin ontvangen) informatie uit de verkenning "strategische opties restafvalverwerking". Dit betekent dat de gehanteerde tarieven en kosten gebaseerd zijn op de opgaven van Omrin. De notitie geeft daarmee een goede indicatie, maar de actuele en geldende tarieven en kosten (bijvoorbeeld aantal en waarde van de te verwerven aandelen, verwerkingstarief, afvalstoffenbelasting) zullen pas bekend zijn ten tijde van een formeel besluit door gemeente Aalsmeer.

De financiële, logistieke en andere effecten van het stoppen met gescheiden inzameling van PMD - en dit tezamen met het huishoudelijk restafval inzamelen in de gemeente Aalsmeer - vallen buiten de scope van deze notitie. In deze notitie richten we ons op de keten van overslag (na inzameling in de wijken), transport naar de verwerker en de nascheiding en verwerking van het huishoudelijk restafval.

2. Marktsituatie nascheiding en werking

Uit de uitgevoerde verkenning komt naar voren dat er voor gemeenten twee mogelijkheden zijn om verwerking van huishoudelijk restafval te organiseren. Het door middel van een Europese aanbesteding aan de markt of het inbesteden bij een overheid gedomineerde organisatie. De toegevoegde waarde van inbesteding ten opzichte van aanbesteding aan de markt spitst zich toe op de volgende aspecten¹:

- Een stabiel en op kostprijs gebaseerd verwerkingstarief. Daar waar tarieven bij aanbesteding afhankelijk van de marktsituatie sterk kunnen fluctueren.
- Flexibiliteit in vorm en omvang van de gevraagde (en te leveren) diensten.
- De organisatie waarin de gemeente deelneemt biedt veelal een brede bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, regionale circulaire economie en energietransitie.

Zie ook bijlage 1 waarin aanbesteding aan de markt en deelname aan een overheidsorganisatie naast elkaar zijn gezet.

Ook is in dit traject een analyse van de huidige marktsituatie in Nederland gemaakt voor de verwerking van huishoudelijk restafval evenals het nascheiden van de PMD-fractie, zie bijlage 2. Hierbij is vastgesteld dat er na verkoop van het AEB in Nederland twee overheid gedomineerde organisaties zijn waar kan worden inbesteed voor deze diensten, namelijk Omrin en HVC.

Aansluitend op deze verkenning is in een verdiepingsfase het verschil tussen Omrin en HVC in een vergelijking naast elkaar gezet, zie bijlage 3. Op basis van de uitgevoerde verkenning in relatie tot haar afvalbeleidsplan heeft gemeente Aalsmeer de voorkeur tot deelname bij overheidsorganisatie Omrin voor het nascheiden en verwerken van haar huishoudelijk restafval.

3. Inbesteding restafvalverwerking bij Afvalsturing Friesland (Omrin)

Bij inbesteding gaat een aanbestedende dienst als aandeelhouder deelnemen in een overheid gedomineerde afval- en grondstoffenverwerker. Zowel de gemeente Aalsmeer als Meerlanden zijn aanbestedende diensten. Door een beroep te doen op de uitzonderingsgrond voor (verplichte) aanbesteding namelijk 'quasi inbesteding', kan zonder verplichte aanbesteding de verwerking van het restafval aan de verwerker worden opgedragen. Gemeente Aalsmeer past dit ook al toe in de overheid gedomineerde organisatie Meerlanden. Als Meerlanden aandeelhouder wordt van Omrin is het van belang dat zij juridisch eigenaar wordt van het huishoudelijk afval van Aalsmeer. De voorbereiding van aandeelhoudersbesluiten en de verantwoording verlopen daarbij via de reguliere governance van Meerlanden of van de gemeente.

Tenminste driemaal per jaar vindt een aandeelhoudersvergadering² plaats. Meerlanden wordt als aandeelhouder dan vertegenwoordigd door haar bestuurder. Als gemeente Aalsmeer zelf rechtstreeks aandeelhouder wordt dan vertegenwoordigt een collegelid de gemeente in de AvA. In deze vergaderingen worden onder meer de begroting, de jaarrekening, de uniforme verwerkingstarieven en de strategie vastgesteld. De AvA benoemt vier van de zeven leden van de Raad van Commissarissen in Omrin.

Voor het aandeelhouderschap is tevens vereist dat de aandeelhouder tegelijk opdrachtgever voor Omrin wordt met betrekking tot het nascheiden en verwerken van huishoudelijk restafval. Daarom wordt een leveringsovereenkomst met Omrin gesloten.

¹ Gebaseerd op de analyses uit de "Verkenning strategische opties restafvalverwerking" die in 2021 samen met 18 gemeenten in de regio is uitgevoerd.

² Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA)

In deze overeenkomst zijn afspraken opgenomen over rechten, plichten en inspanningen over en weer. Daarnaast dient ook een logistieke overeenkomst gesloten te worden met (financiële) afspraken over de door Omrin te verzorgen logistiek vanaf de wissellocatie(s) in de gemeente.

4. Dienstverlening: nascheiding PMD en verwerking van restafval

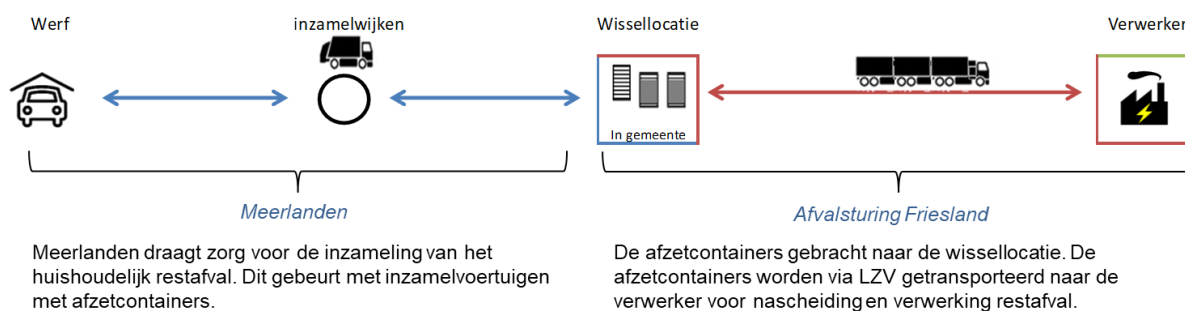
Gemeente Aalsmeer heeft in haar afvalbeleidsplan gekozen voor het nascheiden van PMD uit het huishoudelijk restafval. De gevraagde dienst omvat daarom als eerste het nascheiden van het PMD dat tezamen met het huishoudelijk restafval wordt ingezameld.

Logistiek concept

De inzameling wordt (vergelijkbaar met de huidige situatie) verzorgd door Meerlanden. Daarbij wordt rekening gehouden met toename van het volume van de in wijken in te zamelen stroom huishoudelijk restafval vanwege het aanwezige PMD.

Dit onderdeel van de inzamellogistiek (en daarmee gemoeide kosten) valt echter buiten de focus van deze notitie. Het betreft (afgerond) 6.000 ton restafval in de huidige situatie en 6.450 ton restafval (inclusief PMD) in de nieuwe situatie.

Het volgende schema toont – in het kort – het logistieke concept en de rolverdeling tussen de betrokkenen.

Het huishoudelijk afval wordt ingezameld met inzamelvoertuigen die beschikken over een afzetcontainer (ook wel wisselcontainer genoemd). Het transport vanaf de wissellocatie (3 containers tegelijk per transport met een LZV³) kan worden verzorgd door Afvalsturing Friesland, Meerlanden of een derde partij. Daarvoor dient nader een tarief te worden bepaald. Op dit moment hebben wij op basis van norm tarieven een indicatie berekend van € 20,- per ton⁴.

Het huishoudelijk restafval wordt in de nieuwe situatie getransporteerd naar de nascheidingsinstallatie van Omrin op Ecopark De Wierde in Oudehaske, nabij Heerenveen. Vanaf dat punt in het logistieke proces draagt Afvalsturing Friesland de zorg voor de nascheiding van het PMD en de verdere verwerking van het brandbare, niet-recyclebare residu van het huishoudelijk restafval door de restafvalenergiecentrale (REC) in Harlingen.

De gemeente ontvangt een inzamelvergoeding voor nascheiding van het Afvalfonds (Nedvang). In 2021 bedroeg deze vergoeding € 8,90 per ton restafval dat bij Omrin ter verwerking werd aangeboden.

³ LZV= langere en zwaardere vrachtautocombinatie. In dit geval kan één vrachtautocombinatie drie wisselcontainers vervoeren.

⁴ Afvalsturing Friesland hanteert voor de gemeenten in Friesland een verevend tarief. Voor deze businesscase van de gemeente Aalsmeer zijn de kosten voor overslag en transport naar Friesland geprognosticeerd op basis van een berekening.

Verwerking en nascheiding van het huishoudelijk restafval

Omrin beschikt over een scheidingsinstallatie waarmee naast het PMD ook andere grondstoffen die zich in het restafval bevinden na gescheiden of be- en verwerkt worden.

Zoals het vergisten van de natte organische fractie (veelal groente, fruit en andere etensresten) om biogas op te wekken en de nascheiding van zand en metaal. Omrin heeft ook een zogenaamde Dano-trommel laten installeren die op korte termijn in gebruik wordt genomen. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt om meer scheiding van luiers en restanten papier te bewerkstelligen. Ook zullen hiermee luiers kunnen worden vergist.

Voor de verwerking van huishoudelijk restafval (inclusief nascheiden) geldt in 2021 een aandeelhouderstarief van € 68,- per ton. Dit tarief wordt jaarlijks vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Voor gemeenten die hun restafval laten nascheiden geldt een hogere restitutie op de afvalstoffenbelasting van € 21,- per ton. Dit leidt tot een financieel voordeel van circa € 11,- per ton. Dit financiële voordeel op de Afvalstoffenbelasting weerspiegelt de hoeveelheid grondstoffen dat door nascheiding wordt herwonnen. Over deze grondstoffen hoeft geen Afvalstoffenbelasting te worden betaald.

5. Verwerven van aandelen

De aandelen van Omrin worden in de huidige situatie gehouden door de Friese gemeenten, de Groningse gemeenten Eemsdelta en Westerwolde, de Noord-Veluwsche gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk).

Er wordt onderscheid gemaakt in aandelen A en B. Eigenaren van A zijn de oorspronkelijke aandeelhouders die daarmee de toen aanwezige reserves hebben opgebouwd en ook aanspraak maken op dividend-A vanuit die reserve. Later toetredende aandeelhouders bezitten aandelen B en bouwen ook eigen reserves op. Deze reserves zijn nog relatief beperkt. Zij maken aanspraak op dividend-B vanuit die reserve. Meerlanden of de Gemeente Aalsmeer verwerven dus ook aandelen B.

Voor alle aandeelhouders is de dividenduitkering (van dividend A dan wel dividend B) hetzelfde, naar rato van het aantal aandelen. Qua zeggenschap hebben aandelen A en B dezelfde rechten: 'one share one vote'.

De kosten voor het verwerven van aandelen is afhankelijk van het aantal aandelen en de prijs per aandeel. De prijs van de aandelen omvat de intrinsieke waarde (nominale waarde plus het aandeel in de voor het aandeel B opgebouwde reserve). De waarde van een aandeel B wordt bepaald door de nominale waarde van € 450,- per stuk plus de aanwezige reserves (indicatie € 3.750,-⁵). Als indicatie voor de waarde van één aandeel kan dus € 4.200,- worden aangehouden. Aandeelhouders hoeven geen garantstelling af te geven.

Het aantal aandelen wordt in overleg bepaald. De gemeente kan daarbij het gewenste aantal aandelen aangeven. Met een beperkt aantal aandelen kan worden voldaan aan de vereisten voor inbesteding. Het aantal aandelen per gemeente varieert dus ook. Zo krijgt de gemeente Groningen 360 aandelen (1,8 aandeel per 1.000 inwoners) en de gemeente Westerkwartier 50 aandelen (0,8 aandeel per 1.000 inwoners).

Voor deze notitie gaan we uit van een bandbreedte, maar zoals gezegd kunnen de waardes in samenspraak worden aangepast. We gaan uit van een waarde vergelijkbaar met de eerdergenoemde gemeente van 0,8 aandeel per 1.000 inwoners. Dit zijn (afgrond) 25 aandelen waarmee de investering € 105.000,- bedraagt.

⁵ Bij toetreding zal de dan geldende waarde op basis van de meest recente vastgestelde jaarrekening worden bepaald.

Echter indien gekozen wordt voor een kleiner aantal aandelen (bijvoorbeeld 8) dan bedraagt de investering circa € 30.000, -.

Aandeelhouderschap is verbonden aan opdrachtgeverschap: de verwerking van het huishoudelijk restafval (uit Aalsmeer) moet door de gemeente dan wel door Meerlanden worden overgedragen aan Afvalsturing Friesland. Dit betreft een leverings- en verwerkingscontract voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van vijf jaar. Naast het huishoudelijk restafval kunnen ook andere stromen afval van huishoudelijke aard (zonder verplichte aanbesteding) door Omrin worden verwerkt, maar dit is niet vereist.

6. Samenvattend financieel

De kosten voor de verwerking van het huishoudelijk restafval van de gemeente Aalsmeer door Omrin bedragen € 110,-per ton. Daarbij is uitgegaan van het aandeelhouderstarief en afvalstoffenbelasting 2021. Hierbij is rekening gehouden met de geprognosticeerde kosten voor overslag en transport van het restafval naar Omrin.

De (logistieke) kostenverschillen bij de inzameling van huishoudelijk restafval ten opzichte van de gescheiden inzameling van PMD (in de gemeente, bij de huishoudens) vallen buiten de scope van deze notitie.

Verwerkingskosten inbesteding Omrin (Inclusief het nascheiden van restafval)		
Aandeelhouderstarief	€	68,00
Overslag en transport(berekend)	€	20,00
Afvalstoffen belasting	€	33,00
Korting afvalstoffenbelasting	€	-11,00
Verwerkingskosten per ton	€	110,00

In 2021 bedraagt de inzamelvergoeding bij nascheiding van PMD € 8,90 per ton ingezameld restafval. Uitgaande van 6.450 ton dus circa € 57.000, - te

Inzamelvergoeding Afvalfonds (2021)	€	-8,90
Verwerkingskosten totaal (incl.inzamelvergoeding Afvalfonds)	€	101,10

ontvangen door de gemeente Aalsmeer. De verwerkingskosten per ton bedragen zodoende € 101,10.

Verwerkingskosten totaal (afgerond)		
Verwerkingskosten op jaarbasis	€	709.000
Inzamelvergoeding	€	-57.000
Beide uitgaande van 6.450 ton		
Verwerkingskosten totaal (incl.inzamelvergoeding Afvalfonds)	€	652.000

Uitgaande van 6.450 ton per jaar bedragen de totale verwerkingskosten € 652.000,- per jaar.

Voor het verwerven van de aandelen kan rekening worden gehouden met een investering van € 30.000, - tot € 105.000, - afhankelijk van de keuze van het aantal te verwerven aandelen.

De aanschafwaarde van de deelneming zal – afhankelijk van de keuze wie gaat verwerven - door Meerlanden of de gemeente worden geactiveerd.

Gelet op de solvabiliteitspositie van Omrin c.q. Afvalsturing Friesland, de regels die het bedrijf voor uitkering van dividend heeft opgesteld en de prognose die ze zelf geeft van de bedrijfsresultaten zegt het bedrijf dat naar verwachting ook de komende jaren dividend zal worden uitgekeerd. Indicatief betreft het een dividend

van 5 tot 10% op het in aandelen geïnvesteerd vermogen⁶. Voor Omrin is het realiseren van winst c.q. dividenduitkering geen doel op zich is, maar een verantwoord en evenwichtig tariefbeleid staat voorop.

Een vergelijking

Tot slot wordt deze financiële projectie vergeleken met de kosten in de huidige situatie, en een situatie waarbij de restafvalverwerking (inclusief het nascheiden van PMD) wordt uitbesteed aan de markt. Zie voor een nadere toelichting op de marktsituatie bijlage 2. Bij uitbesteding aan de markt moet er rekening mee worden gehouden dat alleen private (markt) partijen zullen inschrijven. Overheidsorganisaties zoals Omrin en HVC doen niet mee aan openbare aanbestedingen.

Bij aanbesteding aan de markt zijn voor restafvalverwerking inclusief nascheiding van PMD twee marktpartijen in beeld: Attero (locatie Wijster) en AVR. De nascheidingsinstallatie van AVR is gevestigd in Rozenburg. AVR is hoogst waarschijnlijk⁷ ook de nieuwe eigenaar van AEB gevestigd te Amsterdam. Toelichting aannames:

- Voor de vergelijking gaan we uit van een verwerkingstarief (inclusief nascheiding) van € 65 tot € 80 per ton.

Verwerkingskosten bij aanbesteding markt (Inclusief het nascheiden van restafval)	Bandbreedte markt	
Verwerkingstarief	€ 65,00	€ 80,00
Overslag en transport(berekend)	€ 7,50	€ 20,00
Afvalstoffen belasting	€ 33,00	€ 33,00
Korting afvalstoffenbelasting (schatting)	€ -4,00	€ -10,00
Verwerkingskosten per ton	€ 101,50	€ 123,00

- Voor overslag en transport hanteren we hetzelfde tarief als bij inbesteding bij Omrin, dus € 20,- per ton. Bij inbesteding bedraagt de

Inzamelvergoeding Afvalfonds (2021)	€ -8,90	€ -8,90
Verwerkingskosten per ton (incl.inzamelvergoeding Afvalfonds)	€ 92,60	€ 114,10

Verwerkingskosten totaal (afgerond)		
Verwerkingskosten op jaarbasis	€ 655.000	€ 793.000
Inzamelvergoeding	€ -57.000	€ -57.000
Beide uitgaande van 6.450 ton		
Verwerkingskosten totaal (incl.inzamelvergoeding Afvalfonds)	€ 598.000	€ 736.000

- transportafstand circa 140 kilometer. Bij aanbesteding kan dit variëren tussen 75 en 185 kilometer. Indien de verwerking aan AVR wordt gegund, en de verwerking in Amsterdam plaatsvindt dan zullen de kosten voor overslag en transport dalen en ongeveer vergelijkbaar met de huidige situatie zijn. Voor de vergelijking kan rekening worden gehouden met minstens € 7,50 per ton overslag- en transportkosten.
- De korting op de afvalstoffenbelasting is (grofmazig) gebaseerd op de hoeveelheid nagescheiden PMD dat als zodanig niet wordt verbrand. Deze restitutie is lager dan bij inbesteden bij Omrin. Omrin heeft eigen afspraken met de Belastingdienst, waarbij de restitutie van de Afvalstoffenbelasting gekoppeld is aan de totale hoeveelheid nagescheiden materialen. Waarvan ongeveer 2/3 verband houdt met de verwerking van biomateriaal in het restafval en 1/3 met nascheiding van PMD.

⁶ Dit betreft een opgave in 2020 door Omrin in het kader van de toetreding door de gemeente Groningen tot Afvalsturing Friesland.

⁷ De ACM (autoriteit consument en markt) moet nog akkoord gaan met de voorgenomen transactie of kan voorwaarden stellen.

- In de huidige situatie is er sprake van nascheiding bij het AEB
- Het transport vindt plaats vanuit de wijken.
- De Restitutie bestaat uit Afvalstoffenbelasting en een teruggave op basis van scheidingsresultaat.
- Voor het bron gescheiden PMD geldt een vergoeding van € 245,- per ton.

Verwerkingskosten huidig AEB (Inclusief het scheiden van restafval)			
Verwerkingstarief		€	69,04
Transport		€	7,50
Afvalstoffen belasting		€	33,00
Restitutie (voorlopig)		€	-4,61
Verwerkingskosten per ton		€	104,93
Verwerkingskosten en vergoeding			
Verwerkingskosten op jaarbasis	6000 ton	€	630.000
Vergoeding Afvalfonds (2021)	450 ton	€	-110.000
Kosten totaal		€	520.000

Conclusie:

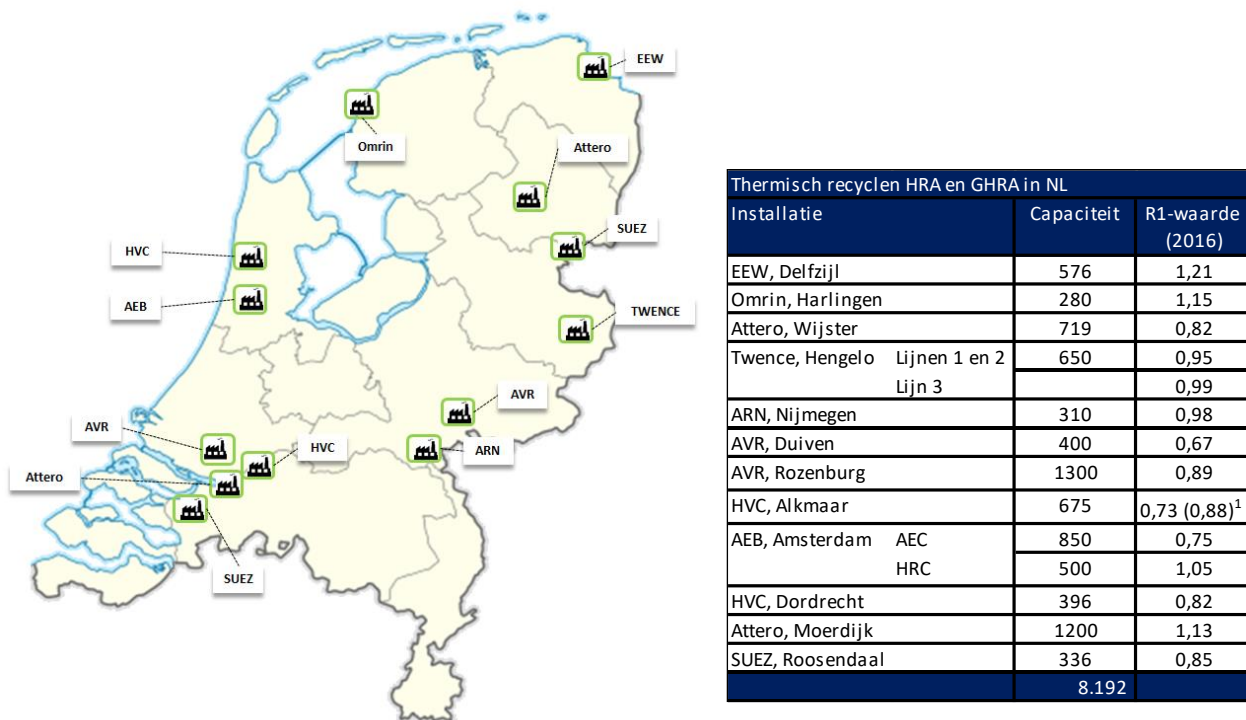
Ten opzichte van het huidige kostenniveau van de afvalverwerking bij het AEB (met bronscheiding van PMD) zal de overgang door inbesteding bij Omrin (met nascheiding van PMD) naar verwachting een verhoging van € 132.000,- per jaar teweeg brengen. Indien wordt gekozen voor aanbesteding aan de markt moet ook rekening worden gehouden met hogere verwerkingskosten, afhankelijk van de marktwerking kan dit zowel hogere als lagere kosten met zich meebrengen t.o.v. de inbestedingsvariant.

Los van de kosten van verwerking dient bij de inbesteding bij Omrin ook rekening gehouden te worden met de kosten voor het verwerven van aandelen. Op basis van het aantal en prijs kan dit rond € 30.000,- tot € 105.000,- liggen.

bijlage 1 Marktsituatie verwerking en nascheiding huishoudelijk restafval

Verwerking van restafval

In Nederland bedraagt de totale vergunde verwerkingscapaciteit van restafval van circa 8.200 kton op jaarbasis. In totaal zijn er twaalf partijen die beschikken over een of meerdere verbrandingslijnen op een of meerdere locaties. In Figuur 2 zijn de verschillende AEC's weergegeven.

Figuur 1. Aanbodzijde verwerking restafval NL⁸

Voetnoot 1 bij HVC: In 2016 was er een storing bij HVC Alkmaar. De waarde 0,73 betreft het hele jaar 2016 inclusief de periode met storing. De waarde 0,88 betreft de periode dat er geen storing was.

De totale vergunde verwerkingscapaciteit bedraagt circa 8.200 kton. Daarbij is de gemiddelde beschikbaarheid (onder meer in verband met onderhoud) ongeveer 90%. Jaarlijks wordt dus circa 7.500 kton verwerkt. Daarvan is circa 3.000 kton huishoudelijk restafval, 2.800 kton restafval van bedrijven in Nederland en 1.700 kton geïmporteerd restafval. Circa 2.300 kton betreft vergunde verwerkingscapaciteit van overheidsgedomineerde organisaties (Omrin, HVC, ARN, Twence).

Deze organisaties doen in principe niet mee aan aanbestedingen van gemeenten⁹. Dat betekent dat de totale vergunde beschikbare capaciteit bij aanbesteding van huishoudelijk afval circa 5.900 kton bedraagt.

De verwachting is dat in Nederland geen nieuwe verbrandingscapaciteit meer gebouwd zal worden, gelet op het feit dat de huidige Nederlandse verbrandingscapaciteit op dit moment al (ruim) groter is dan de hoeveelheid Nederlands restafval.

⁸ In dit overzicht is Suez EVI Coevorden niet meegenomen aangezien deze installatie zich op Duits grondgebied bevindt.

⁹ Van Twence is bekend dat deze organisatie wel inschrijft op aanbestedingen van gemeenten.

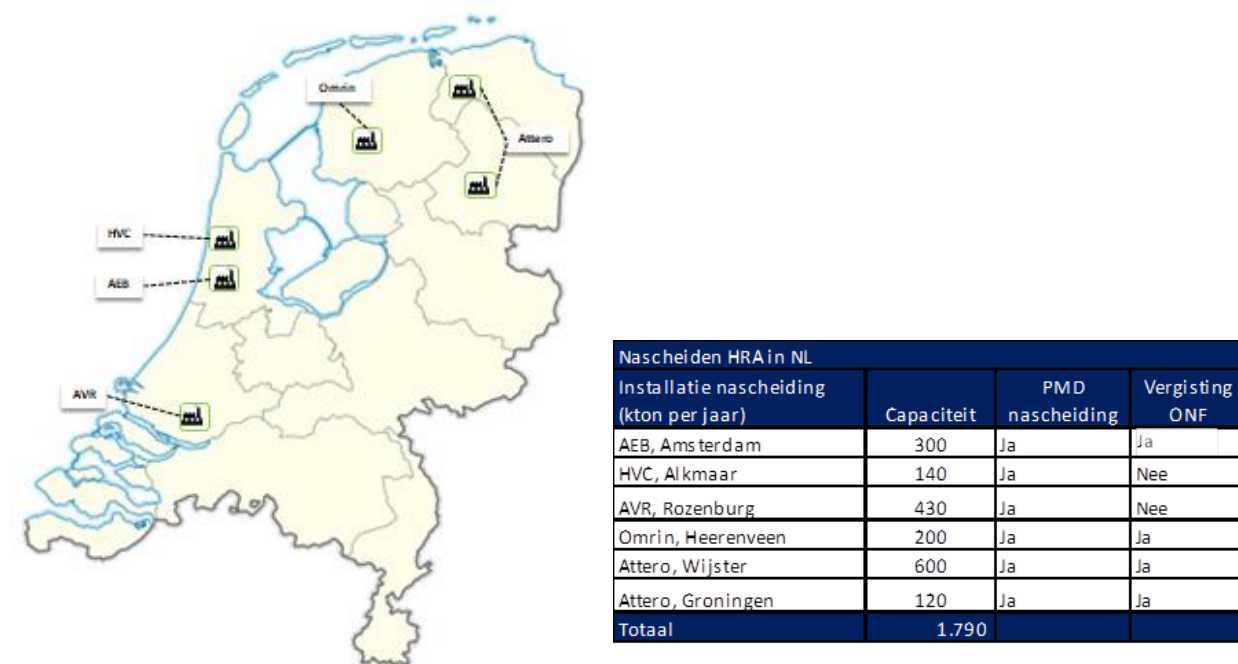
Veel Nederlandse AEC's verwerken om deze reden al restafval uit het buitenland. Gelet op de VANG-doelstellingen is de verwachting dat de hoeveelheid (Nederlands) restafval verder afneemt. Er is in Nederland derhalve geen capaciteitsbehoefte.

Alle afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) in Nederland voldoen aan de R1-status. Een R1-status betekent dat een afvalverbrandingsinstallatie netto elektriciteit oplevert en daarom worden deze tegenwoordig ook afvalelektriciteitscentrales (AEC's) genoemd. De mate van energetische efficiëntie verschilt per AEC en is uitgedrukt in de R1-waarde. Hoe hoger de R1-waarde des te efficiënter de installatie gebruik maakt van energie. De verschillende verwerkingsinstallaties kunnen zich op deze R1-waarde onderscheiden. Ieder jaar toetst het ministerie de status van alle AEC's. De waarden voor 2016 zijn weergegeven in figuur 2.

Echter, niet de restafvalverwerkingscapaciteit maar de beschikbare en gevraagde nascheidingscapaciteit is bij een aanbesteding het meest kritisch.

Nascheiding van restafval

In Nederland is er een totale nascheidingscapaciteit van restafval van circa 1.800 kton op jaarbasis. In totaal zijn er vijf partijen die beschikken over een of meerdere nascheidingslijnen op een of meerdere locaties.

Figuur 2. Nascheiding PMD in Nederland

Toekomstige ontwikkelingen rondom de vergoeding voor kunststofverpakking aan verwerkers zullen een grote invloed hebben op de business cases van (toekomstige) nascheidingsinstallaties. Wanneer deze vergoeding komt te vervallen zullen de business cases nauwelijks of niet meer uitkomen.

Als gezegd kunnen er naast PMD met behulp van nascheiding ook (aanvullende) hoeveelheden van bepaalde andere stromen gescheiden worden, die ook al dan niet hoogwaardig gerecycled kunnen worden. Iedere nascheidingsinstallatie kent haar eigen specifieke configuratie en daarmee ook haar eigen rendement (hoeveelheid verschillende nagescheiden stromen en vervolgens gerecycled versus de hoeveelheid verbrand restafval).

Exacte cijfers over het scheidingsrendement van nascheidingsinstallaties (c.q. het aandeel PMD in restafval dat bij nascheiding wordt herwonnen) worden door betrokken ondernemingen niet breed gedeeld. In de huidige praktijk verwachten wij dat een rendement tussen 50 – 80% realistisch is. Echter omdat de techniek steeds verder vordert, hebben wij ervoor gekozen om het rendement bij nascheiding optimistisch in te schatten.

De nascheidingsprestaties van AEB blijken in de afgelopen periode tegen te vallen. Van de beoogde bijdrage van circa 8% aan het totale scheidingspercentage in de gemeente Amsterdam is 4,8% gerealiseerd¹⁰.

Vrij beschikbare capaciteit voor nascheiding PMD

Op de 'vrije' markt zijn AEB (uitgaande van privatisering) AVR en Attero beschikbaar als partij met nascheidingscapaciteit. Hierbij is de verwachting dat de nascheidingsinstallaties van AVR en Attero in de huidige situatie nog wel een klein deel vrij beschikbare nascheidingscapaciteit hebben c.q. houden. Deze vrij beschikbare nascheidingscapaciteit lijkt echter wel beperkt.

De nascheidingscapaciteit van de SI van AEB bedraagt circa 300 kton, welke in de huidige situatie volledig wordt benut door gemeente Amsterdam en de samenwerkende gemeenten welke onderdeel uitmaken van onderhavig onderzoek. Ervan uitgaande dat het nieuwe grondstoffenbeleidsplan in gemeente Amsterdam wordt vastgesteld door de gemeenteraad ultimo 2020, stapt gemeente Amsterdam volledig over op nascheiding van haar PMD. In potentie kan dit betekenen dat gemeente Amsterdam circa 220 kton (+ de hoeveelheid brongescheiden PMD in 2020) wil laten nascheiden. Hierdoor is het in theorie niet meer mogelijk om zowel het restafval van gemeente Amsterdam als de samenwerkende gemeenten na te scheiden.

AVR scheidt sinds de ingebruikname van de nascheidingsinstallatie in Rozenburg het restafval van de gemeenten Rotterdam (200 kton), Den Haag (100 kton), Leiden en Utrecht c.q. AVU (65 kton + reservering 20 kton). Vanaf 2020 zijn ook de gemeenten Den Bosch, Leiderdorp, Oegstgeest, Goeree-Overflakkee en vier Zeeuwse gemeenten gestart met nascheiding bij AVR in Rozenburg. AVR lijkt nauwelijks nascheidingscapaciteit beschikbaar te hebben.

Attero lijkt in de huidige situatie nog wel een klein deel vrij beschikbare nascheidingscapaciteit te hebben. Het betreft hier echter maximaal 100 kton. Daarnaast bestaat er ook nog de mogelijkheid dat Attero haar locatie in Groningen gaat sluiten.

Eén van de complicerende factoren van het inschatten van daadwerkelijk vrij beschikbare nascheidingscapaciteit heeft te maken met het feit dat deze installaties ook vaak kunnen opschalen (naar meerdere ploegendiensten) waardoor de installaties meer restafval kunnen nascheiden. Als gezegd, zoeken partijen met nascheidingsinstallaties een optimum tussen procesoptimalisatie en een hoog scheidingspercentage, oftewel een afweging tussen kwaliteit en kwantiteit.

¹⁰ Schriftelijke vragen inzake het falen van de nascheidingsinstallatie van het Afval Energie Bedrijf aan de gemeente Amsterdam. Beantwoording door college van B&W d.d. 20 februari 2020.

De overheid gedomineerde organisaties zoals Omrin en HVC schrijven niet in op openbare aanbestedingen voor restafvalverwerking en/of nascheiding van PMD. Zij beschikken echter wel over nascheidingscapaciteit. Deze nascheidingscapaciteit is echter uitsluitend beschikbaar voor hun eigen deelnemende gemeenten.

bijlage 2 Waarom investeren c.q. toetreden tot overheid gedomineerde organisatie?

Het volgende overzicht vat de belangrijkste kenmerken en verschillen van aanbesteding aan de markt ten opzichte van investering bij een overheid gedomineerde organisatie zoals Afvalsturing Friesland (Omrin) of HVC. Dit overzicht is ontleend aan “Oplegger en memo ten behoeve van besluitvorming restafval” van 11 juni 2021.

<i>Aanbesteding aan de markt</i>	<i>Deelneming overheidsorganisatie</i>
a. Eendimensionale dienst versus strategische samenwerking en bredere bijdrage aan maatschappelijke doelen	
Aanbesteding aan de markt focust primair op de gevraagde dienstverlening (verbranding en eventueel nascheiding van PMD). Gebruikelijke gunningscriteria hebben betrekking op de prijs in combinatie met milieueffecten en (energetisch) rendement.	Bij deelname in een overheidsorganisatie worden meerdere kwaliteiten en diensten dan alleen restafvalverwerking gewaardeerd. Deelname aan een overheidsorganisatie kan nog extra bijdragen aan maatschappelijke doelen van de gemeente. Bijvoorbeeld bij de totstandkoming van een (regionale) circulaire economie op het gebied van grondstofstromen (sluiten van kringlopen en ketens), of bij de totstandkoming van de energietransitie (breed, ook stadsverwarming, zonne- en windparken, geothermie). De breedte c.q. reikwijdte van de bijdrage aan maatschappelijke doelen verschilt per overheidsorganisatie en kan worden afgeleid uit het profiel en de strategie van de organisatie.
b. Contractduur / duur van de samenwerking	
Bij aanbesteding bedraagt de contractduur enkele jaren, waarna opnieuw moet worden aanbesteed en ook weer andere partijen (opdrachtnemers) in beeld kunnen komen.	Bij deelname in een overheid gedomineerd bedrijf wordt veelal een lange termijn relatie aangegaan. Deze lange termijn relatie is gewenst vanwege de stabiliteit van de onderneming (geen concurrentie om de markt) en bij het bewerkstelligen van meer lange termijn doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, circulariteit, energietransitie, et cetera. De mate van verbondenheid van de gemeente als aandeelhouder en opdrachtgever verschilt per overheidsorganisatie en kan worden afgeleid uit de statuten en andere overeenkomsten.
c. Samenwerking door de deelnemende gemeenten	
Bij een aanbesteding aan de markt is de samenwerking tussen gemeenten vooral gericht op het creëren van volume, het ontwikkelen van een succesvolle aanbestedingsstrategie en – na gunning – op een zo efficiënt en effectief mogelijk contractmanagement. Dit betreft uitsluitend de gemeenten die deelnemen aan de aanbesteding.	Bij deelname in een overheidsorganisatie werken de aandeelhoudende gemeenten samen in hun overheidsorganisatie bij zowel de primaire diensten zoals restafvalverwerking en nascheiding, alsook aan duurzaamheidsdoelen op andere terreinen. De breedte van de focus verschilt per overheidsorganisatie en is af te leiden uit het profiel en de strategie van de organisatie.

d. Nascheiding van PMD uit huishoudelijk restafval

Bij het aanbesteden aan de markt bestaat de mogelijkheid om aanvullend op de restafvalverwerking (verbranding met energierugwinning) ook nascheiding van PMD te vragen. Het is daarbij van belang dat de gemeente duidelijke kaders en hoeveelheden (ordegroottes) aangeeft, zodat de inschrijvende partijen daar rekening mee kunnen houden.

De wens voor nascheiding van het PMD uit het restafval heeft wel impact op het speelveld. Niet alle restafvalverwerkers in de markt kunnen het huishoudelijk restafval nascheiden.

De in deze verkenning onderzochte overheidsorganisaties bieden de mogelijkheid voor nascheiding van het huishoudelijk restafval aan. Daarbij is sprake van flexibiliteit, doordat de gemeente hier (binnen de ontstane relatie) keuzes kan maken en kan wijzigen. Bijvoorbeeld indien de gemeente op enig moment nascheiding wil toevoegen of juist wil staken, dan is dat mogelijk.

De nascheidingscapaciteit wordt echter wel selectief aangewend voor huishoudelijk restafval waarin het PMD aanwezig is (en dus niet aan de bron gescheiden is ingezameld).

Bij overheid gedomineerde verwerkingsorganisaties wordt de beschikbare nascheidingscapaciteit meer selectief ingezet ten behoeve van PMD-rijk restafval. Dat betekent dat de gemeente die een deel van het restafval wil laten nascheiden fysiek/logistiek onderscheid moet maken in twee kwaliteiten huishoudelijk restafval.

e. Flexibiliteit in de dienstverlening

Bij aanbesteding aan de markt is veelal sprake van vooraf duidelijk omschreven en vastomlijnde dienstverlening. Flexibiliteit in aanpassingen en wijzigingen binnen de overeen te komen contractduur is mogelijk (c.q. kan onderdeel zijn van de gevraagde dienstverlening), en wordt in het algemeen financieel afgeprijsd (duurder) in de aanbidding.

Bij deelname in een overheid gedomineerde verwerkingsorganisatie is flexibiliteit in de vorm en omvang van de gevraagde dienstverlening groot. Mede vanwege de lange termijn verbondenheid is deze flexibiliteit ook gewenst, zodat de vorm en omvang van de diensten kan meebewegen met veranderende behoeften van de gemeente en innovaties in de praktijk. Flexibiliteit vindt zijn financiële weerslag in de op kostprijs gebaseerde tarieven van het overheid gedomineerde bedrijf.

f. Kostenniveau, prijs- en tariefontwikkeling

Bij aanbesteding aan de markt is sprake van marktprijsfluctuaties. De totstandkoming van de marktprijs hangt af van het samenspel van vraag en aanbod. Hiermee kan rekening worden gehouden bij het ontwikkelen van een aanbestedingsstrategie, met name het moment waarop de aanbesteding in de markt wordt gezet. De verwerkingstarieven zijn het resultaat van prijsvorming. Er kunnen uitschieters naar boven of beneden zijn.

Uiteraard leiden fiscale maatregelen (zoals de Afvalstoffenbelasting) tot fluctuaties in de verwerkingskosten.

De verwerkingstarieven zijn een weerspiegeling van de werkelijke kosten. Zonder echte uitschieters naar boven of beneden.

De verwerkingstarieven van overheidsorganisaties zijn in de afgelopen jaren – ten opzichte van de marktprijzen – minder volatiel dus meer stabiel en constant. Jaarlijkse tariefverhogingen zijn veelal het gevolg van indexering. Uiteraard leiden fiscale maatregelen (zoals de Afvalstoffenbelasting) ook bij overheidsorganisaties tot fluctuaties in de verwerkingskosten.

Het kostenniveau voor de dienstverlening en andere financiële condities verschilt per overheidsorganisatie en kan worden afgeleid uit de statuten en andere overeenkomsten.

bijlage 3 Vergelijking Omrin en HVC

Voor het uitwerken en inzichtelijk maken van de route van investering zijn twee overheid gedomineerde organisaties benaderd: HVC en Omrin. Hoewel ook andere overheid gedomineerde organisaties in aanmerking zouden kunnen komen (zoals Twence of ARN), zijn deze twee organisaties geselecteerd op basis van hun (fysieke en logistieke) aanwezigheid in de regio én omdat beide organisaties in de praktijk de mogelijkheid bieden voor het nascheiden van het huishoudelijk restafval.

Bron: Oplegger en memo tbv besluitvorming restafval 11 juni 2021.

HVC	Omrin
a. Het profiel en de breedte van het dienstenpakket en de strategische focus	
Naast be- en verwerking van afval- en grondstoffen heeft HVC een brede focus op de energietransitie door investeringen en activiteiten op het gebied van zonneparken, windparken, geothermie en warmtenetten.	Omrin focust op be- en verwerking van afval-/grondstoffen en energiewinning uit de eigen afval- en grondstof gerelateerde werkprocessen.
Bij HVC is het gebruikelijk dat, om deel te kunnen nemen in de organisatie, de gemeente verplicht is al het bij huishoudens ingezamelde restafval en GFT door HVC te laten verwerken. HVC geeft echter aan – voor de gemeenten in deze verkenning - dat lopende contracten gerespecteerd worden en vanzelfsprekend ook de bestaande verwerking van GFT door Meerlanden. Hierop kan dan ook een uitzondering gemaakt worden. GFT verwerking behoort echter niet tot de scope van deze gezamenlijke verkenning. Of een gemeente ook het GFT wil of kan laten verwerken door HVC moet per gemeente worden bepaald.	Om deel te kunnen nemen in de organisatie (c.q. om aandeelhouder te worden) is de gemeente verplicht al het bij huishoudens ingezamelde restafval door Omrin te laten verwerken.
HVC schrijft niet in op openbare aanbestedingen voor afvalstromen.	Er is geen verplichting voor het laten verwerken van andere stromen dan het ingezamelde restafval van huishoudens.
	Omrin schrijft niet in op openbare aanbestedingen voor afvalstromen.
b. Inrichting en het karakter van de samenwerkingsrelatie met deelnemende gemeenten	
Lange termijn relatie voor onbepaalde tijd.	Lange termijn relatie is de intentie, maar met een contract voor bepaalde duur.
Redelijk complexe uittreding (exit). Ingeval van uittreding is het uitgangspunt dat eventuele schade voor de zittende aandeelhouders vanwege het uittreden wordt vergoed. Er zijn tot nu toe geen gemeenten uitgetreden, en er is op voorhand geen standaard procedure voor.	Redelijk gemakkelijk uitvoerbare uittreding (exit). Met een opzegtermijn van 5 jaar kan de afvalverwerking door Omrin worden gestaakt en is de gemeente geen desintegratievergoeding aan Afvalsturing verschuldigd.
c. De invulling van het aandeelhouderschap verschilt in beide organisaties	
Actief aandeelhouderschap is voorwaarde. Bijvoorbeeld ten behoeve van strategische keuzes en investeringen in de (bredere) energietransitie.	Actief aandeelhouderschap beperkt noodzakelijk.
d. Aandeelhouderschap	
Aandeelhouders van HVC kunnen publiekrechtelijke organisaties worden zoals gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Een (overheids)vennootschap is privaatrechtelijk en kan dus geen aandeelhouder worden.	Publieke partijen kunnen aandeelhouder van Omrin c.q. Afvalsturing Friesland N.V. worden. Publieke partijen zijn bijvoorbeeld gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en overheid gedomineerde vennootschappen.

e. Toetreding en verwerven van aandelen

De gemeente (of gemeenschappelijke regeling) kan de aandelen verwerven tegen nominale waarde (€ 45,45 per aandeel). Er zijn momenteel circa 3.300 aandelen uitgegeven.

Aan de hand van het volgende voorbeeld kunt u - naar rato - een indicatie voor uw eigen gemeente bepalen: een gemeente met 20.000 inwoners en gemiddeld 150 kg restafval per inwoner per jaar komt in aanmerking voor circa 23 aandelen A (ongeveer 0,7% van het totaal aan uitgegeven aandelen A).

Er is geen inbreng van eigen vermogen vereist. De gemeente dient een garantstelling voor leningen van HVC af te geven. Ultimo 2020 is de totale garantstelling voor aandeelhouders A ongeveer 613 miljoen euro. Uitgaande van het fictieve voorbeeld (gemeente met 20.000 inwoners), bedraagt de garantstelling dan circa 4,1 miljoen euro.

Gemeenten ontvangen jaarlijks een garantstellingsprovisie (1% van de garantstelling, omgerekend naar euro/ton restafval bedraagt dit circa 15 euro/ton).

De gemeente (of gemeenschappelijke regeling of overheidsvennootschap) kan letteraandelen-B in Afvalsturing Friesland N.V. verwerven. De waarde van een aandeel wordt bepaald door de nominale waarde van € 450,00 per stuk plus de aanwezige reserves.

Het aantal aandelen wordt in overleg met de gemeente(n) bepaald. De gemeente kan daarbij het gewenste aantal aandelen aangeven. Met een beperkt aantal aandelen kan worden voldaan aan de vereisten voor investering. Het maximaal aantal aandelen per gemeente bedraagt (en is in de praktijk) 360.

Er hoeft geen garantstelling te worden afgegeven.

f. Vergelijking verwerkingskosten huishoudelijk restafval

Het overzicht toont een vergelijking van de tarieven voor aandeelhoudende gemeenten voor het verwerken van huishoudelijk restafval. In het eerste deel van dit overzicht wordt het tarief berekend voor het verbranden van restafval in- en exclusief de garantstellingsprovisie (HVC) en te verwachten dividend (Omrin). Dit restafval wordt niet nagescheiden.

Het aandeelhouderstarief zonder nascheiding en de overslag en transportkosten, zijn ook van toepassing op restafval dat wel eerst nagescheiden moet worden (op verzoek van de gemeente). Indien (een deel van het) restafval moet worden nagescheiden, dan is een aanvullende tariefreductie (van de afvalstoffenbelasting) van kracht. HVC en Omrin scheiden alleen restafval na, uit gemeenten (of gebiedsdelen van een gemeente) zonder bronscheiding van PMD.

Nb.1. De genoemde bedragen zijn indicatief en worden bij toetreding en contractvorming definitief vastgesteld.

Nb. 2. De kosten voor overslag en transport betreft een verevend tarief.

Verwerkingstarief restafval (per ton), zonder nascheiding

	Omrin	HVC
Aandeelhouderstarief	€ 68	€ 86
Overslag en transport	€ 15	€ 14
Verbrandingsbelasting	€ 33	€ 33
Reductie afvalstoffenbelasting (bodemas HVC)		€ -5
Garantstellingsprovisie		€ -13
Dividend Afvalsturing Friesland	€ -10	
Tarief excl. Gar.provisie / dividend	€ 116	€ 133
Tarief incl. Gar.provisie / dividend	€ 106	€ 115

Opgave door resp. Omrin en HVC

Additional reductie tarief bij nascheiding restafval*

	Omrin	HVC
Reductie afvalstoffenbelasting	€ -11	€ -2,5
Tarief excl. Gar.provisie / dividend	€ 105	€ 131
Tarief incl. Gar.provisie / dividend	€ 95	€ 113

* Nascheiding restafval zonder bronscheiding PMD in gemeente of gebiedsdeel

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 11 januari 2022

Afdeling J&S

Voor de vergadering van raad d.d.
10 maart 2022

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
I. Brugman
020-5404020
i.brugman@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 17 februari 2022

Onderwerp

Aanpak dak- en thuisloosheid en doordecentralisatie Beschermd wonen

Gevraagd besluit

1. het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 *Een nieuwe start - Samen op weg naar perspectief vast te stellen*;
2. het Regioplan Amstelland, Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, *Een nieuwe start in Amstelland* vast te stellen, waarin onder meer is opgenomen dat:
 - a. de gemeente Amsterdam de aankomende inkoopprocedure voor de Amstelland gemeenten op zich neemt;
 - b. de financiële middelen die de gemeente Aalsmeer vanaf 2023 voor nieuwe cliënten voor Beschermd Wonen ontvangt, tot en met 2025 worden overgeheveld naar de gemeente Amsterdam;
 - c. de Amstelland gemeenten solidair zijn en blijven als het gaat om realiseren van opvangplekken voor economisch daklozen en eventueel toekomstige lokale MOBW locaties in de gehele Amstelland regio. Iedere Amstelland gemeente neemt daarin zijn verantwoordelijkheid en spant zich in om op hun grondgebied te zoeken naar geschikte locaties voor inwoners uit de Amstelland gemeenten.
3. om voor de groep economisch dak- en thuislozen die wordt opgevangen vanaf 1 juli 2021 een uitzondering te maken op de regel dat de verblijfplaats van een persoon leidend is bij het verstrekken van voor-zieningen en uitkeringen in het Sociaal domein en dit te verwerken in de lokale beleidsregels.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Ons gezamenlijke doel in de regio Amsterdam-Amstelland is het bieden van een beter perspectief bij (dreigende) dakloosheid. Met dit doel en de wijze waarop we (de doordecentralisatie van) Beschermd Wonen vormgeven streven wij, in lijn met de gedachte achter de Wmo, naar inclusieve buurten en wijken waarbij ook onze inwoners met een psychische kwetsbaarheid en inwoners die zich tijdelijk in een kwetsbare situatie bevinden, de mogelijkheid hebben om in deze wijken ondersteuning te krijgen en mee te kunnen doen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

We blijven in de regio Amsterdam-Amstelland ook na de doordecentralisatie samenwerken op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen (verder: MOBW). Bij de inrichting van de doordecentralisatie van MOBW binnen de regio Amsterdam-Amstelland is gekozen voor het leidende principe: lokaal wat kan, regionaal (Amsterdam-Amstelland) wat moet en subregionaal (Amstelland) waar nodig. Dit doen we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen en betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld.

In het Regioplan Amstelland Beschermd Wonen en dak- en thuisloosheid 2022-2025, *Een nieuwe start in Amstelland* (verder: het Regioplan) is opgenomen wat we de komende jaren gaan doen en uitwerken in Amstelland. We zetten in op preventie van dakloosheid bijvoorbeeld door de mogelijkheden in de Participatiewet te benutten (bijvoorbeeld door maatwerk te leveren als het gaat om toepassing van de kostendelersnorm) en door aan de slag te gaan met het maken van afspraken tussen zorg- en welzijnsaanbieders, woningbouwcorporatie en gemeente om uitstromers uit de MOBW-keten goed in een eigen woning te laten landen. We werken regionaal samen aan de opvang en begeleiding van mensen die te maken hebben met (dreigende) dakloosheid. Met de lessen die we leren uit de pilots die nu lopen (zoals Onder de Pannen en opvang in hotels) werken we het beleid rond de opvang en tijdelijke woonplekken verder uit.

U bent over dit onderwerp eerder geïnformeerd, namelijk per raadsbrief van 29 juni 2021 en tijdens twee regionale raadsessies op 21 en 22 september 2021.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

1 Sociaal domein

Aanleiding

Doordecentralisatie Beschermd Wonen

Op dit moment krijgt gemeente Amsterdam als centrumgemeente rijksbudget voor Maatschappelijke Opvang (MO) en Beschermd Wonen (BW). Maatschappelijke opvang is een maatwerkregeling op basis van de Wmo voor iedere kwetsbare burger vanaf 18 jaar (met of zonder kinderen) die door een acute situatie (tijdelijk) geen woonruimte heeft. De MO biedt onderdak, zorg en begeleiding, maar geen behandeling bij een (psychiatrische) diagnose. Bewoners worden ondersteund in het traject naar weer zelfstandig wonen. BW is een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo voor mensen van 18 jaar of ouder die door psychische of psychosociale problemen 24 uur per dag ondersteuning nodig hebben. Dit kan in een instelling zijn als er 24 uur toezicht nodig is, of het kan een vorm van zelfstandig wonen zijn als begeleiding op afstand of op afroep afdoende is.

Vanaf 1 januari 2023 krijgen alle gemeenten budget voor de "nieuwe cliënten" BW; mensen die vanaf dan instromen in BW. Landelijk is bepaald dat de fasering van de doordecentralisatie BW is uitgespreid over 10 jaar, dus tot en met 2032. De centrumgemeenten blijven de middelen voor de bestaande cliënten krijgen. Deze middelen worden over een periode van 10 jaar afgebouwd.

De beslissing van het Rijk over het doordecentraliseren van Maatschappelijke Opvang staat gepland voor 2026. Een aantal bewegingen komt tegelijkertijd bij elkaar met de decentralisatie van MOBW. Het gaat zowel om het decentraliseren van budget (van centrumgemeente naar lokale gemeente), als het overgaan van een historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel, in de context van de transformatie (de beweging naar thuis in de wijk), de context van een overspannen woningmarkt en flinke wachtlijsten in de GGZ. Dit samen met andere onzekere factoren (zie toelichting onder beslispoint 2), heeft geleid tot de keuze om de taken daarom nog voorlopig bij Amsterdam te beleggen en niet direct zelf uitvoering te geven aan deze taken.

Het beleggen van de inkoop en (voorlopig ook) de toegang van MOBW bij gemeente Amsterdam, heeft als gevolg dat de Amstelland gemeenten het beleid van Amsterdam hierin volgen.

Opgave economisch dak- en thuislozen

Een economisch dakloze is een inwoner zonder ernstige verslavings- of psychiatrische problematiek en met voornamelijk een huisvestingsvraag. Economische daklozen worden ook wel zelfredzame daklozen of nieuwe daklozen genoemd. Het gebrek aan (betaalbare) huisvesting wordt gezien als de

grootste oorzaak van het toenemend aantal (economisch) daklozen. Dit zorgt ervoor dat mensen die met spoed een woning nodig hebben, deze steeds moeilijker kunnen vinden en steeds langer in een situatie van (dreigende) economische dakloosheid verkeren. Gevolg hiervan is dat problemen zich opstapelen en dit leidt tot kostbare zorg en grotere toestroom naar maatschappelijke opvang en beschermd wonen.

Amsterdam heeft met een aantal andere centrumgemeenten de noodklok geluid rondom de steeds groter wordende groep economisch daklozen en het ontbreken van middelen en voorzieningen om deze groep op te vangen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2020 middelen door het Ministerie van VWS beschikbaar zijn gesteld aan Amsterdam in het kader van de Landelijke Aanpak Dak- en Thuisloosheid van staatssecretaris Blokhuis. Eén van de maatregelen betreft het realiseren van passantenplekken in Amstelland voor economisch daklozen en het organiseren van passende begeleiding. Voor de regio Amstelland gaat het om € 4 mln,-. In bestuurlijke overleggen in Amstelland verband in 2020 en 2021, is afgesproken om samen op te trekken rondom deze opgave. In juni 2021 heeft hierover besluitvorming in de vijf colleges plaatsgevonden.

De Amstelland gemeenten zijn en blijven solidair als het gaat om realiseren van opvangplekken voor economisch daklozen en eventueel toekomstige lokale MOBW locaties in de gehele Amstelland regio. Iedere Amstelland gemeente neemt daarin zijn verantwoordelijkheid en spant zich in om op hun grondgebied te zoeken naar geschikte locaties voor inwoners uit de Amstelland gemeenten.

Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid

Het Beleidsprogramma is in juni '21 ter kennisname met de gemeenteraden van de Amstelland gemeenten gedeeld als bijlage bij een raadsbrief. In de raadsbrief is aangekondigd dat dit Beleidsprogramma tegelijkertijd met een regionale invulling van het Beleidsprogramma eind 2021/begin 2022 ter vaststelling zal worden aangeboden.

Argumenten

Beslispunt 1: het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 Een nieuwe start - Samen op weg naar perspectief vast te stellen.

1. Het Beleidsprogramma vervangt het tot nu toe voor Amsterdam en Amstelland geldende Koersbesluit *Thuis in de Wijk*. De gemeenteraad van Amsterdam heeft het Beleidsprogramma in juli 2021 al vastgesteld. Het Beleidsprogramma richt zich voornamelijk op dak- en thuisloosheid en in mindere mate op beschermd wonen. De doordecentralisatie is niet omschreven in het Beleidsprogramma; hierover is afgesproken dat het een plaats krijgt in het Regioplan.

In het Beleidsprogramma is een aparte leeswijzer voor Amstelland opgenomen (p.5) waarin staat dat de speerpunten en uitgangspunten voor de gehele regio Amsterdam-Amstelland gelden, maar dat de uitwerking hiervan zal worden opgenomen in een regioplan.

De speerpunten uit het Beleidsprogramma luiden als volgt:

1. Vroegsignalering en vroeginterventie
2. Vergroten aanbod woonoplossingen
3. Goede ondersteuning op maat
4. Duurzaam maatschappelijk herstel

Beslispunt 2. het Regioplan Amstelland, Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, Een nieuwe start in Amstelland vast te stellen

2.

Het Regioplan bevat zowel de afspraken en een ontwikkelagenda voor de doordecentralisatie als een regionale invulling van het Beleidsprogramma.

De VNG en VWS hebben afgesproken dat op 1 januari 2022 regionale samenwerkingsafspraken moeten zijn gemaakt over de doordecentralisatie Beschermd wonen. Met het vaststellen van dit plan voldoen we ook aan de Norm voor opdrachtgeverschap. Het regioplan Amstelland beschrijft onze gezamenlijke uitgangspunten en op hoofdlijnen hoe we de doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen en de regionale aanpak economisch daklozen de komende tijd willen gaan vorm geven.

Ontwikkelagenda

- De doordecentralisatie doen we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen en betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld. Dit maakt het mogelijk om te anticiperen op de beslissingen van het Rijk die op dit moment nog niet duidelijk zijn of waarvan de uitwerking nog niet duidelijk is, zoals de definitieve vaststelling van het verdeelmodel van de middelen voor BW en de invoering van het woonplaatsbeginsel. Ook hebben we nog onvoldoende zicht en grip op de lokale aantallen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Ten aanzien van MOBW hebben we afgesproken met Amsterdam om de monitoring beter op orde te krijgen.
- De Amstelland-gemeenten blijven daarom het budget tot en met 2025 sowieso 'teruggeven' aan Amsterdam en Amsterdam regelt de inkoop. Daarnaast worden nadere afspraken gemaakt over verrekening, de uitvoeringskosten en een transformatiebudget voor de groeiende rol in de toegang.
- Verder is nog niet duidelijk of de incidentele middelen (Blokhuismiddelen) voor de tijdelijke huisvesting van economisch daklozen verlengd, dan wel gestructureerd worden door het Rijk.
- Halverwege 2022 evalueren we inhoudelijk de pilots die we zijn gestart voor economisch daklozen. We zijn nog te kort bezig om deze nu te evalueren. Wel merken we in de praktijk dat er behoefte is aan meer concrete gezamenlijke definities en kaders aangaande economisch daklozen. Er is veel complexe casuïstiek waarbij het lastig af te wegen is wanneer iemand wel/niet kan worden opgevangen en met welke afspraken.

Beslispunt 3. Instemmen om voor economisch dak- en thuislozen die worden opgevangen of tijdelijk gehuisvest in een andere gemeente, vanaf 1 juli 2021 een uitzondering te maken op de regel dat de verblijfplaats van een persoon leidend is bij het verstrekken van voorzieningen en uitkeringen in het Sociaal domein, en dit te verwerken in de lokale beleidsregels.

De regionale samenwerking voor economisch daklozen vraagt, naast inzet van alle gemeenten voor het creëren van tijdelijke woonplekken, ook inzet van een andere aard. Zo moet het mogelijk gemaakt worden om gemeentelijke voorzieningen zoals een PW-uitkering of Wmo-ondersteuning te verkrijgen vanuit de gemeente van herkomst. Daardoor kan de inwoner de ondersteuning die hij/zij krijgt blijven ontvangen in de gemeente waar de inwoner tijdelijk wordt ondergebracht en wordt de ontvangende gemeente niet belast met de kosten. Ook worden administratieve lasten voor zowel inwoners als gemeenten voorkomen. Economisch dak- en thuislozen die worden opgevangen of tijdelijk gehuisvest in een andere gemeente beschouwen we dus eigenlijk als inwoners van de gemeente van herkomst.

De gemeenteraad dient goed te keuren dat deze uitzondering wordt gemaakt. Het gaat hier om buitenwettelijk begunstigend beleid. Het is toegestaan, mits de gemeenteraad hier ook goedkeuring aan verleent.

Kanttekeningen

De gevolgen van de wooncrisis worden bij steeds meer groepen in onze samenleving voelbaar en zichtbaar. Met deze aanpak proberen we dakloosheid te voorkomen en de groep die toch dakloos wordt zo goed mogelijk op te vangen en te begeleiden naar een meer duurzame plek. Belangrijk om op te merken is dat niet alle inwoners na het jaar tijdelijke opvang en begeleiding de gewenste duurzame plek zullen hebben gevonden. De krapte op de woningmarkt lossen we met deze aanpak niet op. We zullen dan ook met elkaar moeilijke keuzes moeten blijven maken.

Financiën

In 2022 ontvangt de gemeente Amsterdam de middelen voor beschermd wonen (en maatschappelijke opvang) voor de hele regio. In de onderstaande tabel zijn de bedragen voor Beschermd wonen vanaf 2022 weergegeven die in de septembercirculaire van 2021 zijn opgenomen.

Verdeelmodel o.b.v. een fasering van tien jaar voor de gemeente Aalsmeer:

Jaar	Gemeentelijk budget		
	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 143.338	€ 143.338
2024	€ -00	€ 457.805	€ 457.805
2025	€ -00	€ 721.396	€ 721.396
2026	€ -00	€ 942.694	€ 942.694
2027	€ -00	€ 1.128.478	€ 1.128.478
2028	€ -00	€ 1.284.927	€ 1.284.927
2029	€ -00	€ 1.410.132	€ 1.410.132
2030	€ -00	€ 1.422.144	€ 1.422.144
2031	€ -00	€ 1.434.157	€ 1.434.157
2032	€ -00	€ 1.446.169	€ 1.446.169

Dit budget is bepaald op basis van het zogenaamde "objectief verdeelmodel". Het nieuwe objectieve verdeelmodel wordt parallel met de herijking van het gemeentefonds vanaf 1 januari 2023 geleidelijk ingevoerd.

De volgende financiële risico's zijn te benoemen:

- Het budget is mogelijk niet toereikend om kosten te dekken voor een individuele gemeente (vanaf het begin). Objectief verdeelmodel past niet bij de uitvoering in de praktijk
- Reguliere fluctuaties in gebruik. Er komt een gemiddeld aantal cliënten per jaar naar MOBW, in de praktijk zit er fluctuatie in deze instroom. Het ene jaar hoger, het andere jaar lager
- Mismatch in tijd tussen beschikbaar budget en uitgaven, bijvoorbeeld door snellere instroom van nieuwe cliënten dan opbouw beschikbaar budget objectief verdeelmodel of andere verdeling over regio dan gedacht.

Belangrijk om te vermelden is dat deze cijfers nog niet definitief zijn. Het nieuwe kabinet moet nog een besluit nemen over de definitieve bedragen en het verdeelmodel. Verwachting is dat dit in de meicirculaire 2022 bekend wordt gemaakt. Daarnaast gaat een groot deel van de cliënten sinds dit jaar over naar de Wet langdurige zorg. De impact van die ontwikkeling is ook een onzekerheid de komende jaren.

Budget in ieder geval van 2023 tot en met 2025 naar Amsterdam

Omdat er nog te veel onbekend is willen we de komende jaren met elkaar blijven samenwerken zoals we in de afgelopen jaren hebben gedaan. Dat wil zeggen dat de Amstelland-gemeenten het budget 2023 tot en met 2025 sowieso 'teruggeven' aan Amsterdam. Met de gemeente Amsterdam is afgesproken dat een bedrag vanuit Amsterdam beschikbaar wordt gesteld aan de regiogemeenten voor uitvoerings- en beleidskosten, contractmanagement en de groeiende rol in de toegang. Het uitgangspunt hierbij is dat deze middelen voldoende zijn ten behoeve van de uitvoering van de taken.

De gemeente Amsterdam zorgt op basis van het gehele budget nog steeds voor inkoop van MOBW-plekken voor de regio Amsterdam-Amstelland. Omdat er niet meer MOBW-plekken ingekocht dan waarvoor budget is, is er geen financieel risico voor de Amstelland gemeenten op overschrijding

van budgetten. Wel kunnen wachtlijsten ontstaan als het aantal plekken onvoldoende is.

Blokhuismiddelen

De gemeente Amsterdam heeft middelen (€ 4mln) ontvangen voor het opvangen en begeleiden van 150 economisch daklozen per jaar gedurende twee jaar in de regio Amstelland. Met de gemeente Amsterdam is afgesproken is dat deze middelen via de begroting van de gemeente Amstelveen lopen. Amstelveen legt (regionaal in Amstelland afgestemde) verantwoording af over deze middelen. Deze middelen zijn incidenteel voor 2020 en 2021. Amsterdam heeft medegedeeld dat het resterende budget is overgeheveld naar 2022 en vooralsnog mag worden uitgegeven tot ongeveer medio 2022. Daarnaast zijn zij, samen met andere gemeenten, met het Rijk in gesprek over verlenging van deze periode en een structureel karakter van middelen voor de opvang van economisch daklozen.

Communicatie

Betrokken partijen worden op de hoogte gebracht van de besluitvorming.

Procedure

In alle vijf de Amstelland gemeenten heeft de besluitvorming door de colleges plaatsgevonden. In Aalsmeer liggen de stukken op 10 maart bij de gemeenteraad ter besluitvorming voor. In Amstelveen is dit op 16 februari 2022, in Diemen en Ouder-Amstel beslist de raad op 17 februari en in Uithoorn op 3 maart.

Bijlagen

1. Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 *Een nieuwe start - Samen op weg naar perspectief*.
2. Regioplan Amstelland, Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, *Een nieuwe start in Amstelland*
3. Adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein
4. Reactie op de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein

De secretaris,

De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 Een nieuwe start - Samen op weg naar perspectief vast te stellen;
2. het Regioplan Amstelland, Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, Een nieuwe start in Amstelland vast te stellen, waarin onder meer is opgenomen dat:
 - a. de gemeente Amsterdam de aankomende inkoopprocedure voor de Amstelland gemeenten op zich neemt;
 - b. de financiële middelen die de gemeente Aalsmeer vanaf 2023 voor nieuwe cliënten voor Beschermd Wonen ontvangt, tot en met 2025 worden overgeheveld naar de gemeente Amsterdam;
 - c. de Amstelland gemeenten solidair zijn en blijven als het gaat om realiseren van opvangplekken voor economisch daklozen en eventueel toekomstige lokale MOBW lo-caties in de gehele Amstelland regio. Iedere Amstelland gemeente neemt daarin zijn verantwoordelijkheid en spant zich in om op hun grondgebied te zoeken naar ge-schikte locaties voor inwoners uit de Amstelland gemeenten.
3. om voor de groep economisch dak- en thuislozen die wordt opgevangen vanaf 1 juli 2021 een uitzondering te maken op de regel dat de verblijfplaats van een persoon leidend is bij het verstrekken van voorzieningen en uitkeringen in het Sociaal domein en dit te verwerken in de lokale beleidsregels.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 maart 2022.

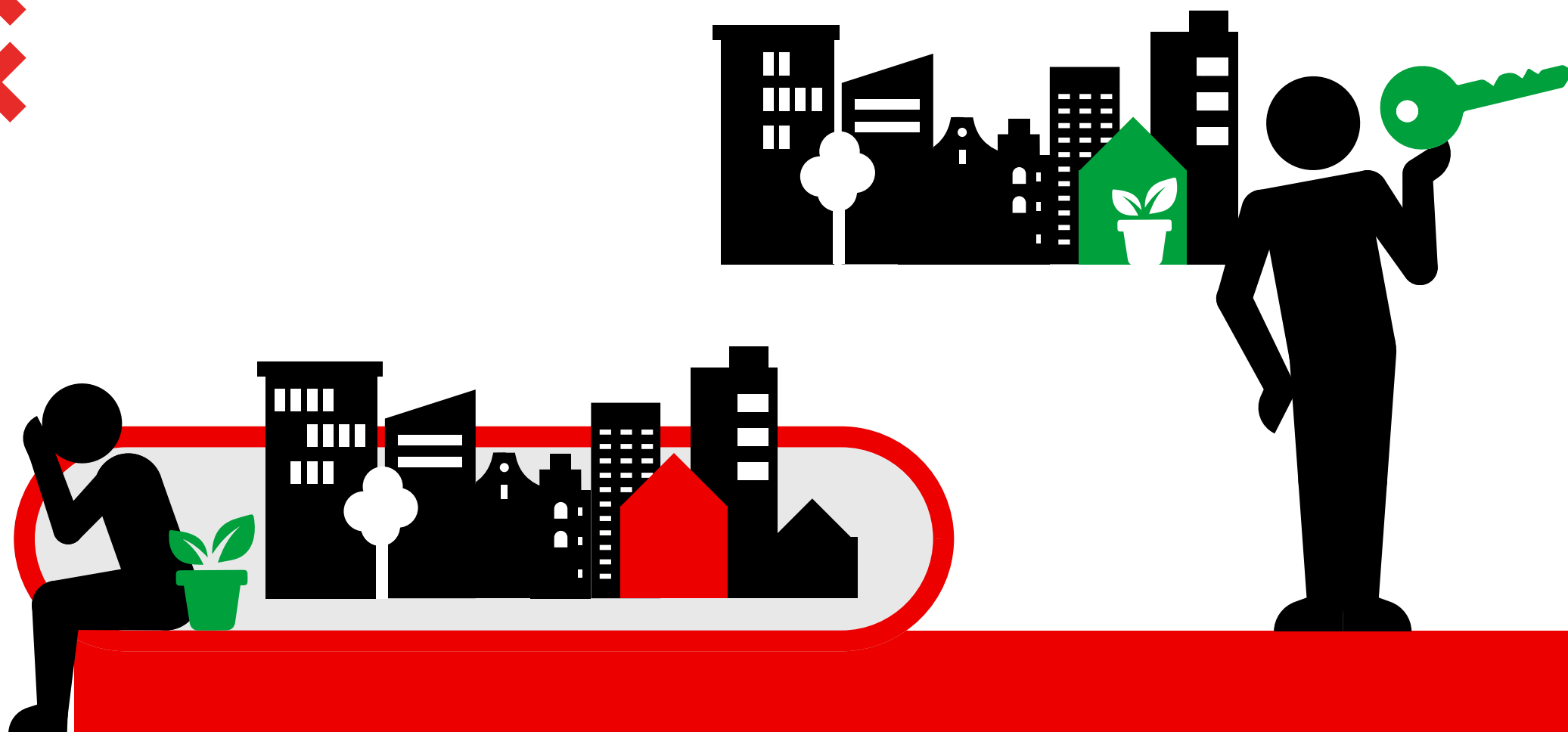
De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

✖ Gemeente
✖ Amsterdam
✖

Een nieuwe start

Samen op weg naar perspectief

Voorwoord

Het aantal dak- en thuislozen in Nederland liep de afgelopen jaren op tot 39.000 in 2018. Alhoewel de cijfers lijken te stagneren, telt Nederland volgens het CBS op 1 januari 2020 nog steeds 36.000 dak- en thuislozen. In Amsterdam-Amstelland hebben wij in 2020 ongeveer 4.700 mensen met een maatwerkvoorziening binnen Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen en dit is nog lang niet voldoende, want er staan daarnaast nog eens ongeveer 2.000 mensen op een wachtlijst. Dit zijn er te veel. Het gaat om volwassenen, jongvolwassenen en gezinnen met kinderen die om verschillende redenen geen dak boven het hoofd hebben.

Niet alleen de meest kwetsbare groep – waarbij verslaving, schulden, licht verstandelijke beperking, psychiatrische ziektebeelden of psychische stoornissen een rol speelt – neemt toe, ook het aantal economisch daklozen groeide vanwege de economische crisis. Dit is een groep daklozen die geen (zware) zorgvraag heeft, maar bijvoorbeeld door echtscheiding of verlies van inkomen hun woning verliest en niet in staat is weer eigen woonruimte te vinden. De groei van deze groep zien we ook terug in de regio Amsterdam-Amstelland. De schattingen lopen uiteen van 1.100 tot 2.500 mensen die jaarlijks economisch dakloos raken.

De situatie op de woningmarkt in onze regio draagt hier ook aan bij. Er is immers sprake van een groot tekort aan sociale huurwoningen en fors gestegen prijzen van koopwoningen en huren van huurwoningen in de particuliere sector.

Ook is het zeker dat de huidige pandemie grote impact heeft op de Nederlandse samenleving. Zo zijn er veel bedrijven die hun omzet terug zien lopen, met als gevolg noodgedwongen ontslagen. Het is nog te vroeg om de effecten van de pandemie op dak- en thuisloosheid in zijn geheel te overzien, maar we zien nu in Amsterdam-Amstelland al een toename van aanvragen voor ondersteuning en meer economisch daklozen vanwege COVID-19.

Dakloosheid kan ons allemaal overkomen. Landelijke regelgeving, zoals de kostendelersnorm, kan ook tot dakloosheid leiden. Door de huidige kostendelersnorm kunnen mensen in de bijstand moeilijker hun woning delen met anderen. Zeker in het geval van jongvolwassenen leidt de kostendelersnorm soms tot schrijnende situaties. Zo komt het voor dat jongeren na hun 18^e verjaardag op straat terechtkomen omdat de bijstand van de ouder anders verlaagd wordt. Jongeren hebben vaak niet voldoende inkomen om een betaalbare woonruimte te vinden en de kans dat zij via 'bankhoppen' in onveilige en uitzichtloze situaties terechtkomen neemt toe.

Ondertussen zien we in Amsterdam-Amstelland ook dat de druk op de opvang oploopt. In voorgaande jaren is de opvang dan wel uitgebreid, toch zijn de wachtlijsten helaas niet korter geworden. De grenzen van uitbreiding zijn bereikt: daarvoor zijn geen middelen meer beschikbaar. De vraag blijft echter groeien en de uitstroom uit de opvang stagneert vanwege het gebrek aan betaalbare woningen. Ook is er een blijvend hoge vraag naar 24-uursopvang door ambulantisering van de GGZ en forensische zorg. Omdat de trajecten in de specialistische GGZ en forensische zorg korter duren

komen mensen met zwaardere problematiek binnen bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Zij hebben vaker dan voorheen intensievere ondersteuning nodig.

Dak- en thuisloosheid is schadelijk voor hen die het overkomt en voor de maatschappij. Het is onze maatschappelijke opdracht om inwoners die dak- en/of thuisloos (dreigen te) worden perspectief te bieden op een nieuwe start en daarmee op maatschappelijk en economisch herstel. Daar zetten we ons al voor in, daar gaan we mee door en daar zetten we nu weer nieuwe stappen in. Bijvoorbeeld door als gemeente meer integraal te werken. Dakloosheid is immers niet alleen een zorgprobleem, maar ontstaat meestal vanuit andere leefgebieden zoals het verliezen van een inkomen of een huis. Hier valt nog winst te behalen.

Vroegsignalering en vroeginterventie is van groot belang. Om dakloosheid te voorkomen moeten we snel kunnen handelen als iemand zich meldt met een vraag naar ondersteuning. En als mensen toch dakloos worden willen we een springplank bieden naar maatschappelijk herstel en een zelfstandig bestaan. De Buurtteams Amsterdam en de lokale teams in Amstelland hebben hier samen met de specialistische partners vanuit Maatschappelijke opvang/Beschermd wonen (MOBW) en de diensten vanuit Werk, Participatie en Inkomen

(WPI) een belangrijke rol in. Niet alleen ondersteuning, maar vooral een woning en een eigen plek dragen bij aan herstel en participatie. Creativiteit is noodzakelijk om elke kans in de regio te benutten om structurele, maar ook tijdelijke woonmogelijkheden te realiseren. Alleen zo kunnen we de opvangketen beschikbaar en betaalbaar houden voor acute nood in plaats van voor langdurige opvang. Een goede samenwerking binnen de regio Amsterdam-Amstelland is van groot belang om de ondersteuning bij dreigende dakloosheid snel en dichtbij te organiseren. De visie en uitgangspunten zijn in dit beleidsprogramma gedetailleerd uitgewerkt voor Amsterdam als centrumgemeente, maar de uitgangspunten zijn in nauwe samenwerking met de regio-gemeenten opgesteld. In een apart regioplan zullen de uitgangspunten en de decentralisatie van MOBW naar Diemen, Uithoorn, Ouder- Amstel, Aalsmeer en Amstelveen worden uitgewerkt.

Mede ondertekend namens Laurens Ivens (wethouder Wonen), Rutger Groot Wassink (wethouder Sociale Zaken en Diversiteit) en Marjolein Moorman (wethouder Onderwijs en Armoede). Alsmede door de wethouders zorg van de regio Amstelland: Wilma Alink-Scheltema (Aalsmeer), Marijn van Ballegooijen (Amstelveen), Jeroen Klaasse (Diemen), Rineke Korrel (Ouder-Amstel) en José de Robles (Uithoorn).

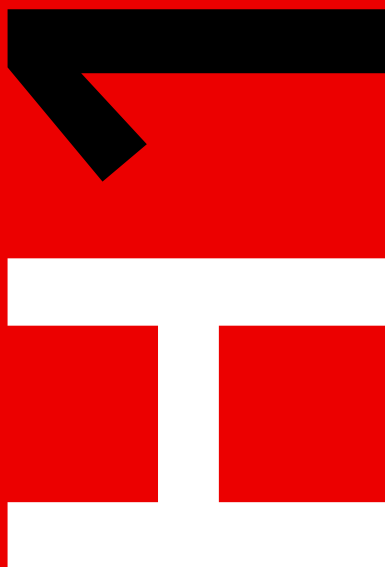

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Kukenheim'.

Simone Kukenheim
Wethouder Jeugd en Zorg

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Samenvatting	5
2 Focus 2021-2025	8
2.1 Ambitie en Speerpunten	8
2.2 Uitgangspunten	10
2.3 Dilemma's	11
2.4 Doelgroep	12
3 Speerpunt 1: Vroegsignalering en vroeginterventie	13
4 Speerpunt 2: Vergroten aanbod woonoplossingen	17
4.1 Vergroten aanbod structurele woonoplossingen	17
4.2 Verbeteren tijdelijke opvang- en woonmogelijkheden	18
5 Speerpunt 3: Goede ondersteuning op maat	21
6 Speerpunt 4: Duurzaam maatschappelijk herstel	26
7 Financiën	30
8 Monitoren en sturen	32
Bijlage 1: Totstandkoming van het beleidsprogramma	34
Bijlage 2: Trends & ontwikkelingen	35
Bijlage 3: Evaluatie Koersbesluit Thuis in de Wijk 2016-2020	40
Bijlage 4: Begrippen- en afkortingenlijst	43

Samenvatting

Het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid 'Een nieuwe start' is de opvolger van het Koersbesluit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020 'Thuis in de Wijk'. De evaluatie van 'Thuis in de Wijk' is opgenomen in bijlage 2. Met 'Thuis in de Wijk' is al een beweging van vermaatschappelijking en inclusie in gang gezet. Het huidige, vernieuwde beleidsprogramma zet daar de komende vier jaar vervolgstappen in. 'Een nieuwe start' schetst de kaders voor ondersteuning van kwetsbare inwoners uit de

regio Amsterdam-Amstelland. Hierbij gaat het om inwoners die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden, maar ook om inwoners die vanuit beschermd wonen een vorm van opvang of ondersteuning nodig hebben. Het programma loopt van 2021 tot en met 2025.

De ambitie van dit beleidsprogramma is: iedereen die in de regio Amsterdam-Amstelland dakloos wordt of dreigt te worden ontvangt herstelondersteunende begeleiding. Op deze manier kunnen zij makkelijker aan maatschappelijk en economisch herstel werken.

Leeswijzer Amstelland

De speerpunten en uitgangspunten in dit beleidsprogramma gelden voor Amsterdam-Amstelland; de uitwerking ervan en de bijhorende resultaten en acties, zijn in dit beleidsprogramma voornamelijk beschreven voor Amsterdam. De regiogemeenten Ouder-Amstel, Uithoorn, Diemen, Aalsmeer en Amstelveen stellen, in samenwerking met de gemeente Amsterdam, in 2021 een regioplan op in aanvulling op dit beleidsprogramma waarin de vertaalslag naar de lokale situatie goed gemaakt kan worden. De regiogemeenten zullen als gevolg van de toekomstige doordecentralisatie een groeiend aandeel leveren in de preventie, opvang en uitstroom rondom dakloosheid en beschermd wonen. Hierbij gaat het om het doordecentraliseren

van verantwoordelijkheden en financiën van de centrumgemeente. Het regioplan geeft richting aan de opbouw en ontwikkeling van preventie, de lokale expertise, de toegang, uitstroom naar de regiogemeenten en de financiële afspraken onder de doordecentralisatie. Bij de inrichting van de doordecentralisatie binnen de regio Amsterdam-Amstelland is gekozen voor het leidend principe: lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig. Dit betekent dat verschillende interventies anders vormgegeven kunnen worden. Een voorbeeld hiervan is dat verblijfsvoorzieningen voor MOBW regionaal worden georganiseerd, maar dat preventie passend bij de eigen gemeente lokaal ingericht kan worden. De opvang van economisch daklozen zal subregionaal georganiseerd worden.

Uitgangspunten

Aankomende jaren zijn er acht algemene uitgangspunten die het beleidsprogramma inkleuren.

1. **Wijkgericht en dichtbij:** elke inwoner kan in zijn of haar eigen buurt of wijk zo snel mogelijk ondersteund worden.
2. **Focus op tijdelijkheid en Housing first:** de meeste mensen die blijvend 24-uurszorg nodig hebben vallen sinds 2021 niet meer onder de Wmo, maar onder de Wlz. Hierdoor is het tijdelijk karakter bij de herstel-ondersteunende begeleiding in de MO/BW-keten leidend.
3. **Inzet op tijdelijke woonmogelijkheden:** naast de bouw van nieuwe woningen versterken we de beweging naar nieuwe woonmogelijkheden.
4. **Speciale aandacht voor economisch daklozen, dakloze jongvolwassenen en gezinnen met kinderen.** Er is een groeiende groep economisch daklozen die een andere ondersteuningsvraag heeft dan de oorspronkelijke MO/BW-doelgroep. Ook moeten jongvolwassenen die aan het begin van hun leven staan alle kansen krijgen om zich te ontwikkelen en participeren. Tot slot verdienen gezinnen met kinderen speciale aandacht omdat de kinderen vaker in onveilige situaties opgroeien en dit zeer onwenselijk is. Bij al deze groepen is het van groot belang om snel de juiste hulp te kunnen bieden om daarmee erger te voorkomen.
5. **Zelfregie als uitgangspunt:** het is van belang dat cliënten zelf regie hebben, kunnen nemen en krijgen over hun eigen traject.
6. **Inzet van ervaringsdeskundigheid:** het structureel inzetten van ervaringsdeskundigheid draagt bij aan

het bieden van de ondersteuning die het beste aansluit bij de behoefte van een cliënt.

7. **Integrale aanpak vanuit de directies Zorg, GGD, Wonen en Werk, Participatie en Inkomen:** hierdoor zijn interventies beter op elkaar afgestemd. Dakloosheid is niet alleen een zorgprobleem maar ontstaat meestal vanuit andere leefgebieden, zoals het verliezen van een inkomen of een huis.
8. **Samenwerking in de regio:** regiogemeenten leveren een groeiend aandeel in preventie, opvang en uitstroom rondom dakloosheid en beschermd wonen.

Dilemma's

Alhoewel alles op alles gezet wordt om de beoogde ambitie te behalen is het belangrijk om te realiseren dat dit beleidsprogramma de problematiek van dakloosheid niet kan oplossen. Dit heeft verschillende oorzaken:

- In de eerste plaats is er een tekort aan betaalbare woningen, vooral voor kwetsbare doelgroepen. Met de inzet op het vergroten van het aanbod van woonoplossingen wordt er resultaat geboekt, maar het is goed te realiseren dat ondanks die stappen het tekort aan betaalbare woningen de komende jaren niet wordt opgelost.
- In de tweede plaats is het budget voor opvang en hulpverlening onvoldoende om iedereen die zich meldt direct te kunnen helpen en daarmee dakloosheid in Amsterdam-Amstelland structureel op te lossen.
- Bij het niet structureel maken van de middelen vanuit het Landelijke Plan van Aanpak worden een aantal maatregelen in het beleidsprogramma na 2021 of 2022 afgebouwd.

Speerpunten

Bij de ambitie van dit beleidsprogramma horen vier speerpunten. Voor elk speerpunt zijn resultaten en acties benoemd.

Speerpunt 1: Vroegsignalering en vroeginterventie

We willen voorkomen dat mensen dakloos raken. De toegespitste expertise op gebied van huisvesting, werk, inkomen en GGZ is laagdrempelig en toegankelijk. Daarbij worden signalen van dreigende dakloosheid eerder opgepakt. Buurtteams Amsterdam speelt hierbij een belangrijke rol aangezien dit de eerste plek is waar mensen zich kunnen melden met een ondersteuningsvraag. Daarnaast ondersteunen we de oprichting van een daklozenkantoor. Hier krijgen daklozen de mogelijkheid om te werken aan hun maatschappelijk herstel en kan men gebruik maken van onafhankelijke cliëntondersteuning vanuit de Straatalliantie. Economisch of dreigend daklozen hebben via het project 'Briefadressen' recht op een briefadres. Ze krijgen daarbij begeleiding met een op persoon gemaakt perspectiefplan. Tot slot biedt het team 'economisch daklozen' van De Regenboog Groep kortdurende en intensieve begeleiding aan economisch daklozen.

Speerpunt 2: Vergroten aanbod woonoplossingen

Het behoud én vermeerdering van betaalbare woningen is één van de sleutels bij het oplossen en voorkomen van dakloosheid. Aankomende jaren worden er in Amsterdam veel nieuwe woningen gebouwd en wordt de bestaande voorraad beschermd. We willen een groter aanbod van omslagwoningen om zo de directe instroom van de MO/BW-doelgroepen te bevorderen. Daarnaast komt er met de regio een nieuw woonruimteverdeelsysteem. Hierdoor krijgen mensen in kwetsbare positie meer kans op een sociale huurwoning. Dit is echter nog niet genoeg. Daarom wordt er geïnvesteerd in tijdelijke bouw en transformatie van panden. Bij tijdelijke bouw zetten we in op huurcontracten die op maat zijn gesneden waardoor een huurder voor een langere periode kan huren. Daarnaast worden tijdelijke woonmogelijkheden in Amsterdam en regio vergroot, zoals opvang in hotels en het project 'Onder de Pannen'.

Speerpunt 3: Goede ondersteuning op maat

We zetten zo snel mogelijk in op een breed en op maat ingericht ondersteuningstraject waarbij het doel maatschappelijk en economisch herstel is. Uiteraard passend bij het perspectief van de inwoner. Momenteel staan mensen te lang op de wachtlijst voor een MOBW-traject. We proberen met verschillende maatregelen de instroom in de MOBW-keten te verkleinen en trajecten te verkorten. We zetten direct begeleiding in wanneer iemand in aanmerking komt voor een MOBW-traject en we vergroten de succesvolle resourcegroepen methodiek. Ook zetten we in op maatwerk van interventies op gebied van werk, wonen, inkomen en schulden. Op die manier is de ondersteuning passend bij de ondersteuningsvraag en staan er geen bureaucratische belemmeringen in de weg.

Speerpunt 4: Duurzaam maatschappelijk herstel

We willen voorkomen dat mensen die uit de schuldhulpverlening komen of klaar zijn om vanuit de opvang door te stromen naar een nieuwe werkplek of zelfstandige woning terugvallen. Het is belangrijk dat de inwoner tijdens het gehele traject toegang blijft houden tot het brede aanbod van interventies, zoals bij andere speerpunten omschreven. Het snel kunnen op- en afschalen van ondersteuning draagt bij aan een duurzaam herstel.

Monitoring

Dit beleidsprogramma heeft grote ambities die worden nagestreefd door verschillende wethouders. Om te zorgen dat we deze ambities kunnen waarmaken én tijdig kunnen bijsturen is monitoring van essentieel belang. Niet alleen om te zien of we de resultaten behalen, maar ook vanwege de groei van de daklozenpopulatie, de beschreven ontwikkelingen van het aanbod en de doelgroep en de gevolgen van de coronapandemie. Daarom wordt er een integrale monitor opgezet en uitgevoerd door de Amsterdamse gemeentelijke directies Zorg, WPI, Wonen, GGD, de stadsdelen, vertegenwoordiging van regio-gemeenten, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordiging en het bredere veld.

Focus 2021-2025

In dit hoofdstuk leest u onze ambities en bijbehorende speerpunten. De maatschappelijke trends en ontwikkelingen zijn opgenomen in bijlage 2.

2.1 Ambitie en Speerpunten

Ambitie: een beter perspectief bij (dreigende) dakloosheid

Huisvesting is een mensenrecht en herstel begint met een huis, zoals ook het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (hierna RVS) stelt. Het is de ambitie van dit beleidsprogramma om met iedereen die in de regio Amsterdam-Amstelland dakloos wordt of dreigt te worden samen aan een nieuwe start en daarmee maatschappelijk en economisch herstel te werken. Bij deze ambitie horen vier speerpunten.

Speerpunt 1: Vroegsignalering en vroeginterventie

Dakloosheid voorkomen is beter dan dakloosheid oplossen. Kwetsbare inwoners die dakloos dreigen te worden hebben we daarom eerder in beeld. Woonproblemen of andere bestaansonzekerheden die kunnen leiden tot dakloosheid – zoals schulden of eenzaamheid – worden snel en vroegtijdig gesignaleerd. Samen met de kwetsbare inwoner wordt via vroeginterventie getracht om dakloosheid te voorkomen. Tevens wordt dakloosheid sneller omgebogen naar maatschappelijk herstel. Vroegsignalering en vroeginterventie worden dus ingezet op alle leefgebieden.

Speerpunt 2: Vergroten aanbod woonoplossingen

De meest voor de hand liggende en noodzakelijke oplossing voor dakloosheid is meer betaalbare woningen. Daarom gaan we in Amsterdam de komende jaren veel nieuwe woningen bouwen en moeten we de bestaande voorraad blijven beschermen. Ook zullen we met de regio een nieuw woonruimteverdeelsysteem invoeren, waarin mensen die in een kwetsbare positie zitten meer kans krijgen. Dit is echter niet genoeg om de woonvraag van met name lage inkomensgroepen op te lossen. Daarom investeren we in tijdelijke bouw en transformatie van bestaande panden.

Bij tijdelijke bouw zetten we in op tijdelijke huurcontracten die op maat zijn gesneden. Het is hierdoor mogelijk dat een huurder voor een langere periode kan huren dan de gebruikelijke drie jaar. Voor de corporaties verlaagt dit de drempel om deze woningen voor een langere periode aan dezelfde persoon te verhuren, zonder het risico dat de persoon de woning niet meer verlaat zodra het tijdelijke complex ophoudt te bestaan. Niettemin moet het doel blijven dat de huurder terecht komt in een permanente woning met een huurcontract voor onbepaalde tijd.

Kanttekening bij alle te nemen acties is dat ook met deze aanvullende maatregelen er niet voldoende woonruimte zal zijn voor alle daklozen in Amsterdam. Landelijke inzet voor extra woningen en beter spreiden van de opvang en huisvesting van statushouders is noodzakelijk. Daarom lobbyen we bij het Rijk ook voor een brede en integrale afweging van de diverse doelgroepen die opvang en huisvesting nodig hebben in een gemeente.

Speerpunt 3: Goede ondersteuning op maat

We zetten zo snel mogelijk in op een breed en op maat ingericht ondersteuningstraject waarbij maatschappelijk en economisch herstel het doel zijn. Hierbij gaat het om maatwerk van ondersteuning door hulpverleners, maar ook eigen inzet op de leefgebieden wonen, werk, inkomen, onderwijs en veiligheid is van belang. Het doel is dat mensen gegeven hun perspectief zo snel mogelijk, in een veilige omgeving, weer kunnen participeren.

Speerpunt 4: Duurzaam maatschappelijk herstel

We willen voorkomen dat mensen terugvallen die uit de schuldhulpverlening komen of klaar zijn om vanuit de opvang door te stromen naar een nieuwe werkplek of zelfstandige woning. Om dit te realiseren is het van belang dat er sprake is van duurzaam maatschappelijk herstel om zodoende nieuwe bestaansonzekerheden te voorkomen.

Dit plan omschrijft niet het volledige aanbod waar dak- of thuisloze inwoners van Amsterdam-Amstelland gebruik van kunnen maken. Dit beleidsprogramma legt de nadruk op nieuwe Amsterdamse maatregelen of daar waar een intensivering plaatsvindt. De beschrijving van de maatregelen in dit beleidsprogramma zijn dus niet alomvattend. We doen nog zoveel meer dan beschreven.

Speerpunt 1: Vroegsignalering en vroeginterventie

Speerpunt 2: Vergroten aanbod woonoplossingen

Speerpunt 3: Goede ondersteuning op maat

Speerpunt 4: Duurzaam maatschappelijk herstel

2.2 Uitgangspunten

Naast de ambitie en speerpunten die wij de komende jaren nastreven is er een aantal algemene uitgangspunten dat dit beleidsprogramma inkleurt.

Wijkgericht en dichtbij

Sinds 1 april 2021 kan elke Amsterdammer – ook dak- en thuislozen – terecht bij een buurtteam in een wijk naar keuze voor vragen en ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn, inkomen, schulden en veiligheid. Het buurtteam doet aan brede vraagverheldering en ondersteunt waar mogelijk de Amsterdammer zelf. Brede vraagverheldering betekent dat er op alle leefgebieden wordt gekeken welke ondersteuning een Amsterdammer nodig heeft. Er wordt niet gefocussed op één bepaald leefgebied. Omdat de toegang tot ondersteuning via het buurtteam verloopt kan iemand in zijn of haar eigen buurt of wijk zo snel mogelijk ondersteund worden.

Focus op tijdelijkheid en Housing First

Sinds 1 januari 2021 vallen de meeste mensen die blijvend 24-uurs zorg nodig hebben niet meer onder de Wmo, maar onder de Wet langdurige zorg (Wlz). Daarmee wordt het tijdelijke karakter en dus de gerichtheid op maatschappelijk herstel leidend in de ontwikkeling van de ondersteuning in de stedelijke en regionale Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen (hierna MO/BW-keten). Uit onderzoek blijkt herstel in de eigen woonomgeving tot 70% beter en sneller te verlopen.

Inzet op tijdelijke woonmogelijkheden

De druk op de Amsterdamse en regionale woningmarkt is groot. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen. Als gevolg hiervan maken we naast de bouw van nieuwe woningen ook een beweging naar nieuwe woonmogelijkheden, door onder andere de inzet van hotels of sloopwoningen. Met het voorlopig achterblijvende aanbod in de sociale huursector zullen we lokaal moeten blijven monitoren waar de kansen op transformatie (vastgoed, hotels, etc.) of (tijdelijke) nieuwbouw zich aandienen. Alternatieve en/of zelfgekozen woonoplossingen kunnen we daarnaast ook bevorderen en ondersteunen. Huisvestingsvragen van mensen die kunnen doorstromen uit opvang en verblijfsvoorzieningen zijn dan ook niet langer alleen afhankelijk van vrijkomende sociale huur. Ook voor hen geldt dat, indien passend bij hun perspectief, een eigen huis ook in een studio, een verbouwd hostel of een tijdelijke woning kan worden gevonden.

Speciale aandacht voor economisch daklozen, dakloze jongvolwassenen en gezinnen met kinderen

Er is een aantal groepen dat specifieke aandacht nodig heeft:

- Economisch daklozen: deze groep is de laatste jaren erg gegroeid en heeft een andere behoefte aan ondersteuning dan de doelgroep die van oorsprong in aanmerking komt voor MO/BW. Onder economisch daklozen vallen ook daklozen uit andere EU-landen.
- Dakloze jongvolwassenen: jongvolwassenen vragen om extra aandacht omdat hun situatie zich onderscheidt van die van volwassenen. Ze staan aan het begin van hun leven en moeten alle kansen krijgen

om zich te ontwikkelen en te participeren.

Aandacht is er ook voor biculturele dakloze jongvolwassenen met een lhbtq+ achtergrond en kwetsbare jongvolwassen vrouwen.

- Gezinnen met kinderen: omdat kinderen in deze gezinnen vaker in onveilige situaties opgroeien, hebben extra aandacht en het snel kunnen inzetten van de juiste hulp prioriteit, zodat deze kwetsbare kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Een ontwikkeling die positief kan uitwerken voor de hierboven genoemde groepen is het nieuwe puntenstelsel van woonruimteverdeling, dat medio 2022 zal ingaan. In actie 3 onder speerpunt 2 lichten we dit stelsel verder toe.

Zelfregie als uitgangspunt

Het is van belang dat cliënten zelf regie hebben, kunnen nemen en krijgen over hun eigen traject. Het ervaren van zelfregie draagt bij aan herstel en vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de dienstverlening die geboden wordt binnen MO/BW. Uiteindelijk is het de cliënt die de ondersteuning ontvangt en in samenspraak met de begeleider zijn traject bepaalt. De dienstverlening binnen MO/BW is gericht op blijvende stimulering van zelfredzaamheid, passend bij de cliënt.

Hiertoe zijn de volgende leidende principes opgesteld:

1. Focus op een duurzame relatie met een cliënt, in plaats van op gestandaardiseerde processen;
2. Focus op doen en ontwikkelen, in plaats van op praten en denken;
3. Meer focus op een ondersteunend sociaal netwerk, in plaats van op praktische woonvaardigheden.

Vanuit een gelijkwaardig perspectief kijken we samen met mensen naar de passende stappen voor herstel. Daarom is het van belang dat bij (dreigende) dakloosheid zo snel mogelijk een goede probleemanalyse wordt gemaakt, zodat een ondersteuningstraject op maat sneller kan beginnen.

Inzet van ervaringsdeskundigheid

Het uitbreiden en structureel inzetten van ervaringsdeskundigen draagt bij aan de ontwikkeling van het ondersteuningsaanbod. Op die manier vind je de beste aansluiting op de behoefte van een cliënt. Daarbij sturen we enerzijds op de inzet van professionele of vrijwillige ervaringsdeskundigen die direct bijdraagt aan het herstel van anderen. Anderzijds betrekken we doorlopend ervaringsdeskundigen bij het (door)ontwikkelen en monitoren van het aanbod.

Integrale aanpak vanuit de directies Zorg, GGD, Wonen en Werk, Participatie en Inkomen (WPI)

We constateren dat dakloosheid toeneemt in de maatschappij. Hierbij blijkt steeds vaker dat dakloosheid niet alleen een zorgprobleem is, maar ook ontstaat vanuit andere leefgebieden. Denk aan het verliezen van een inkomen of een woning. Daarom is het belangrijk dat we het vraagstuk van dakloosheid niet alleen vanuit zorg aanvielen, maar dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid bestaat vanuit de verschillende directies Zorg, GGD, Wonen en WPI. Oftewel: een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij de voorkoming van dakloosheid. Hier is integrale sturing en verantwoording voor nodig. Daarnaast werken regiogemeenten aan de

transformatie van het sociaal domein om tot een integrale aanpak te komen die ook op dakloosheid van toepassing is.

Samenwerking in de regio

De gemeente Amsterdam ontvangt als centrumgemeente de middelen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor de regio Amsterdam-Amstelland. De regiogemeenten mandateren Amsterdam om uitvoering te geven aan deze beleidsterreinen. Deze mandatering en de bijhorende dienstverleningsovereenkomst lopen tot eind 2021. Per 1 januari 2022 start de inhoudelijke doordecentralisatie van Beschermd Wonen plaats. Per 1 januari 2023 volgt de financiële doordecentralisatie. Naar verwachting zullen eind 2021 de definitieve financiële effecten van het nieuwe verdeelmodel bekend worden. Dit vraagt om hernieuwde (financiële) samenwerkingsovereenkomsten. Deze zullen hun beslag krijgen in het eerder genoemde regioplan waar naast de financiën ook afspraken over preventie, toegang en uitstroom uit MOBW worden vastgelegd. Het uitgangspunt in de regionale samenwerking is: lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig. Deze richting doet het meeste recht aan de lokale verantwoordelijkheid, efficiëntere verdeling van de taken en de beste begeleiding voor de kwetsbare inwoners. Het beleidsprogramma zal samen met het regioplan in het najaar van 2021 aan de gemeenteraden van de Amstelland gemeenten worden voorgelegd.

2.3 Dilemma's

In de voorgaande hoofdstukken lichtten we de ambitie, het viertal speerpunten en de uitgangspunten van het beleidsprogramma toe. Dit laat de focus voor de komende jaren zien.

Alhoewel we alles op alles zetten om de beoogde ambitie te behalen is het tegelijkertijd goed om te realiseren dat dit beleidsprogramma de problematiek van dakloosheid niet structureel kan oplossen. Dit heeft verschillende oorzaken:

- In de eerste plaats is er een tekort aan betaalbare woningen, met name voor kwetsbare doelgroepen. Door in te zetten op het vergroten van het woningaanbod wordt er zeker resultaat geboekt, maar ondanks dat blijft er een groot tekort aan betaalbare woningen. Het probleem wordt hiermee de komende jaren dus nog niet opgelost.
- In de tweede plaats is het budget voor opvang en hulpverlening onvoldoende om iedereen die zich meldt direct te kunnen helpen en daarmee dakloosheid structureel op te lossen. In het kader van het Landelijk Plan van Aanpak Dakloosheid is richting het Rijk aangegeven dat de extra incidentele middelen veel mogelijkheden bieden, maar dat een structurele oplossing vraagt om structureel extra middelen. Dit betekent dat er binnen het budget keuzes gemaakt moeten worden. Denk bijvoorbeeld aan een strengere selectie bij de toegang tot de MOBW-keten.
- Een aantal maatregelen in het beleidsprogramma worden gefinancierd vanuit de incidentele middelen van het Landelijke Plan van Aanpak. Het gaat om een bedrag van €11.252.000 euro. Als de middelen

niet structureel gemaakt worden betekent dit dat een aantal maatregelen na 2021 of 2022 afgebouwd worden. Dit heeft dus gevolgen voor de ambitie van dit beleidsprogramma.

2.4 Doelgroep

Het beleidsprogramma 'Een nieuwe start' richt zich op een diverse groep kwetsbare burgers. Hierbij gaat het om verschillende groepen daklozen, maar ook burgers die ondersteuning vanuit beschermd wonen nodig hebben. Al deze groepen zijn enorm divers. Denk hierbij aan verschillende leeftijden, maar ook verschil in culturele en seksuele identiteit. We benoemen de verschillende doelgroepen hieronder:

Doelgroepen onderdeel van dit beleidsplan:

Kwetsbare daklozen: hiermee doelen we op de groep die in aanmerking komt voor ondersteuning thuis, of met verblijf binnen de MO/BW-keten. Mensen met een achtergrond van dak- of thuisloosheid komen hiervoor in aanmerking vanwege een stapeling van psychosociale en/of psychiatrische en/of lichtverstandelijke beperking (LVB) en andere complexe ondersteuningsvragen. Ook na een afgerond verblijf in voorliggende domeinen zoals Jeugdzorg, de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), LVB-zorg en forensische zorg kunnen mensen in deze groep instromen.

Economisch daklozen: hier gaat het om mensen met een huisvestingsprobleem waarbij ook problemen op diverse andere leefgebieden spelen. Het lukt hen niet

zelfstandig of met naasten de problematiek op te lossen. Deze doelgroep krijgt verschillende benamingen (zoals nieuwe daklozen, recent daklozen, zelfredzame daklozen). In dit beleidsprogramma hanteren we de term economisch daklozen. Deze groep neemt de laatste jaren al toe, maar het is voorstelbaar dat deze groep de komende jaren nóg verder toeneemt als gevolg van COVID-19.

Jongvolwassen daklozen: dit zijn mensen in de leeftijdscategorie 18-23 jaar die onder de doelgroep van de Maatschappelijke Opvang Jongvolwassenen (MOJ) vallen. Deze groep bestaat uit alleenstaande jongvolwassenen, maar ook jongvolwassenen met een of meer kinderen. Onder de 18 jaar vallen deze jongvolwassenen niet onder de Wet maatschappelijke opvang (Wmo), maar onder de Jeugdwet. Iedereen boven de 23 jaar valt onder de volwassenketens van MO/BW. Met deze leeftijdsgrenzen wordt overigens flexibel omgegaan. Er wordt per persoon gekeken met welk ondersteuningsaanbod de jongere het beste geholpen is.

Dakloze gezinnen: een of twee ouders met een of meer kinderen die dakloos zijn, en die geen verblijfsalternatief hebben (in hun netwerk, of anderszins).

Daklozen uit andere EU-landen: in de EU is er vrij verkeer van personen tussen de landen die onderdeel vormen van de EU. De afgelopen jaren is vooral de instroom van personen uit Midden- en Oost-Europese landen (MOE-landen) naar Nederland groot. Een aanzienlijk deel van deze immigranten is tijdelijk in Nederland om te werken. Helaas zijn er ook velen die dit (tijdelijk) niet redden, dakloos worden, op straat slapen of een beroep

moeten doen op de voorzieningen. Binnen deze groep is ook een deel dat problemen heeft of ontwikkelt op het gebied van middelenmisbruik of psychiatrie. De toegang tot de opvang voor deze groep is beperkt en onder andere afhankelijk van de duur van het (werkzame) verblijf in Nederland. In het algemeen komen zij hierdoor niet in aanmerking voor een traject in de maatschappelijke opvang. Wel zijn er in de verschillende steden organisaties die helpen bij repatriëring en overdracht naar hulpverlening in het eigen land.

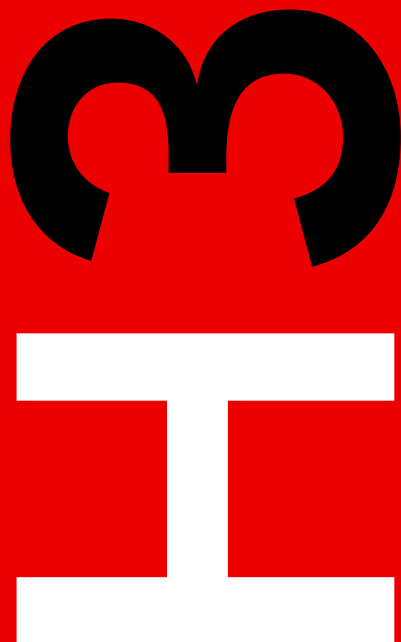
Kwetsbare mensen met psychiatrische problematiek:

dit zijn mensen vanaf 18 jaar en ouder die te maken hebben met psychiatrische problematiek, of waarbij sprake is van een licht verstandelijke beperking. Hierdoor kunnen ze mogelijk (nog) niet zelfstandig wonen en deelnemen aan de samenleving.

Doelgroepen die geen onderdeel van dit beleidsplan zijn:

Het programma richt zich niet op de groep ongedocumenteerden. Ter verduidelijking is hieronder de omschrijving van deze groep opgenomen.

Ongedocumenteerden: de meest recente schatting van het aantal ongedocumenteerde vreemdelingen in Nederland is 35.530. In 2013 verbleef ruim een derde van hen in één van de vier grootste steden. De grootste groep vindt onderdak bij familie of vrienden, maar een deel van hen kan niet op het sociale netwerk bouwen en kan geen aanspraak maken op reguliere sociale voorzieningen. Hierdoor belanden ze op straat. Voor deze groep zijn 24-uursvoorzieningen ingericht.

Speerpunt 1:

Vroegsignalering en vroeginterventie

Resultaten die we willen behalen:

1. Vanaf 1 april 2021 kan elke Amsterdammer, ook een dak- of thuisloze, terecht bij een buurtteam voor vragen en ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn, inkomen, schulden en veiligheid.
2. In 2025 zijn cliënten die zich met (dreigende) dakloosheid melden bij een buurtteam of onafhankelijke cliëntondersteuning tevreden over:
 - toegankelijkheid van informatievoorziening over het ondersteuningsaanbod;
 - vraagverheldering (snelheid, passend);
 - mate van zelfregie;
 - bejegening.
3. Mensen met schulden die dakloos dreigen te raken, worden zodanig geholpen op het gebied van werk, inkomen en schulden dat zij hun woning kunnen behouden.
4. Buurtteams, Veldwerk Amsterdam, Jongerenwerk en Meidenwerk en onderwijs werken nauw samen om jongvolwassenen met (dreigende) dak- en thuisloosheid te bereiken.

Voorkomen dak- en/of thuisloosheid

Omdat voorkomen beter is dan genezen willen we dak- en/of thuisloosheid voorkomen. Daar is vroegtijdige signalering van dreigende dakloosheid voor nodig. Enerzijds betekent dit dat op dakloosheid toegespitste expertise op het gebied van huisvesting, werk, inkomen en GGZ laagdrempelig moet zijn. Anderzijds betekent dit ook dat signalen van dakloosheid actief moeten worden opgehaald. Het buurtteam heeft hierin een belangrijke rol, aangezien dit de eerste plek is waar mensen zich kunnen melden met een ondersteuningsvraag. De samenwerking tussen Buurtteam Amsterdam en andere partijen zoals stichting Woon!, Amsterdam Extra en onafhankelijke cliëntondersteuning voor dak- en thuislozen is hierbij van groot belang. Naast vroegtijdig signaleren, moeten we de problemen die tot dreigend woningverlies leiden ook oplossen. Op die manier zorg je ervoor dat iemand in zijn of haar eigen woning kan blijven. Hierbij is het belangrijk dat er zo snel mogelijk een goed (eerste) gesprek wordt gevoerd met dreigend dak-en thuislozen. Aan de hand daarvan kan er beoordeeld worden welk ondersteuningstraject het best past. Hierbij moet aandacht zijn voor cultuur- en anderszins diversiteit.

Actie 1.1:

Expertise en ondersteuningsaanbod: nabij en toegankelijk

Een sterke sociale basis in buurten en wijken is cruciaal voor vroegsignalering en vroeginterventie van dreigende dakloosheid. En dit is precies de beweging die Amsterdam op dit moment maakt door de sociale basis te versterken de buurtteams te introduceren.

Op dit moment kunnen dak- en thuislozen terecht bij de screeningsbalie op de Jan van Galenstraat. Sinds 1 april 2021 kan elke Amsterdammer, ook (dreigend) dak- en thuislozen, terecht bij een buurtteam voor vragen en ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn, inkomen, schulden en veiligheid. Het buurtteam doet aan brede vraagverheldering en ondersteunt waar mogelijk de Amsterdammer zelf. Als een buurtteam niet goed weet om te gaan met de hulpvragen van een cliënt, dan kunnen zij expertise inschakelen vanuit Amsterdam Extra (het netwerk van MOBW aanbieders), de Centrale Toegang of onafhankelijke cliëntondersteuning. De buurtteams worden geleidelijk uitgerold, waardoor de Centrale Toegang ieder geval nog in 2021 in de huidige vorm blijft bestaan. Uiteindelijk wordt de Centrale Toegang een tweedelijns toegang.

Voor de regio betekent dit dat ook (dreigend) dakloze inwoners zich moeten kunnen melden bij de eigen gemeente, en waar mogelijk geholpen worden.

Bij de introductie van deze nieuwe werkwijze houden we rekening met het feit dat buurtteams een groeimodel hebben: in volume en in expertise. Zo blijft de Centrale Toegang voor MO/BW in 2021 direct toegankelijk voor

cliënten. We verwachten dat steeds meer Amsterdammers de weg naar een buurtteam vinden, waar zij eerder, beter en laagdrempeliger ondersteund worden. Bij de ontwikkeling van deze klantroute is de aandacht voor het eerste gouden gesprek van belang. Door ervaringsdeskundigen en onafhankelijke cliënt-ondersteuners in te zetten worden cliënten gehoord, gezien en erkend. De lijnen tussen de buurtteams, ervaringsdeskundigen en onafhankelijke cliëntondersteuners zijn kort.

Binnen dit buurtteam starten alle klantroutes, ongeacht de mate van zelfredzaamheid. Ook voor EU-burgers of andere niet rechthebbenden. Met (dreigend) dak- en thuislozen beoordelen we samen welke mix van ondersteuning en instrumenten passend is voor de snelste weg naar maatschappelijk herstel.

Naast buurtteams zullen er ook onafhankelijke cliënt-ondersteuners beschikbaar zijn voor laagdrempelige ondersteuning en snelle vraagverheldering. Dit doen zij door nauwe relaties te onderhouden met de buurtteams,

onderling expertise uit te wisselen en elkaar te betrekken bij het vinden van passende ondersteuning. Aanvullend blijven onafhankelijke cliëntondersteuners ook outreachend werken en bieden zij onafhankelijke ondersteuning wanneer cliënten vastlopen in het systeem. De cliënt voert zelf de regie en er is speciale aandacht voor zijn of haar unieke behoefte en kracht. De capaciteitsbehoefte van cliëntondersteuning zal vanaf 2022 gemonitord worden en is afhankelijk van de ontwikkelende rol van Buurtteams Amsterdam.

Om de vroegsignalering verder te verbeteren onderzoeken we hoe de eerste signalen bij vindplaatsen (huisartsen, leerplichtambtenaren, aanvraag brief-adressen, jongerenpunten, schuldhulp meldpunt ZWO en corporaties) kunnen leiden tot vroeginterventies. De vindplaatsen worden ook geïnformeerd over de nu nog stedelijke startpunten van de klantroutes. Daarnaast onderzoekt de Chief Technology Officer in 2022 hoe Artificial Intelligence kan worden toegepast om dreigende dak- en thuisloosheid eerder te kunnen signaleren.

“Ik neem alleen wat van anderen aan als ze zelf iets hebben meegemaakt, als ze mijn wereld begrijpen. Zoals de persoon die op onze school kwam om over drugs te vertellen. Diegene had zelf gebruikt en was in de problemen geraakt, naar zo iemand luister ik, daar heb ik wat aan.”

Over het belang van ervaringsdeskundigheid - Lina

Tot slot ondersteunen we in 2021/2022 de oprichting van een Daklozenkantoor. Hier krijgen daklozen de mogelijkheid zelf aan hun herstel te werken door gebruik te maken van faciliteiten, zoals computers en printers. Daarnaast ontvangen ze laagdrempelige ondersteuning van cliëntondersteuners en ervaringsdeskundigen. Door deze laagdrempelige ondersteuning kunnen cliënten (zelf) werken aan oplossingen en kan voorkomen worden dat ze verder afglijden in dak- en thuisloosheidsproblematiek. Het Daklozenkantoor is er niet alleen bij het begin van dakloosheid, maar is er ook voor cliënten die al gebruik maken van de opvang of zelfstandig wonen met ondersteuning. Het Daklozenkantoor en de diensten die daar door de Straatalliantie geboden worden zijn altijd toegankelijk voor wie dat wil. Allereerst starten we dit Daklozenkantoor voor een periode van twee jaar, zodat we na deze periode kunnen kijken hoe het gehele sociale stelsel (en dus ook de buurtteams) werkt en eventueel kunnen bijsturen waar nodig.

Actie 1.2: **Vroeginterventie: maatwerk als regel om dakloosheid te voorkomen**

Om dakloosheid te voorkomen is maatwerk het uitgangspunt. De problematiek van de groep dreigend daklozen is immers zeer divers. Amsterdammers met geldproblemen willen we vroeg in beeld krijgen. Op die manier willen we voorkomen dat betalingsachterstanden escaleren, problematische schulden ontstaan en er huisuitzetting en afsluitingen dreigen. Het college heeft daarom op 30 juni 2020 besloten om de aanpak 'Vroegsignalering' per direct te intensiveren. Deze is er op gericht om betalingsproblemen rond de meest essentiële vaste lasten – waaronder huur – in beeld te krijgen. Door op tijd betalingsregelingen te treffen kan huisuitzetting en daardoor dakloosheid worden voorkomen. De maatschappelijk dienstverlening gaat nu eerder op meldingen van vaste lastenpartners af en blijft langer proberen om in contact te komen met Amsterdammers. Schuldeisers passen maatwerk en coulance toe. Deze actie wordt gefinancierd vanuit het herstelplan 'Samen uit de crisis'.

Ons streven is dat niemand dakloos wordt door toedoen van de kostendelersnorm. De kostendelersnorm heeft tot negatief gevolg dat jongeren – soms zelf, soms door hun ouders – uit huis gaan en uitgeschreven worden op het adres, omdat anders de bijstand van de ouders verlaagd wordt. Hierdoor komen ze op straat terecht, met grote nadelige gevolgen voor de jongeren. Daarom wordt (waar mogelijk) maatwerk toegepast door in sommige individuele gevallen tijdelijk de kostendelersnorm niet toe te passen.

Onder andere hierom voert Amsterdam samen met andere steden een landelijke lobby om de leeftijdsgrens van de kostendelersnorm te verhogen naar 28 jaar. De Tweede Kamer heeft hier in februari 2021 een motie over aangenomen. Hierin wordt de regering verzocht een voorstel te doen om daklozen, mantelzorgers en kwetsbare jongeren tot en met 27 jaar uit te zonderen van de kostendelersnorm. Wij vinden dat de kostendelersnorm of de jongeren norm nooit een reden mag zijn voor iemand onder de 28 jaar om niet te kunnen samenwonen. Daarom passen we waar dat kan maatwerk toe en monitoren we of en wanneer de uitzonderingspositie wordt toegepast.

In het kader van het actieprogramma 'Dak- en thuisloze jongeren 2019-2021' hebben staatssecretarissen Blokhuis en Van Ark aan Divosa gevraagd om gemeenten te ondersteunen bij het terugdringen van de dakloosheid onder jongvolwassenen, door de mogelijkheden voor de toepassing van maatwerk binnen de Participatiewet te beschrijven. Het gaat hierbij specifiek om het bieden van maatwerk dat binnen de wet is toegestaan, met betrekking tot:

- de kostendelersnorm;
- de lagere norm voor jongeren van 18, 19 of 20 jaar;
- de zoekperiode van 4 weken voor jongeren tot 27 jaar.

De zeven Jongerenpunten in Amsterdam zijn geïnformeerd en passen dit maatwerk zoveel mogelijk toe.

Actie 1.3:

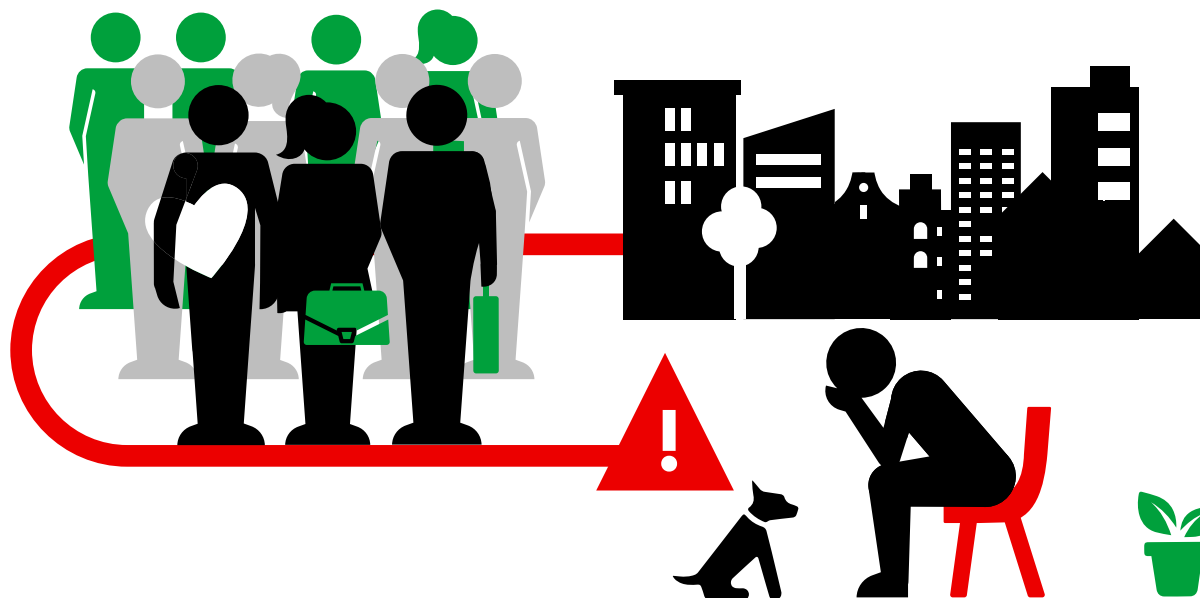
Project briefadressen

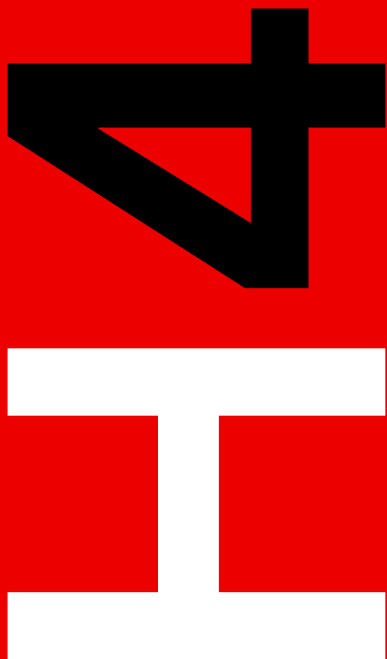
Iedere economisch dakloze of dreigend dakloze heeft (indien nodig) recht op een briefadres en krijgt begeleiding voor een op persoon gemaakt perspectiefplan. Ook als je geen uitkering hebt kun je begeleiding krijgen met een perspectiefplan. Het plan is erop gericht dakloosheid te voorkomen door de persoon te helpen bij zijn of haar specifieke problemen. Dat kan schuldenproblematiek zijn, maar moeite bij het zoeken naar een betaalbare woning. Het is ook belangrijk dat formele en informele netwerken tijdig worden betrokken. Dit doen we onder andere via resourcegroepen. De begeleiding kan op verschillende manieren gebeuren. Een onderdeel van dit aanbod is bijvoorbeeld project VIND en pilot 'bankslapersregeling' die in 2021 start.

Actie 1.4:

Innovatieve begeleiding door Team economisch daklozen van de Regenbooggroep

Team economisch daklozen van de Regenboog Groep biedt kortdurend en intensieve begeleiding aan economisch daklozen. Daarnaast ontwikkelen ze nieuwe woonoplossingen, zowel buiten de regio als in de stad. Tevens zorgen zij voor kennisoverdracht aan de buurtteams en MaDi's over de mogelijkheden voor economisch daklozen. Met deze kennis en dit aanbod kunnen we in een vroegtijdig stadium ingrijpen én erger voorkomen.

Speerpunt 2:

Vergroten aanbod woonoplossingen

Resultaten die we willen behalen:

- We hebben één integrale aanpak ontwikkeld om het huisvestingsvraagstuk voor alle kwetsbare groepen in Amsterdam aan te pakken vanuit een totaalopgave: sociaal en fysiek. Hiermee hebben we de beschikbare capaciteit aan woningen/ woonoplossingen met reguliere en onorthodoxe methodes vergroot.
- De gemiddelde wachttijd voor de zogenaamde spoedzoeker is omlaag gebracht.

4.1 Vergroten aanbod structurele woonoplossingen

“Herstel begint met een huis”, stelt RVS in haar gelijknamige advies over stijgende dakloosheid in Nederland. Dat is net zo waar als dat het een complexe opgave is. Met name in een volle regio met een overspannen woningmarkt.

In 2017 was de gemiddelde woon- en inschrijfduur van doorstromers en starters respectievelijk 10,8 en 20,3 jaar. Gemiddeld moest je vijftien jaar wachten op een sociale huurwoning. In 2019 – het jaar waarvan de meest recente cijfers beschikbaar zijn – was dit gedaald tot 13,2 jaar. In dat jaar was de gemiddelde woon- en inschrijfduur van doorstromers en starters respectievelijk 10,6 en 17,7 jaar.

Hieronder schetsen we een aantal maatregelen waarmee we de schaarste willen verkleinen. We willen voor de kwetsbare groepen een nieuw aanbod van woonoplossingen creëren. De oplossingen willen we langs verschillende lijnen realiseren:

- Vergroten van woonoplossingen voor kwetsbare groepen onderzoeken (onderdeel van een integrale aanpak).
- Nieuwe locaties onderzoeken voor (tijdelijke) woningbouw.

- Onderzoeken of gemeentelijk vastgoed ingezet kan worden voor tijdelijke huisvesting.
- Nieuwe locaties ontwikkelen (bijvoorbeeld hotels).
- Projecten uitvoeren, gefinancierd door extra middelen vanuit het Landelijke Plan van Aanpak Dakloosheid.

Actie 2.1: **Nieuwbouwopgave sociale huurwoningen**

Meer betaalbare woningen is de meest noodzakelijke en toekomstbestendige oplossing voor dakloosheid. In 2020 zijn 5.932 woningen in aanbouw genomen, waarvan 2.812 sociale huurwoningen. Van deze sociale huurwoningen worden er 2.270 door woningcorporaties gebouwd en de rest door overige partijen. De gemeente en corporaties streven ernaar om gemiddeld 2.500 sociale huurwoningen per jaar in aanbouw te nemen.

Actie 2.2: **Omslagwoningen**

We willen dat er voor alle kwetsbare groepen een passend woningaanbod is. Dit betekent dat er ook voor cliënten vanuit MO/BW meer aanbod nodig is. Er is momenteel een achterstand van 600 woningen die geleverd hadden moeten worden aan mensen die moeten doorstromen. Daarnaast zijn er jaarlijks 800 woningen noodzakelijk voor reguliere doorstroming. We willen een ruimer aanbod van omslagwoningen voor directe instroom van de MO/BW-doelgroepen. Bepalend voor het aanbod in 2021 zijn de uitkomsten van de bestuurlijke overleggen met corporaties en huurderskoepels over het vergroten van het aantal van 1800 sociale huurwoningen van het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen (PHKG).

Actie 2.3: **Regionale herziening woonruimte verdeelsysteem**

Door de verdeelsystematiek te herzien moeten sociale huurwoningen in de regio's Amstelland-Meerlanden, Amsterdam en Zaanstreek-Waterland vanaf medio 2022 meer terechtkomen bij de groepen die ze het hardst nodig hebben. Het nieuwe systeem werkt met punten. Iedereen die ingeschreven staat op WoningNet of Woonmatch bouwt punten op met inschrijftijd, zoekduur en speciale omstandigheden; de zogenaamde situatiepunten. Deze worden toegekend aan bepaalde groepen die in een problematische situatie verkeren. Denk aan relatiebreuk met kinderen, inwonend met kinderen en bepaalde categorieën van problematisch thuiswonende jongeren. Dit zijn groepen met een verhoogde kans om dakloos te worden en aan te kloppen bij de Centrale Toegang MO, Noodopvang Gezinnen of bij het loket voor woonurgentie. Door situatiepunten toe te kennen worden de kansen van deze groepen op een sociale huurwoning vergroot.

De gemeenteraden van vijftien gemeenten die betrokken zijn bij de nieuwe woonruimteverdeling zijn in het voorjaar van 2021 akkoord gegaan en moeten dit beleid verwerken in hun huisvestingsverordening. Dat gebeurt in de tweede helft van 2021. Dit jaar starten ook de voorbereidingen voor het invoeren van het nieuwe systeem. Het nieuwe woonruimtesysteem voor sociale huurwoningen begint medio 2022. De effecten van de herziening woonruimteverdeling worden pas later zichtbaar voor woningzoekenden.

4.2 Verbeteren tijdelijke opvang- en woonmogelijkheden

Daarnaast is het cruciaal dat het Rijk reële en betaalbare doelen stelt voor het huisvesten van kwetsbare groepen. Statushouders, daklozen en mensen in onhoudbare woonsituaties zijn hier anders de dupe van. Deze keuzes moeten niet afgewenteld worden op gemeenten. De gemeente en corporaties kunnen namelijk in de huidige woningmarkt en vanwege de financiële en juridische kaderstelling van het Rijk niet alle kwetsbare groepen huisvesten. Hierdoor ontstaat een ongewenst verdringings-effect. Wij willen een integrale reële taakstelling met bijbehorende financiering. Dit is één van de belangrijke lobbypunten die de komende jaren op de agenda staat.

Actie 2.4: **Tijdelijke woonlocaties door transformatie en nieuwbouw**

We zijn ambitieus in het ontwikkelen van alle reguliere en onorthodoxe mogelijkheden om het aanbod van woonruimte te vergroten, zodat er een buffer ontstaat om de komende jaren op te kunnen vangen. Denk aan nieuwe tijdelijke woonlocaties voor kwetsbare groepen, statushouders en economisch daklozen, uitstroom bij de maatschappelijke opvang, al of niet in combinatie met huisvesting voor jongeren en studenten. Er zijn geen makkelijk te ontwikkelen locaties. Momenteel zijn er drie lijnen uitgezet om huisvesting los te trekken in de vorm van tijdelijke woningen of tijdelijke opvang:

1. **Locaties die in onderzoek of ontwikkeling zijn.**
Het betreft nieuwe te ontwikkelen locaties die tijdelijk gebruikt kunnen worden als woning. Daarnaast worden locaties die al in portefeuille bij de gemeente of zorgaanbieders zijn gefinancierd met incidentele BZK-middelen.
2. **Huisvesting in hotels.** Op dit moment is er al sprake van opvang in hotels en dit neemt nog toe. Door middel van gerichte acties wordt er geprobeerd dit uit te breiden. Daarnaast wordt onderzocht of er ook mogelijkheden zijn voor wonen. Onderdeel hiervan is een marktvraag bij hotels voor het hele spectrum van onderdak: van opvang tot wonen. Zie ook de actie onder benutten van tijdelijke woonmogelijkheden.
3. **Gemeentelijke panden inzetten.** Op dit moment vindt ook een inventarisatie plaats binnen het gemeentelijke vastgoed om gemeentelijke panden in te zetten voor tijdelijke huisvesting. Bijvoorbeeld door middel van tijdelijke woonunits.

Actie 2.5: Benutten tijdelijke woon-/ opvangmogelijkheden

We zetten op verschillende manieren in op het vergroten van de tijdelijke woonmogelijkheden in Amsterdam en de regio.

■ Tijdelijk huisvesten van economisch daklozen in hotels gedurende coronacrisis

De leegstand van hotelkamers biedt in ieder geval voor de duur van de effecten van de coronacrisis de mogelijkheid deze in te zetten voor de groeiende groep economisch daklozen. Veel mensen weten zelf al hun weg te vinden naar dit aanbod. Anderen worden na bemiddeling door WPI, een MaDi en De Regenboog Groep ondersteund bij deze matching. Inmiddels hebben circa 200 mensen op deze manier onderdak gevonden. We gaan in gesprek met geïnteresseerde hoteliers over uitbreiding, ook voor andere kwetsbare

groepen binnen het PHKG. De beschikbaarheid van deze oplossing is echter beperkt tot de tijd van de crisis. Opvolging voor deze groep vraagt aandacht op het moment dat de hotelbranche weer aantrekt.

■ Project 'Tijdelijk Onder Dak'

Woningcorporaties, de Regenboog Groep en de gemeente werken sinds 2020, vanuit de tijdelijke middelen van het Landelijke Plan van Aanpak, samen aan het project 'Tijdelijk Onder Dak'. Het doel van dit project is om economisch daklozen aan een tijdelijke woning te helpen en ze zo een 'adempauze' te geven. De woningcorporaties verwachten jaarlijks circa 200 woningen beschikbaar te stellen, waarbij het gaat om woningen die op de nominatie staan voor renovatie of sloop. Op elke woning kunnen steeds twee mensen maximaal een jaar wonen. Gedurende deze periode moeten zij zelf blijven zoeken naar een meer structurele woonplek (ook buiten Amsterdam) en eventueel naar betaald werk. Daarbij krijgen ze begeleiding.

Nathalja is, na scheiding, al een tijd dakloos. Ze heeft in een periode van 16 maanden bij kennissen, in onderverhuur, in hotels en ook even in de winteropvang overnacht. Nathalja heeft verschillende gezondheidsproblemen en ontvangt een bijstandsuitkering. Vanwege de onrust die ze heeft door haar woonvraagstuk komt er niets terecht van de verkennende gesprekken met betrekking tot activering. Sinds november kan ze een woning huren via Tijdelijk Onderdak. Er komt veel op haar af maar ze geniet van haar eigen plek. Ze haalt veel energie uit de cursus 'Werken aan je toekomst'. Ze is begonnen met een baan en haar gezondheidsklachten zijn veel minder. Elk weekend komt een vrijwilligster langs die met haar alle woningnetten en websites afstruint op zoek naar een vervolgplek en met wie ze praat over haar week.

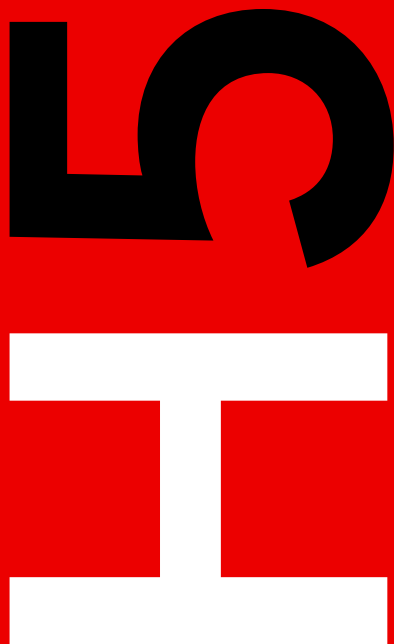
■ Project Onder de Pannen

'Onder de Pannen' is een project waarbij daklozen (die niet verslaafd zijn of psychiatrische aandoeningen hebben) tijdelijk onderdak krijgen bij mensen die een kamer beschikbaar hebben en bereid zijn een stadgenoot hulp te bieden. Degene die het onderdak ontvangt, betaalt hiervoor huur en een onkostenvergoeding. Het is tot dusver een goedlopend project. Zo waren er in 2019 al 55 succesvolle matches, en liep dit aantal in 2020 op tot 86 succesvolle matches. Daarbij was het uitstroombestand naar eigen woonplekken 49%. Schaarste op de woningmarkt leidt echter tot terughoudendheid bij woningdelen. Vanuit de tijdelijke middelen van het Landelijke Plan van Aanpak streven we ernaar het project uit te breiden naar 150 matches in 2022. Hierbij kijken we ook naar extra plekken voor jongvolwassenen. Daarbij hebben we ook rekening gehouden met (extra) kwetsbare jongvolwassenen, zoals biculturele dakloze jongvolwassenen met een lhbtq+ achtergrond en kwetsbare jongvolwassen vrouwen. Deze woonvorm is uitermate geschikt voor deze groep jongvolwassenen. We willen het project ook bij woning-eigenaren onder de aandacht brengen. Daarnaast wordt er in de regio onderzocht of en hoe Onder de Pannen kan worden ingezet.

■ Uitbreiden van passantenpensions

De afgelopen 4 jaar is de capaciteit van passantenpensions uitgebreid. Passantenpensions bieden opvang aan economisch daklozen, waar mensen maximaal een half jaar mogen verblijven. Tijdens dit half jaar kunnen zij in alle rust aan een oplossing voor hun problemen werken. Wij zien momenteel nog steeds een groeiende populatie en een lange wachtlijst voor deze opvang. Dit betekent dat economisch daklozen nog altijd (te) lang moeten wachten op een plek in een passantenpension. Daarom zetten we vanuit het Landelijke Plan van Aanpak in op het uitbreiden van passantenpensions in de regio. Zo wordt er in Amstelveen momenteel gewerkt aan de inzet van passantenpensions, waarvoor tijdelijke middelen vanuit het Landelijk plan van Aanpak worden ingezet.

Speerpunt 3:

Goede ondersteuning op maat

Resultaten die we willen behalen:

1. Vanaf 2022 zijn er structureel 10 bedden beschikbaar voor nachtopvang.
2. De instroom van mensen met een beter perspectief en/of binding elders wordt beperkt.
3. Het is onwenselijk dat kapitaal vernietigd wordt op het moment dat er lange wachtlijsten ontstaan bij instroom vanuit voorliggende domeinen. Vooral voor de cliënt, maar ook voor de hulpverlening en de financiële middelen. Er wordt een proces ingericht waarbij onderzocht wordt of en hoe bij aanmelding voor MO/BW vanuit een voorliggend domein (Jeugd, GGZ, Forensische en LVB-zorg) de wachttijd in 2025 kan worden beperkt tot maximaal drie maanden voor toeleiding naar passende ondersteuning op alle leefgebieden.
4. De aanmelding voor MO/BW vanuit voorliggende domeinen is in 2025 met 20% afgebogen naar ambulante ondersteuning.
5. Alle mensen die in aanmerking komen voor MO/BW kunnen vanaf 2025 binnen drie maanden na screening gebruikmaken van een integraal aanbod gericht op participatie.
6. Met alle cliënten die in 2025 instromen vanuit een voorliggend domein starten we voorafgaand aan de instroom met een herstelondersteunend traject (zoals resourcegroepen methodiek).
7. Geen uitval van jongvolwassenen in 2025 bij de overgang jeugdwet-Wmo.
8. In 2025 ontvangen alle dak- en thuislozen zo snel mogelijk passende ondersteuning om verergering van hun problematiek te voorkomen.
9. In 2025 hebben cliënten die instromen in MO/BW binnen één maand werk of zinvolle dagbesteding.
10. In 2025 hebben alle cliënten die uitstromen uit MO/BW werk of zinvolle dagbesteding.
11. Alle mensen die zich melden met dakloosheid problematiek krijgen een maatwerk aangeboden op het gebied van inkomen, werk en schuldhulpverlening.
12. In alle gezinsopvang voorzieningen is een eenduidige basis aan opvoed- en opgroeihulp en ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen georganiseerd.

Op het moment dat een Amsterdammer zich meldt, wordt er samen met de betrokkene naar opvang of onderdak gezocht. Daarnaast start ook de ondersteuning op andere leefgebieden. Vanaf het allereerste moment wordt er gestart met ondersteuning met de focus op herstel, uiteraard passend bij het perspectief van de Amsterdammer. Ook is het belangrijk dat er zo snel mogelijk op een goede manier met de betrokkene wordt gesproken over de problematiek die speelt én wat er nodig is om weer deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Dit is de basis voor een goede probleem-analyse, waarna een ondersteuningstraject op maat sneller kan beginnen.

Op dit moment staan mensen anderhalf à twee jaar op de wachtlijst voor een MO/BW-traject. Dit is onacceptabel lang. Met verschillende acties proberen we de instroom te beperken. Zo passen we een strengere selectie toe bij de toegang tot de MO/BW-keten, waardoor mensen toegang krijgen die dat het hardst nodig hebben. Maar we zetten ook in op maatwerk van interventies op het gebied van werk, wonen, inkomen en schulden voor het ombuigen van (dreigende) dakloosheid naar bijvoorbeeld eigen woonoplossingen met inkomensondersteuning.

Actie 3.1: **Strengere selectie bij toegang** **MO/BW-keten**

We gaan meer mensen met een beter perspectief op maatschappelijk herstel en binding elders, naar de gemeente leiden waar zij daadwerkelijk meer kans hebben op herstel. Dit doen we met behulp van een bindingsfunctionaris. Mensen die zich melden voor opvang hebben namelijk in sommige gevallen meer kans een bestaan op te bouwen in andere regio's dan Amsterdam-Amstelland. Na melding wordt gekeken naar onder andere het woonverleden, sociaal netwerk en hulpverleningskader in de stad om te beoordelen of deze persoon hier of elders het meeste kans maakt op een succesvol traject en doorstroming naar huisvesting. Eventueel wordt na een korte periode in de nachtopvang, de persoon overdragen naar de regio waar de persoon in kwestie beter geholpen kan worden. Deze overdracht zal vanuit de gemeente begeleidt worden.

Daarnaast testen we vanaf 2021 de aanpak 'Wonen buiten Amsterdam'. Deze aanpak richt zich op Amsterdamse gezinnen en alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden, die gemotiveerd zijn om zelfstandig buiten Amsterdam te gaan wonen omdat ze daar meer perspectief hebben. Wij ondersteunen de zoektocht met tips, baanadviezen, zoekhulp en het 'meeverhuizen' van enkele voorzieningen, zoals bijzondere bijstand en SHV-trajecten. We verwachten dat onze aanpak de kansen vergroot op het vinden van woonruimte en indien gewenst een betaalde baan buiten Amsterdam.

Actie 3.2: **Nachtopvang en noodopvang gezinnen**

De nachtopvang is een noodzakelijke eerste kortdurende landingsplek van rust. Tevens is het een startpunt op weg naar maatschappelijk herstel. Een te grote instroom en te trage uitstroom ondermijnen deze functie. Hierdoor komt het voor dat mensen alsnog op straat blijven, terwijl zij nachtopvang nodig hebben. In januari 2021 is een motie aangenomen en uitgevoerd die voorkomt dat daklozen op straat worden beboet voor het buiten slapen.

Door vroegtijdige interventies vanuit de buurtteams wordt verwacht dat de instroom in de nacht- en noodopvang wordt beperkt. Wanneer het om noodopvang gezinnen gaat zal er ook een strengere selectie worden gehanteerd op vier jaar rechtmatig verblijf in Nederland. Daarnaast zal er aan de voorkant van de opvang beter gekeken worden naar binding van de vrager. Dit is in lijn met de nieuwe huisvestingsverordening en in lijn met het convenant landelijke toegankelijkheid, bij een mogelijke toelating tot maatwerkvoorzieningen in de Wmo.

Wanneer iemand terecht komt in de nachtopvang of noodopvang gezinnen wordt er gelijk met de betrokkenen actief ingezet op maatschappelijk herstel op alle bestaans-zekerheden. Om dit te realiseren moeten professionals hier voor worden ingeschakeld, waar sturing op zal plaatsvinden.

Met deze verschillende interventies worden er tien lege plekken gerealiseerd zodat er altijd capaciteit beschikbaar is. Naast deze plekken is het ook altijd mogelijk om mensen die in acute precaire situaties belanden op te nemen. De GGD heeft regie over deze crisisplekken.

Actie 3.3:

Resourcegroepen-methodiek

Het is belangrijk om in een vroeg stadium het eigen netwerk te betrekken bij de triage en samen met een regieondersteuner een resourcegroep samen te stellen. Dit leidt in de praktijk tot meer maatwerk en zelfregie. Bovendien verbetert dit de samenwerking tussen formele en informele ondersteuning. In de Amsterdamse pilots leidde dit in 80% van de cases tot een actiever sociaal netwerk. De professionals in de pilots verwachten op termijn ook een afname van professionele inzet. In een pilot bij de Centrale Toegang leidde de resource-methodiek bij 20% van de cases tot een eigen

woonoplossing, waarmee instroom in de keten kon worden voorkomen. De methodiek vraagt een forse tijdsinvestering bij de voorbereiding (opleiden van regie-ondersteuners) en aanvang van het traject (gemiddeld 15 uur per casus). Toch lijkt het op den duur zowel qua uitkomsten als kosten succesvol te zijn. Uitvoerende partijen bepalen normaal gesproken zelf binnen hun eigen budgetten welke methodiek wanneer wordt ingezet. Maar gezien de resultaten en de kosten van de resource-methodiek willen we, vanuit de tijdelijke middelen van het Landelijke Plan van Aanpak, de inzet hiervan bevorderen. De methodiek kan ook in 'light vorm' worden ingezet bij enkelvoudige interventies onder vroegsignalering en vroeginterventie.

Actie 3.4:

Aanbod voor economisch daklozen

De MO/BW-keten ontwikkelde de afgelopen jaren specialistische kennis over GGZ, verslaving en sociale problematiek. Deze specialistische kennis was echter niet toegankelijk voor economisch daklozen, omdat zij niet in aanmerking komen voor MO/BW. Daarnaast was er specifieke kennis op het gebied van dakloosheid bij de Regenboog Groep, zoals: hoe kom je aan een nieuw huis en wat moet je daarvoor regelen? Na de uitvoering van de pilot 'Huizen van de Wijk', waarbij kennis op het gebied van dakloosheid ingezet werd bij deze doelgroep door de Regenboog Groep, bleek dat de doelgroep wel degelijk baat had bij bepaalde ondersteuning. Daarom wordt specifieke kennis op het gebied van dakloosheid de komende jaren wel toegankelijk binnen de wijk in Amsterdam en de regiogemeenten, met behulp van Buurtteams Amsterdam. Het beschikbaar stellen van deze kennis vergroot de mogelijkheden voor passende ondersteuning.

Na opname in een kliniek wilde Simon graag op zichzelf wonen. Dit kon alleen met financiële ondersteuning van zijn ouders die liever zagen dat Simon begeleid ging wonen. De regie-ondersteuner is het gesprek in de steungroep aangegaan en kon als ervaringsdeskundige de nodige ervaring mee brengen. Hierdoor begrepen de ouders waarom zelfstandig wonen een betere keuze zou zijn. Ze hebben samen een zelfstandige woning gevonden. Simon: "Door juist de steungroep is mijn moeder meegegaan in het idee dat ik hier kon wonen. Dit is nu mijn huis. Anders was ik dakloos geworden".

Actie 3.5: **Herstel ondersteunende begeleiding start niet pas in de Wmo**

De overgang van cliënten die al ondersteuning krijgen vanuit voorliggende domeinen (zoals GGZ, jeugdhulp, forensische zorg, licht verstandelijke beperking of detentie) naar de MO/BW-keten wordt verbeterd. Dit gebeurt met name door eerder in het traject te werken aan herstel door middel van herstelondersteunende begeleiding. Concreet betekent dit dat tijdens de voorbereiding de resourcegroep methodiek wordt toegepast op een eigen plek in de wijk. Of in het geval van de Jeugdzorg met JIM en de Big Five wordt gewerkt. Professionals vanuit het gemeentelijke sociaal domein sluiten hier tijdig bij aan, zodat de overgang tussen bijvoorbeeld een GGZ-opname en ambulant begeleid wonen soepel verloopt. Door het vroegtijdig opzetten van een resourcegroep verwachten we twee uitkomsten. Enerzijds verwachten we dat meer mensen vanuit de voorliggende domeinen instromen in ambulante vormen van MO/BW, anderzijds kan het zelfs zijn dat dit niet meer nodig is wanneer ondersteuning vanuit de buurtteams voldoende is.

Actie 3.6: **Wachtlijstbegeleiding**

Wanneer cliënten in aanmerking komen voor een MO/BW-traject wordt er direct begeleiding ingezet. Hiermee voorkomen we een passieve wachtlijst met de kans dat cliënten verslechteren. Daarnaast kan de cliënt met ondersteuning direct aan zijn of haar hersteldoelen werken. Daarom start vanuit de tijdelijke middelen van het Landelijke Plan van Aanpak op 1 januari 2021 een project met als doel de toegang tot MOBW-trajecten te vernieuwen. Naast begeleiding in de zoektocht naar een

woning worden hier ook nog andere ondersteuningsvormen breder ingezet. Cliënten worden vanuit een visie van herstelondersteuning geholpen bij het nemen van regie en het zoeken naar mogelijkheden in hun eigen netwerk. Aan de hand van ervaringen van dit project bouwen we voort. Dit gebeurt na het opstarten van Buurtteams Amsterdam, waarbij Amsterdam Extra – het samenwerkingsverband van MO/BW-aanbieders dat ambulante ondersteuning biedt – deze wachtlijstondersteuning verder vormgeeft.

Actie 3.7: **Toeleiding naar werk en onderwijs voor jongvolwassenen**

De jongerenpunten werken momenteel aan de aanpak 'Meer Kans Op Werk Jongeren' (MKOWJ). Het doel hiervan is om jongeren naar passend werk en/of school te begeleiden, door flexibeler in te spelen op hun begeleidingsbehoeften. De jongerenpunten richten zich op verschillende doelgroepen jongeren, waaronder dak- en thuisloze jongeren. Hierbij ligt de focus primair op het wegnemen van belemmeringen, zoals schulden of psychische problemen. Hierdoor kunnen zij bemiddeld worden in de zoektocht naar werk, school of in sommige gevallen dagbesteding. Samenwerkingen met netwerkpartners en interventies op maat maken dit mogelijk.

Actie 3.8: **Schuldhelpverlening aan economisch daklozen**

Financiële Dienstverlening en Budgetbeheer (FiBu) ondersteunt kwetsbare Amsterdammers met een bijstandsuitkering in het omgaan met geld. Op die manier zorgen ze ervoor dat mensen niet opnieuw in de problemen en schulden komen. Dat gebeurt onder andere door de vaste lasten te betalen en geld te reserveren voor te verwachten kosten en schuldhelpverlening. Vanaf 2021 wordt deze dienstverlening, van de tijdelijke middelen van het Herstelplan 'Samen uit de Crisis', ook aangeboden aan economisch daklozen. Zij hebben met name advies en ondersteuning nodig om zelfstandig weer financieel stabiel te worden. We zorgen dat ons aanbod en de dienstverlening tussen gemeente en onze subsidiepartners (de MaDi's) beter op elkaar aansluiten. Door een sluitende aanpak omtrent schuldhelpverlening te realiseren hoeft geen enkele burger met schulden tussen wal en schip te belanden.

Binnen het traject Briefadressen zijn naar schatting 1.420 economisch daklozen in beeld. Dit zijn Amsterdammers die naast een bijstandsuitkering van WPI ook een briefadres van WPI hebben gekregen. Vermoed wordt dat er bij ongeveer 600 cliënten sprake is van financiële problemen en/of schulden. Dit wordt aankomend jaar aangepakt. Momenteel worden er gemiddeld 100 cliënten per jaar begeleid door dedicated klantmanagers schuldhelpverlening en een schuldhelpverlener. In 2021 krijgen alle 600 cliënten met financiële problemen en/of schulden een aanbod voor schuldhelpverlening. Gezamenlijk monitoren de dedicated klantmanager en de schuldhelpverlener de cliënt om hen te helpen met het oplossen van schulden en uitval van de interventies te voorkomen.

Actie 3.9: **Pilot Maatwerk dak- en thuislozen uitkering**

Met de pilot 'Maatwerk dak- en thuislozen uitkering' onderzoekt Wpi komend half jaar wat de gevolgen zijn voor economisch daklozen met het op maat aanbieden van een hogere uitkering, begeleiding of opvang. Deze pilot is aangepast naar aanleiding van een motie die 1 juni 2020 is ingediend om deze pilot uit te breiden. Hierin brengt Onderzoek Informatie en Statistiek in beeld waar bepaalde economisch daklozen het meest mee geholpen zijn. In eerder onderzoek (Muzus) gaven economisch daklozen aan dat extra geld welkom is, maar dat dit hun problemen niet structureel oplost.

Actie 3.10: **Eigen regie over budget krijgen**

Deelnemers aan de FiBu kunnen begeleiding krijgen waarbij ze leren weer zelf de regie te krijgen over hun budget. Dit gaat via het Krefia-portaal, waardoor cliënten zelf hun spaargeld kunnen opnemen. Ook wordt zaak-waarneming als instrument verkend, wat betekent dat alle post voor bepaalde FiBu cliënten rechtstreeks bij FiBu binnenkomt. De komende jaren valt nog meer winst te behalen op het gebied van digitalisering van de dienstverlening.

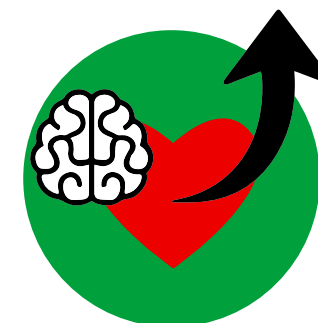
Actie 3.11: **Inzetten op snellere doorstroom en gefaseerde afbouw**

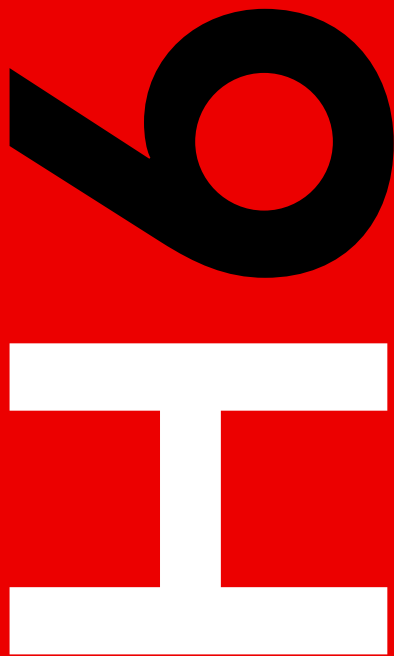
Aangezien de meeste cliënten die langdurige aanspraak maken op beschermd wonen tegenwoordig onder de Wlz financiering vallen, kan de ambulantisering binnen het segment van de Wmo worden geïntensiveerd. Vanaf 2022 wordt zowel voor Begeleid Thuis¹ als voor Beschermd Verblijf (MO/BW) een realisatieafpraak van de cliënt-populatie vastgelegd. Hierbij zullen ook afspraken worden gemaakt omtrent uitstroompercentages. Deze realisatieafpraak en uitstroompercentages zijn onderdeel van het contract en hier zal vanuit contract-management op worden gestuurd. Daarnaast worden beschikkingen in principe voor maximaal een jaar afgegeven, met daarbij de mogelijkheid om uitzonderingen te maken. Het uitgangspunt bij afgifte is in principe kortdurend en niet onbeperkt te verlengen, waarbij er altijd gekeken zal worden naar dat wat past bij de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Uitzonderingen worden gewogen in de Centrale Toegang. Deze werkwijze heeft binnen Beschermd Wonen voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking al tot een hogere doorstroom geleid dan bij regulier Beschermd Wonen met indicaties met lange looptijden. Voor de inhoudelijke realisatie van deze focus op maatschappelijk herstel binnen Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf worden sturing op de uitvoering en toerusten van professionals verder ontwikkeld.

¹ In de loop van 2022 worden de nieuwe producten Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf geïntroduceerd. Deze vervangen de huidige MO/BW-producten. Begeleid Thuis richt zich op ondersteuning van de eigen woning of op een nog te verkrijgen woonplek. Beschermd Verblijf richt zich op verblijf en ondersteuning in een 24-uursvoorziening.

Actie 3.12: **Zelfregie versterken middels ondersteuningsplan**

Het ondersteuningsplan, dat al langer gemeengoed is binnen MO/BW, wordt samen met de cliënt opgesteld. Ook de ondersteuning vanuit de buurtteams wordt middels het ondersteuningsplan in samenspraak met de cliënt opgesteld. Bij het opstellen van dit ondersteuningsplan is het centraal stellen van de cliënt belangrijk voor het aansluiten bij de leefwereld van de cliënt en het ervaren en versterken van zelfregie. De cliënt is medeverantwoordelijk voor de realisatie van het ondersteuningsplan. Eigen inzet aan maatschappelijk herstel wordt hierin dan ook vastgelegd. Door de cliënt meer eigenaarschap te geven, verwachten we dat de cliënt op een duurzame wijze kan uitstromen, waardoor de kans op terugval in dakloosheid verkleint.

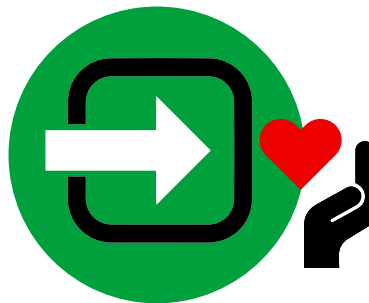

Speerpunt 4:

Duurzaam maatschappelijk herstel

Resultaten die we willen behalen:

1. In 2025 zijn de heraanmeldingen na uitstroom uit de MO/BW-keten nihil.
2. Alle daklozen die zich vrijwillig aanmelden worden begeleid naar financiële zelfredzaamheid. Daarbij kunnen diverse trajecten worden ingezet, waaronder financieel budgetbeheer (FiBu).
3. Daklozen die financieel zelfredzaam zijn krijgen trajecten naar werk aangeboden.

Inzetten op duurzame uitstroom

Het bepalen van het moment waarop iemand de stap uit de schuldhulp maakt, of wanneer een ex-dakloze klaar is om vanuit de opvang door te stromen naar een nieuwe woonplek is maatwerk. Zowel te vroeg als te laat afschalen vormt een risico op terugval. Daarbij speelt ook het tekort aan betaalbare woningen in de regio Amsterdam. Hierdoor kan iemand niet altijd uitstromen op het moment dat hij of zij daar zelf wel klaar voor is. Hiervoor zijn voldoende betaalbare woonmogelijkheden voorwaardelijk. Een ex-dakloze die verhuist naar een nieuwe woonplek of iemand die net uit de schuldhulp komt, is vaak nog steeds kwetsbaar. Daarom is het belangrijk dat ook in deze fase samen met de betrokkenen de borging van het maatschappelijk herstel goed wordt georganiseerd om zo nieuwe bestaansonzekerheden te voorkomen.

Actie 4.1:

Inzetten op brede ondersteuning richting maatschappelijk herstel

Het is belangrijk dat de Amsterdammer tijdens zijn gehele traject – zeker wanneer veranderingen plaatsvinden en bestaansonzekerheden mogelijk risicovol worden – toegang blijft houden tot het brede aanbod van (vroeg) interventies, zoals omschreven bij eerdere speerpunten.

Dit kan bijvoorbeeld zijn: ondersteuning gericht op toeleiding naar werk en schuldhulpverlening (pagina 25) of ondersteuning op gebied van zorg vanuit de buurtteams (pagina 15).

Binnen het PHKG zijn de 10 werkafspraken 'Thuis in de Wijk' ontwikkeld, met als doel kwetsbare groepen zelfstandig te kunnen huisvesten. Uit ervaring blijkt dat deze werkafspraken een verbindende rol spelen tussen corporaties, cliënten, zorgaanbieders en de omgeving. In 2020 zijn deze werkafspraken herzien, waarbij onder andere de Nieuwe Kansregeling is toegevoegd. Hierbij wordt in samenwerking met de verhuurder gekeken of er naar aanleiding van overlast een nieuwe kans mogelijk is. Ook zijn er afspraken over woningruil toegevoegd. Dit houdt in dat als een woning niet passend blijkt, er zo snel mogelijk wordt geruild met een andere woning.

De combinatie van de op maat gemaakte werkafspraken (in samenwerking met de Amsterdammer), een operationele resourcegroep en terugvalafspraken bieden een stabiele basis en borging voor verder maatschappelijk herstel. Aanbieders in de keten (Buurtteams Amsterdam, Ambulante Ondersteuning, MO/BW-aanbieders) verankeren deze werkwijze in de uitvoering. De Amsterdammer heeft via de buurtteams ook toegang tot ondersteuning op het gebied van werk, inkomen en schulden en kan voor onafhankelijke cliënt-ondersteuning onder andere bij het daklozenkantoor terecht waar de Straatalliantie deze ondersteuning biedt.

De tien werkafspraken

1. Afgestemd aanbod van wonen en zorg
2. Zorgbegeleiding op maat
3. Passend wonen met intermediaire verhuur
4. Wonen en goed huurderschap
5. Vroegsignalering en preventie
6. Voorkomen van en omgaan met overlast
7. Ondersteuning bij financieel beheer
8. Omklappen naar 'contract op eigen naam'
9. Zorg en ondersteuning na omklap
10. Respect voor privacy cliënt

Naast het beschikbaar houden van het aanbod worden bij en het liefst vóór uitstroom naar zelfstandige huisvesting duidelijke afspraken gemaakt met de Amsterdammer. Deze afspraken gaan over welke stappen de cliënt zelf moet zetten voor verder maatschappelijk herstel en welke ondersteuning of scholing daarbij helpt. Herstelondersteunende begeleiding helpt hen om weer écht mee te kunnen doen, maar ook om een negatief zelfstigma te voorkomen. Ook komt de focus meer te liggen op werk of zinvolle dagbesteding. Wanneer iemand geen werk of zinvolle dagbesteding heeft, is de kans namelijk groot dat iemand terugvalt in oude gewoontes. Denk specifiek bij jongvolwassenen aan (vak)onderwijs. Werk of zinvolle dagbesteding zijn niet alleen stimulerend, maar helpen ook bij het opbouwen van een nieuw sociaal netwerk. Sociaal isolement vormt immers een belangrijke risicofactor wanneer je de stap

maakt (opnieuw) zelfstandig te gaan wonen. Aandacht voor de ontwikkeling van een sociaal netwerk en een sociale agenda helpen hierbij. Het opbouwen of versterken van een (nieuw) sociaal netwerk kan namelijk ook belangrijk zijn bij het weerhouden van een oud negatief (crimineel) netwerk. Voor mensen met psychische kwetsbaarheden is duurzaam herstel afhankelijk van de capaciteit van ambulante GGZ. Die verantwoordelijkheid vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) gaat samen met de afbouw van klinische capaciteit die wordt gerealiseerd.

Actie 4.2:

Begeleiding bij financiële zelfredzaamheid en werk

Uiteindelijk is werk en een (financieel) stabiele toekomst natuurlijk het doel. Maar voor veel dak- en thuislozen is dit nog een stap te ver. Daarom biedt WPI trajecten financiële zelfredzaamheid (waaronder financieel budget-beheer, oftewel FiBu) aan. Deze trajecten zorgen voor stabilisering van de leefsituatie van de cliënt en helpen weer financieel zelfredzaam te worden. Belangrijkste stappen in de weg naar werk zijn onder andere het activeren van de cliënt, maar ook het wegnemen van obstakels die de weg naar werk bemoeilijken. Zodra een cliënt in staat is om zich te richten op het vinden van werk, wordt hij/zij overgedragen naar trajecten gericht op woon-werkbegeleiding door jobcoaches.

Begeleiding richting werk is de meest duurzame oplossing. Met een eigen inkomen kan iemand weer op eigen benen staan en een toekomst opbouwen. Ook is de kans op terugval naar oude problemen dan minder groot.

Frans: "Ik was dertien toen ik het huis uitgezet werd. Ik heb een hele lange tijd buiten geleefd: 38 jaar. Veel meegemaakt. Op het laatst was het zo erg dat ik 50 kilo woog. Ik was verslaafd aan heroïne en cocaïne. Daarna zat ik in begeleid wonen, met 13 mensen in een huis met interne begeleiding." Hiermee had Frans onderdak maar veranderde er nog weinig aan zijn leefstijl. Toen twee begeleiders van Housing First over zelfstandig wonen kwamen praten, leek hem dat eerst niet haalbaar: "je gelooft het niet meer". Toch kreeg hij na een paar maanden de sleutel van zijn woning. "Ik heb de woning drie keer bijna teruggegeven. Ik kon het niet aan, had nog geen sociaal netwerk, geen dagbesteding. Hier mag ik fouten maken, leren." De eerste twee jaar maakte hij terugvallen mee, maar inmiddels is hij drie jaar verder. Frans weegt 86 kilo, is clean en trots op zijn part-time job bij een bierbrouwerij.

Actie 4.3:
"Housing first, work second"

Waar mogelijk worden cliënten begeleid naar werk. Want werk, een eigen inkomen en een zinvolle dagbesteding leiden tot zelfstandigheid en voorkomt terugval. WPI heeft een breed scala aan re-integratietrajecten. Ook voor de doelgroep (dreigend) dak- en thuislozen. Een cruciale voorwaarde voor het behouden van werk is het hebben van een (zelfstandige) woonplek. Vandaar dat in Amsterdam 'Housing First' als uitgangspunt wordt gehanteerd. Maar na het vinden van een woonplek is het belangrijk vroegtijdig in te zetten op het vinden en behouden van een (betaalde) baan.

Oftewel: 'work second'. Het hebben van werk biedt meer kans op een (hoger) inkomen, invulling en structuur aan de dag. Daarnaast zorgt het voor sociale contacten. Kortom: werk verhoogt de kans op succesvolle uitstroom en maatschappelijk herstel.

Vanuit WPI is een breed aanbod voor re-integratie beschikbaar. Daarnaast is er veel begeleiding mogelijk om uit te stromen naar werk, ook als daar (duurzaam) extra steun bij nodig is. Dit kan met inzet van de instrumenten van de Participatiewet zoals jobcoaching, werken naar loonwaarde en beschut werk. Op dit moment begeleidt Werk en Re-integratie jaarlijks 250 Amsterdammers uit de doelgroep ex-dak- en thuislozen. Daarvan zetten er normaal gesproken jaarlijks rond de 100 kandidaten de stap naar betaald werk. Aankomende jaren willen we, als het wonen is geregeld, direct aansluitend de invulling van de dag regelen. Dit kan via re-integratie naar werk, via het nieuwe WMO-product MeeDoen Werkt of door middel van dagbesteding.

Actie 4.4:
Respijtoorzieningen

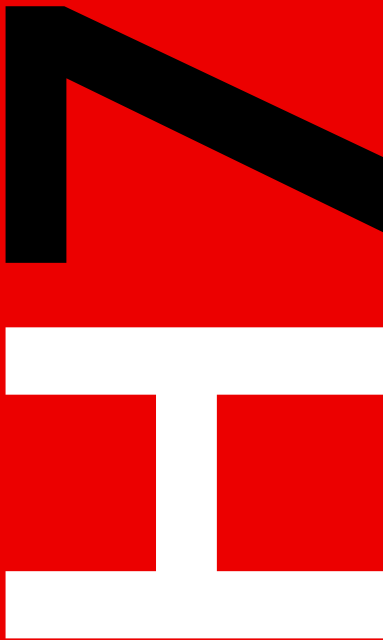
Op dit moment zijn er twee respijtoorzieningen in de stad. Daarnaast is er in 2020 een pilot gestart, genaamd Het Lichthuis. Respijtoorzieningen zijn kleine voorzieningen in de wijk waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn, wanneer dit in de eigen woning even niet lukt. Het doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren, zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is. Er wordt gekeken of uitbreiding mogelijk is.

Actie 4.5:

Wooncirkels en andere tussenvormen

De stap van een intramurale voorziening naar een eigen woonplek kan groot zijn. Daarom kan het voor de betrokken inwoner, maar ook voor zijn naasten, de professional, de nieuwe burens en de verhuurder helpen als de verkregen woning op gepaste afstand van een inloopvoorziening is. Zo zijn er altijd bekende peers en professionals nabij, voor zomaar een praatje of een uitgestoken hand als de herstart op de woonplek even tegenzit. Dit concept van de Wooncirkel met inloopplek en 24-uurs nabijheid van professionals als steun voor omwonenden met ambulante ondersteuning, maakt uitstroom en maatschappelijk herstel voor meer mensen mogelijk. Op verschillende plekken in de stad wordt dit concept rondom bestaande infrastructuur uitgewerkt, in samenwerking tussen corporaties en aanbieders. Ook andere vormen van gemengd en gespikkeld wonen of zelfbeheerconstructies kunnen naast wooncirkels worden ontwikkeld. In gebieden met te ontwikkelen nieuwbouw kunnen dergelijke concepten al vanaf de tekentafel worden ondersteund.

Financiën

Het beleidsprogramma en de bijbehorende maatregelen worden gefinancierd vanuit de reguliere budgetten van de directies OJZ, WPI en Wonen en daarmee grotendeels gedekt vanuit de begroting. Naast de reguliere budgetten zijn er extra middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk met het Landelijke Plan van Aanpak en de middelen behorende bij het Herstelplan 'Uit de crisis'. Het gaat wat betreft de maatregelen vanuit het Landelijke Plan van Aanpak om een bedrag van €11.252.000 euro. Als de middelen niet structureel gemaakt worden betekent dit dat deze maatregelen na 2021 of 2022 afgebouwd worden. Dit heeft dus gevolgen voor de ambitie van dit beleidsprogramma.

Voor de directie Onderwijs Jeugd en Zorg, afdeling Zorg, is het budget voor Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen geïmplementeerd en is duidelijk wat het beschikbare budget is en welke maatregelen daarmee worden gefinancierd. Voor de directies Wonen en WPI worden maatregelen meestal voor een grotere groep Amsterdammers ingezet waar dak- en thuislozen een onderdeel van uitmaken. Daarmee is het niet goed weer te geven wat het totale budget is behorende bij dit beleidsprogramma. Hieronder is een overzicht van de incidentele middelen per speerpunt.

In de rechterkolom van deze pagina is een overzicht opgenomen van de incidentele middelen per speerpunt.

Speerpunt 1: Vroegsignalering en vroeginterventie

- €590.000 voor 2021 gedekt vanuit het Herstelplan 'Uit de crisis' voor de maatregel 'Vroeginterventie: maatwerk als regel om dakloosheid te voorkomen'. Dit komt na 2021 te vervallen.
- Vooralsnog heeft dit geen consequenties voor de beoogde doelstellingen.

Speerpunt 2: Vergroten aanbod woonoplossingen

- €640.000 incidenteel gedekt voor 2022, jaren 2023 en verder is nog niet gedekt.
 - De uitwerking en dekking voor deze extra middelen worden meegenomen in de uitwerking van de begroting 2022.

Speerpunt 3: Goede ondersteuning op maat

- €11.252.000 incidenteel tot en met 2022 gedekt vanuit het Landelijke Plan van Aanpak.
 - Consequenties bij het niet structureel maken van deze middelen vanuit het Rijk betekent dat de volgende maatregelen eind 2021 vervallen: uitbreiding passanten pensions, wachtlijstbegeleiding en de resourcegroepen. Het project Onder de Pannen vervalt vanaf 2023 bij het niet structureel maken van de middelen.
- €1.069.000 incidenteel gedekt voor 2021 uit het Herstelplan 'Uit de crisis'. De maatregel 'Schuld-hulpverlening aan economisch daklozen' komt na 2021 te vervallen.

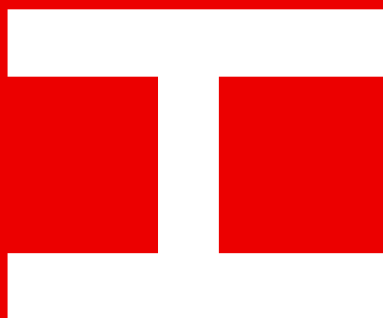
Speerpunt 4: Duurzaam maatschappelijk herstel

- Hier worden geen incidentele middelen ingezet.

Doordecentralisatie Beschermd Wonen

Vanaf 1 januari 2023 zullen volgens het nieuwe objectieve verdeelmodel de middelen voor Beschermd Wonen van de centrumgemeenten overgeheveld worden naar de individuele gemeenten. De fasering van de doordecentralisatie is 10 jaar. Besluitvorming over de besteding van deze middelen en governance wordt in het regioplan vastgelegd.

Monitoren en sturen

Doel van monitoring

Het beleidsprogramma zal integraal gemonitord worden. Dit is nodig om verschillende redenen: vanwege de groei van de daklozenpopulatie, de beschreven ontwikkelingen van het aanbod en de doelgroep, de mogelijke verandering van type problematiek door onder andere de coronapandemie én de betrokkenheid van verschillende gemeentelijke directies bij dit beleidsprogramma.

De noodzaak hiervan wordt verder onderstreept door de ontwikkelingen in het veld. Met onder andere een nieuw sociaal stelsel vanwege Buurtteams Amsterdam, de openstelling van de WIZ, de beweging naar een sterkere sociale basis en inzet op verdere ambulantisering van onder andere de GGZ. Hierbij vormen de cliëntervaring en ontwikkeling van de doelgroep de kern, waardoor cliëntvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen een centrale rol gaan spelen bij deze monitor. Zowel in de ontwikkeling van de monitor als in de uitvoering daarvan. Daarnaast wordt, net als dit beleidskader, de monitor integraal uitgevoerd door de Amsterdamse gemeentelijke directies Zorg, WPI, Wonen, de GGD, de stadsdelen, vertegenwoordiging van regiogemeentes, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordiging en het bredere veld. Bovendien wordt er met deze directies een stuurgroep gevormd om integraal te sturen op de voortgang van, en in te spelen op de uitkomsten van, de monitor.

Daarom starten we de werkgroep Monitoring Beleidsprogramma, samen met vertegenwoordigers van de diverse partners. Deze werkgroep vormt een centraal punt dat enerzijds over de ontwikkelingen rondom Dakloosheid en het Beleidsprogramma in Amsterdam rapporteert en anderzijds ook zorgt voor doorontwikkeling van de monitor zelf. Zo worden de vertegenwoordigers

van de verschillende partijen vroegtijdig betrokken bij de (door)ontwikkeling van de monitor, kunnen ze invloeden uit de praktijk doorvertalen naar aanpassingen van de monitor én vormen ze het aanspreekpunt voor verdiepende onderzoeken. Vragen die tot verdiepende onderzoeken kunnen leiden, kunnen vanuit de gemeenten, zorgaanbieders, belangenbehartigers, de werkgroep zelf of andere partijen komen.

Door te kiezen voor deze constructie met een werkgroep kan de monitor doorlopend worden doorontwikkeld. Ook kan de monitorkwaliteit worden verhoogd en kan er beter en centraler data-gestuurd worden gewerkt. Tot slot kan er ook sneller worden ingespeeld op de actualiteit. Door GGD Amsterdam de werkgroep Monitoring Beleidsprogramma te laten leiden, worden uitkomsten geduid en kunnen vragen gelijk worden omgezet naar onderzoeken in samenwerking met de partners van de werkgroep. De betrokken gemeentelijke directies zullen daarbij de personele inzet beschikbaar stellen en zorg dragen voor het aanleveren van de benodigde en beschikbare data.

Werkgroep Monitoring Beleidsprogramma

GGD Amsterdam stelt een werkgroep samen en wordt de trekker van deze monitor. Deze werkgroep zal tenminste bestaan uit onderzoekers van de GGD, beleidsmedewerkers en data-deskundigen van diverse gemeentelijke directies (Zorg, Wonen, WPI, regiogemeenten en de stadsdelen), vertegenwoordigers van ervaringsdeskundigen en onafhankelijke cliëntondersteuning en vertegenwoordigers van (zorg)aanbieders.

De werkgroep zal zorg dragen voor de voortgangsrapportage en input geven voor de doorontwikkeling. De frequentie van de werkgroep wordt bij de start vastgesteld en bevindingen zullen tenminste jaarlijks worden opgeleverd in een voortgangsrapportage.

Integrale Monitoring Beleidsprogramma

De werkgroep zal de eerste zes maanden gebruiken om de indicatoren van de monitor vast te stellen en een nulmeting uit te voeren. Naast de vaststelling van de indicatoren die de voortgang van de maatregelen in kaart brengen, zal deze groep ook de indicatoren bepalen die meerjarig de ontwikkeling van de doelgroep en het effect van het beleidsprogramma kunnen aantonen. Tot slot wordt bepaald welke aanvullende verdiepende cijfers van de gemeentelijke directies nodig zijn om bevindingen in de context te plaatsen en een overzicht te maken van lopende monitors, onderzoeken en rapportages die benut kunnen worden.

Om deze integrale en brede monitor op een heldere wijze te organiseren, deelt de werkgroep de monitor op in drie taken:

- Actieve kwantitatieve monitoring, waarbij de werkgroep actief cijfers verzamelt over de verschillende maatregelen, ketens en doelgroep.
- Actieve kwalitatieve monitoring, waarbij de werkgroep actief kwalitatief onderzoek doet naar de cliënt-ervaring.
- Passieve dataverzameling, waarbij de werkgroep in de gaten houdt welke data vanuit Amsterdamse, G4- of landelijke bronnen (monitors, onderzoeken, rapportages) beschikbaar is en daar gebruik van maakt in de rapportage.

De actieve kwantitatieve monitoring bestaat uit een basisset van cijfermatige prestatie indicatoren voor Beleidsprogramma-maatregelen. Op die manier kan de voortgang van deze maatregelen in kaart worden gebracht. Deze cijfers worden aangevuld met verdiepende cijfers van de betrokken directies, zoals cijfers over:

- de in-, door- en uitstroom van de MO/BW-, MOJ- en MOG-ketens;
- het aantal buitenslapers in Amsterdam;
- de kortdurende (nood)opvang;
- de Centrale Toegang;
- veldwerk;
- overgang jeugdwet-WMO;
- uitschrijvingen GBA jongvolwassenen;
- kostendelersnorm;
- schuldhulpverlening;
- briefadressen;
- bijstand;
- meldpunt zorg en woonoverlast;
- huisuitzettingen.

Aanvullend worden per speerpunt indicatoren bepaald die het effect van het beleidsprogramma en de ontwikkeling van de doelgroep kwantificeren. De verwachting is dat deze set doorontwikkeld en aangevuld zal worden.

De actieve kwalitatieve monitoring bestaat uit een eigen onderzoek om cliëntervaring inzichtelijk te maken. Ervaringsdeskundigen vullen hierbij de sleutelrol in, bij zowel de ontwikkeling als de uitvoering van dit onderzoek én het ontwikkelen van de benodigde kennisinfrastructuur rondom ervaringsonderzoek. Binnen dit onderzoek – dat jaarlijks uitgevoerd wordt – is er speciale aandacht voor de ontwikkelingen van Buurtteams

Amsterdam, de ervaring van economisch daklozen, jongvolwassenen, gezinnen met kinderen en de ervaring van hulpverleners. Ook worden er verschillende onderwerpen in kaart gebracht om te kunnen onderzoeken of de Amsterdammer adequaat en naar behoefte geholpen wordt om dakloosheid te voorkomen en duurzaam op te lossen. Belangrijke thema's hierbij zijn; de toegankelijkheid van informatievoorziening en aanbod, ondersteuning bij vraagverheldering, mate van zelfregie, benutten van de kwaliteiten en krachten van een cliënt en diens sociale omgeving, inclusiviteit van aanbod en bejegening.

Tot slot zal er een passieve dataverzameling plaatsvinden. Hiermee wordt beoogd gebruik te maken van lopende monitors, onderzoeken en beschikbare rapportages. Door deze te laten bundelen en verbinden door de werkgroep kan integraal duiding worden gegeven aan de bevindingen vanuit verschillende hoeken of gemeentelijke directies. Bovendien kunnen nieuwe inzichten uit andere rapportages, zoals over Buurtteams Amsterdam of capaciteitsmanagement-rapportages, gebruikt worden om de monitor te blijven ontwikkelen en zo de meest relevante data te verzamelen. Door niet alleen naar Amsterdam, regio Amsterdam-Amstelland, maar ook op G4- of landelijk niveau data te verzamelen, kunnen we ontwikkelingen nog beter in context plaatsen en belangrijke ontwikkelingen meenemen.

Bijlage 1:

Totstandkoming van het beleidsprogramma

Dit beleidsprogramma is opgesteld in samenwerking met de afdelingen (Jeugd)Zorg, Wonen, Werk, Participatie en Inkomen (WPI), stadsdelen, zorgaanbieders MOBW, clientvertegenwoordiging en het Groot MO/GGZ. Van juni 2020 tot en met maart 2021 heeft veelvuldig contact plaatsgevonden met interne en externe partners om input op te halen voor het plan.

Dit beleidsprogramma is geen blauwdruk, maar wel richtinggevend voor de inzet van alle partijen, in de komende vijf jaar: de gemeente Amsterdam, de regiogemeenten Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer, Ouder-Amstel en Diemen, cliëntvertegenwoordigers, aanbieders Wmo, MO/BW, Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ), Licht Verstandelijke Beperking zorg (LVB), woningcorporaties en zorgverzekeraars. Bij de verdere uitwerking wordt een beroep gedaan op het eigenaarschap van alle partijen.

Bijlage 2:

Trends & ontwikkelingen

We zien een aantal ontwikkelingen die de komende jaren belangrijk zijn voor de wijze van ondersteuning aan dak- en thuislozen in Amsterdam-Amstelland. Deze ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

Regionale Ontwikkelingen

Aantal dak- en thuislozen

Er is sprake van een toenemend aantal daklozen in de regio Amsterdam-Amstelland, net als in de andere steden van de G4. Dit concludeert een onderzoek naar ontwikkelingen binnen de groep van daklozen in de periode 2016 – 2018. Anno 2020 zijn deze conclusies nog steeds actueel.

De stijging van het aantal dak- en thuislozen is opvallend omdat in alle steden het aantal huisuitzettingen gedaald is, ook in Amsterdam. Zo waren dat er circa 1.000 vóór 2010, en daalde dit in 2019 tot 84 huisuitzettingen. De stijging van het aantal dak- en thuislozen is onder andere terug te zien in het aantal briefadressen en het aantal mensen dat zich aan de balie van de Centrale Toegang meldt. Belangrijke oorzaak van de stijging is – naast het feit dat er meer mensen dak- of thuisloos worden en de vermaatschappelijking van de GGZ – vooral het gebrek aan betaalbare woonruimte. Hierdoor blijven mensen langer in de situatie van dak- en thuisloosheid en loopt het aantal op.

Wanneer we kijken naar specifieke groepen zien we met name dat het aantal economisch daklozen in de regio toeneemt. Naar schatting zijn tussen de 2.200 en 3.000 inwoners van Amsterdam-Amstelland op dit moment economisch dakloos. Daarbij is het voorstelbaar dat deze groep de komende jaren nog verder toeneemt als gevolg van COVID-19.

Voor de dak- en thuisloze jongvolwassenen ligt het aantal aanmeldingen juist lager. Waar zich in 2019 nog totaal 362 dak- en thuisloze jongvolwassenen aanmeldden bij de Centrale Toegang MOJ², meldden zich vanaf 1 januari 2020 tot 1 november 2020 totaal 213 dak- en thuisloze jongeren aan. Dit is echter geen positieve, maar juist een zorgelijke ontwikkeling. GGD Amsterdam wijt dit aan de effecten van COVID-19. Professionals doen er alles aan om de jongvolwassenen op te sporen en door te verwijzen naar de MOJ, aangezien de problemen bij een deel van deze groep nu alleen maar toenemen.

Wachtlijst Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

De wachtlijst Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is een groeiend knelpunt. Mensen staan nu gemiddeld 1,5 tot 2 jaar op de wachtlijst voor een traject in MO/BW. In de voorgaande jaren is de opvang uitgebreid, maar de duur op de wachtlijst helaas niet afgenomen.

² De CTMOJ is belegd bij de GGD Amsterdam, waar de screening plaatsvindt en een beschikking voor instroom wordt afgegeven.

De grenzen van de uitbreiding zijn bereikt; daarvoor zijn geen middelen meer beschikbaar. De vraag blijft echter groeien door een veelheid aan factoren, waaronder: te weinig betaalbare woningen, landelijke toegankelijkheid, en blijvend hoge vraag naar 24-uursopvang door ambulantisering van de GGZ. Omdat bij GGZ de trajecten korter duren, komen mensen met zwaardere problematiek binnen bij de Wmo. In dat geval hebben zij vaker dan voorheen intensievere ondersteuning nodig. Dezelfde effecten zijn in de MOBW-keten zichtbaar bij de ambulantisering van de LVB-zorg en de forensische zorg.

Veranderende locatie wensen in de keten

Het beeld over hoe een (tijdelijke) locatie er in de MOBW-keten uit moet zien is aan verandering onderhevig. Zo is er meer behoefte aan kleinere locaties met zelfstandige eenheden en gemengde en gespikkelde vormen in de wijk. Ook is een toenemend draagvlak voor zelfbeheer, wooninitiatieven en kansen voor Wooncirkels wenselijk. In de 'Groeit van de stad' is voorzien in een aantal nieuwe MOBW-locaties als vervanging voor bestaande volumes. Samen met de cliëntvertegenwoordigers, corporaties en aanbieders wordt er gekeken hoe die nieuwe locaties invulling kunnen geven aan de veranderende wensen en nieuwe concepten.

Amsterdamse ontwikkelingen

Woningschaarste

Amsterdam heeft een overspannen woningmarkt. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen. Ook is er een gebrek aan huurwoningen onder de huurtoeslag-grens³. Daarnaast groeit het gat tussen sociale huurgrens en vrije sector huur- en koopwoningen, waardoor de doorstroming uit de sociale huurwoningen beperkt blijft.

Door deze krapte verblijven mensen langer op straat, in de nachtopvang, of bij vrienden en familie. Ook de ambulantisering van beschermd wonen, de GGZ en de forensische en LVB-zorg vergroot de druk op de woningmarkt. Specifiek bij jongvolwassenen wordt benoemd dat zij te lang bij hun ouders of in hun netwerk moeten verblijven omdat zij geen eigen woning kunnen vinden. Dit leidt tot escalatie van de problematiek en uitputting van het sociale netwerk, vooral wanneer de jongvolwassenen ook geen mogelijkheid zien om wel thuis te blijven wonen.

In de Samenwerkingsafspraken 2020 – 2023 tussen de woningcorporaties, de huurderskoepels en de gemeente is afgesproken dat corporaties jaarlijks 1.800 sociale huurwoningen toewijzen aan kwetsbare doelgroepen. De gemeente besluit over de verdeling van deze woningen. Door het tekort aan woningen is niet voor iedere kwetsbare direct plek. De 1.800 woningen blijken

niet genoeg te zijn. In 2020 was het verschil tussen vraag en aanbod een tekort van 650 woningen. In 2021 loopt dit waarschijnlijk op tot 1.950 woningen.

Benodigde woningen per doelgroep	2020	2021
Wonen zonder begeleiding (met name sociaal medisch urgenten)	700	970
Wonen met begeleiding (met name uitstroom uit MO/BW)	1.250	1.700
Statushouders	500	1.100
TOTALE VRAAG	2.450	3.770
Beschikbaar aanbod	1.800	1.800
Tekort aan woningen	650	1.970

Het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen geeft uitvoering aan deze samenwerkingsafspraken.

Kansen sociaal domein

Inwoners met problematische huisvestingsvragen worden vaak direct doorverwezen naar de Centrale Toegang. Zo ontwikkelden de spelers in de sociale basis weinig expertise om deze vragen te ondersteunen, waardoor deze expertise steeds meer beperkt bleef tot de Centrale Toegang. Proeven met ondersteuning binnen Huizen van de Wijk met aanvullende expertise vanuit De Regenboog Groep toonden aan dat er al veel verlichting van de vraag in de sociale basis kan worden gerealiseerd. Dit is in lijn met de gehele beweging van de extramuralisatie. Kwetsbare bewoners worden sneller en duurzamer opgevangen in de wijk.

³ De huurtoeslaggrens is afhankelijk van de leeftijd van de aanvrager. Voor inwoners jonger dan 23 jaar (18-22) is de maximale huur € 432,51. En voor inwoners vanaf 23 jaar is de maximale huur € 737,14.

Samenwerking tussen de eerste en tweede lijn is noodzakelijk en wordt vanzelfsprekender. Met doorontwikkeling van lokale teams kan deze werkwijze worden verbreed.

EPA-agenda

Met de cliëntvertegenwoordigers, financiers en aanbieders is de afgelopen jaren gewerkt aan de ontwikkelagenda voor de groep mensen met een Ernstig Psychische Aandoening (EPA). Ook gericht op participatie, inclusie en herstel, focust de EPA-ontwikkelagenda de samenwerking rondom de borging van bestaanszekerheden voor deze kwetsbare groep. Goed en betaalbaar wonen en individueel verbindende zorg als basis voor maatschappelijk herstel staan boven aan de lijst van speerpunten. Vanaf 2021 worden EPA-netwerken ontwikkeld die in samenhang met de lokale infrastructuur uitwerking geven aan de agenda. Daarin krijgen parallel aan dit beleidsprogramma onder andere ook de ontwikkeling van bijzondere woonvormen, toeleiding naar werk en de toepassing van de resourcegroepen-methodiek een plek.

Nieuw sociaal stelsel Amsterdam

De gemeente werkt aan een nieuw sociaal stelsel in Amsterdam. Een onderdeel hiervan is het versterken van de sociale basis en de lokale teams in de buurt. Er komen op verschillende plekken in Amsterdam buurtteams die de toegang zijn naar sociale basiszorg voor volwassenen.

Buurtteams Amsterdam

Op 1 april 2021 hebben 33 buurtteams in Amsterdam hun deuren geopend. Dit aantal wordt geleidelijk verder uitgebreid, waarmee de toegankelijkheid voor alle Amsterdammers is geborgd. Bij het buurtteam kan elke Amsterdammer terecht voor vragen en ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn, inkomen, werk, schulden en veiligheid. Elk buurtteam bestaat uit professionele hulpverleners met verschillende expertises. Samen met de Ouder- en Kindteams worden de buurtteams daarmee de spil in de wijk waar alle zorg en ondersteuning samenkomt. Fysiek nabij, in de buurt en in samenhang georganiseerd: eenvoudig, herkenbaar en laagdrempelig. Een plek in de buurt waar men kan binnenlopen of naartoe kan bellen. Zorg en ondersteuning wordt daarmee beter vindbaar voor inwoners. De buurtteams ondersteunen cliënten om hun situatie duurzaam te verbeteren en op die manier zo zelfstandig mogelijk mee te kunnen doen aan de samenleving. Dit gebeurt altijd in afstemming met de cliënt en zijn of haar specifieke situatie: dicht bij zijn of haar leefwereld. Er wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn in de directe omgeving en er wordt een verbinding gemaakt met collectieve voorzieningen in de buurt. Waar nodig wordt specialistische hulp ingeschakeld.

Wanneer Amsterdammers eerder en sneller ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben, wordt hun zelfredzaamheid beter ondersteund. Op die manier kunnen lichte hulpvragen opgelost worden vóórdat deze complex worden. Zo wordt voorkomen dat zij later in aanraking komen met (multi)problematiek en zij een beroep moeten doen op zwaardere ondersteuning.

De start van Buurtteams Amsterdam heeft gevolgen voor de toegang tot de keten van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen en daarmee op de manier waarop zorg voor onder andere dak- en thuislozen wordt geregeld.

Toegang Amsterdamse keten

Voor alle (dreigend) dak- en thuislozen, ongeacht de mate van zelfredzaamheid, wordt het buurtteam het eerste aanspreekpunt. Dit zorgt ervoor dat de vindbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van ondersteuning verhoogd wordt. Zeker in de beginfase van (dreigende) dak- of thuisloosheid valt er geen tijd te verliezen en zijn de eerste paar maanden cruciaal om afglijden te voorkomen. De buurtteams kunnen gebruikmaken van de expertise van Amsterdam Extra. Amsterdam Extra bestaat uit gecontracteerde aanbieders voor Begeleid Thuis, dat bedoeld is voor mensen met of zonder woonplek. Amsterdam Extra biedt waar nodig aanvullende individuele ondersteuning en kan de buurtteams expertise en consultaties bieden rondom de groep mensen met verhoogd risico op dak- of thuisloosheid en/of een ernstig psychische aandoening EPA. Het voordeel van dit nieuwe model is daarmee ook dat kennis en expertise over de doelgroep beter ontsluit en beschikbaar wordt gemaakt buiten de MO/BW-keten. Voor het signaleren van dak- of thuisloze jongvolwassenen en hen toeleiden naar ondersteuning heeft het onderwijs en de Sociale Basis (bijvoorbeeld het Jongerenwerk) een belangrijke functie.

Met de buurtteams wordt binnen twee jaar tijd 70% afname van het aantal meldingen bij de Centrale Toegang verwacht. Daarbij verwachten we dat er eind 2025 nauwelijks nog afwijzingen zijn in verband met zelfredzaamheid. Alleen de kwetsbare dak- of thuislozen die in aanmerking komen voor de MO/BW-keten zullen dan nog door het buurtteam worden doorverwezen naar de Centrale Toegang.

Wanneer aanvullende ondersteuning van zorgaanbieders nodig is verlenen de buurtteams de toegang hiertoe. Voor Aanvullende Individuele Ondersteuning of het product Begeleid Thuis (zonder wooncomponent) zal het buurtteam een beschikking kunnen afgeven. Bij hulpvragen waarvoor meer ondersteuning nodig is op het gebied van GGZ en Veiligheid, en MO/BW met verblijf heeft het buurtteam heldere samenwerkingsafspraken met de relevante aanvullende ketens. Hierbij volgt indien nodig een screening bij de Centrale Toegang. De Centrale Toegang kan beschikkingen afgeven voor de overige producten; Begeleid Thuis (met wooncomponent) en Beschermd Verblijf. De nieuwe producten Begeleid Thuis en Beschermd Verblijf worden in paragraaf 6.2 nader toegelicht.

Eén Centrale Toegang met nieuwe Wmo-producten

De invoering van de buurtteams heeft ook gevolgen voor de Centrale Toegang. De Centrale Toegang bestaat anno 2020 uit vier verschillende toegangen (twee voor volwassenen, een voor jongvolwassenen en een voor gezinnen) voor de verschillende ketens met MO/BW-producten. Deze worden samengevoegd ten bate van overzichtelijkheid, bundeling van kennis en het makkelijker maken van het vinden van ondersteuning. Alle dak- en thuislozen die volgens het buurtteam of zorgaanbieder in

aanmerking komen voor een MO/BW-traject (Begeleid Thuis met wooncomponent of Beschermd Verblijf) kunnen terecht bij de Centrale Toegang. Daarmee wordt de Centrale Toegang een tweedelijns voorziening, naast de buurtteams, om toegang tot de genoemde producten te krijgen.

De expertise van de dienstverlening aan dak- en thuislozen vanuit de Participatiewet ligt nu bij de Centrale Toegang op de Jan van Galenstraat in West en de Geïntegreerde voorzieningen in Centrum, Zuidoost en Noord. Dak- en thuislozen kunnen bij de Centrale Toegang terecht voor het aanvragen van opvang en bijstandsuitkering in combinatie met een briefadres. Op dezelfde locatie kunnen jongvolwassenen terecht bij de screeningsbalie Jongerenpunt Dak- en Thuislozen. Met de ontwikkeling van de buurtteams kan deze expertise op termijn ook meer naar de buurten gebracht worden, zodat ook dak- en thuislozen die zich daar melden goed (op weg) geholpen kunnen worden. Vooralsnog blijft de Centrale Toegang inclusief de postkamer met briefadressen centraal georganiseerd en bereikbaar als tweedelijns voorziening, ook voor de regiogemeenten.

Landelijke ontwikkelingen

Ook is er een aantal landelijke ontwikkelingen met gevolgen voor de wijze van ondersteuning van dak- en thuislozen in Amsterdam-Amstelland.

Wijziging Wet Langdurige Zorg

Sinds 1 januari 2021 vallen mensen met een langdurige en levensbrede behoefte aan beschermd wonen onder de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Deze verschuiving betekent dat binnen beschermd wonen onder de

Wmo de focus komt te liggen op het tijdelijke karakter, op maatschappelijk herstel en dus op het perspectief van door- of uitstroom naar een ambulante vorm van begeleiding vanuit de Wmo. Beschermd wonen wordt voor de meeste cliënten (met uitzondering van de meerzorgcliënten) eerder een trainingsaanbod dan een verblijfslocatie.

In de regio Amsterdam-Amstelland betekent dit dat van de circa 1.800 mensen binnen beschermd wonen er circa 1.000 overgaan naar financiering vanuit de Wlz. Hoe dit in de praktijk in zijn werk gaat wordt nog uitgewerkt met zorgkantoor en aanbieders.

Landelijk Plan van Aanpak Dak- en thuisloosheid

Vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) is incidenteel € 200 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van dak- en thuisloosheid in 2020 en 2021. Amsterdam heeft een aanvraag ingediend van € 49 miljoen aan maatregelen en hiervan is € 47 miljoen is toegekend, waarvan € 4 miljoen is bedoeld voor de regio Amstelland.

Daarnaast is door het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) landelijk incidenteel € 50 miljoen beschikbaar gesteld om daarmee extra (tijdelijke) woonplekken specifiek voor kwetsbare groepen te realiseren. In de zomer van 2020 heeft Amsterdam drie projecten bij BZK voorgedragen voor extra (tijdelijke) woonplekken. In november 2020 werd bekend dat er € 2,32 miljoen is toegekend.

Deze middelen worden besteed aan:

- meer dak- en thuislozen een (tijdelijke) woonplek bieden (middelen BZK);
- meer dak- en thuislozen ondersteuning en begeleiding bieden (Landelijk Plan van Aanpak);

- innovatie en kwaliteitsverbetering, waaronder realiseren van een prikkelarme voorziening en introductie van vernieuwende begeleidingsmethodieken (Landelijk Plan van Aanpak).

De projecten zijn meegenomen in dit beleidsprogramma.

Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren 2019-2021

Dit Actieprogramma van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bevat vijf centrale thema's:

- preventie, nazorg en regie
- financiële bestaanszekerheid
- persoonlijke ontwikkeling en scholing
- opvang en wonen
- helpende regels

Amsterdam is één van de veertien pilotgemeenten die deelneemt aan dit actieprogramma. In het verlengde hiervan heeft Amsterdam een 100%-ambitie pilot opgezet, gericht op dak- en thuisloze jongvolwassen vrouwen. Vijfentwintig jonge vrouwen van 18 tot 23 jaar die bedreigd worden met dak- of thuisloosheid krijgen volgens een doorbraakmethodiek ondersteuning om te voorkomen dat ze dak- of thuisloos worden. De pilot heeft als doel meer maatwerk voor deze groep kwetsbare vrouwen te ontwikkelen en wordt gemonitord door het Instituut Publieke Waarden om zo te komen tot een aantal werkbare elementen om dak- en thuisloosheid in een vroeg stadium te voorkomen.

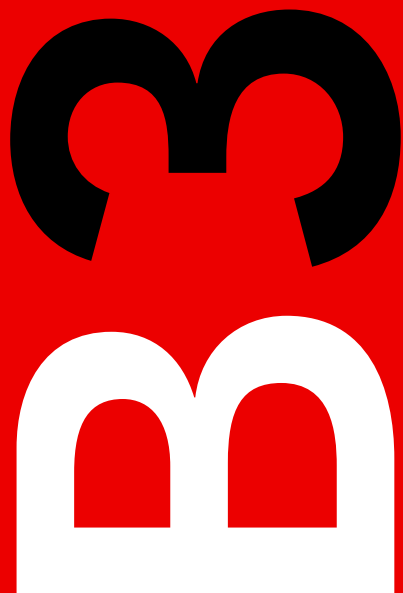
Doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

De doordecentralisatie houdt in dat vanaf 1 januari 2022 alle gemeenten zich inzetten voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. De nieuwe financiële verdeling gaat in vanaf 1 januari 2023. Dit beleidsprogramma is voor de regio Amsterdam-Amstelland, maar zoomt verder in op de Amsterdamse maatregelen, omdat de regio met een eigen invulling van het regioplan komt. In 2021-2022 wordt verder invulling gegeven aan het regioplan waarin Amsterdam de regiogemeenten ondersteunt bij het opbouwen van expertise om ook lokaal in de regiogemeenten de preventie, door- en uitstroom van de MO/BW-keten te organiseren.

Ombudsman

Een echt integrale aanpak is nodig, zonder dat actoren naar elkaar wijzen en het probleem vervolgens blijft bestaan. Daarvoor is een herbezinning van het huidige systeem noodzakelijk. We moeten op weg naar een systeem waarin overheden, zorginstellingen en corporaties samen verantwoordelijkheid hebben en nemen, en waarin individuele budgetten ondergeschikt zijn.

“Wat boven alles opvalt, is dat er – ondanks de al eerdergenoemde tomeloze inzet van professionals – veel wordt gesproken over wat er niet kan. Hierdoor lukt het nog te vaak niet goed om integraal te kijken naar wat nodig is en te zoeken naar onconventionele oplossingen. Onconventionele oplossingen en maatwerk kunnen voorkomen dat situaties verder escaleren, dat zorgvragen complexer worden en dat de kosten om iemand te helpen verder oplopen. Daarvoor is wel lef nodig. Lef om out of the box te denken, lef om tegen nationale regelingen in te gaan (in overeenstemming met de doelstelling van de wet), en lef om met elkaar te besluiten dat het anders moet,” aldus de Ombudsman in het rapport ‘Opvang voor Iedereen – Dak- en thuisloos in Amsterdamse context’.

Bijlage 3:

Evaluatie Koersbesluit Thuis in de Wijk 2016-2020

Het Koersbesluit Thuis in de Wijk bestond uit drie actiesporen: voorkomen van instroom, bevorderen van participatie en borgen van uitstroom. Aan deze actiesporen zijn tien prestatie-indicatoren toegevoegd om de voortgang te meten. Gebleken is dat niet alle indicatoren consequent en op dezelfde wijze te monitoren waren. Ter compensatie zijn, daar waar mogelijk, meetmethodes toegepast in lijn met de bedoeling van de oorspronkelijke indicator. In de tabel op de volgende pagina zijn de resultaten toegelicht. De resultaten tezamen geven een inzichtelijk beeld van de voortgang op de drie actiesporen in de afgelopen vijf jaar.

Nr.	Prestatie indicator	Bevindingen
1	Aantal ontruimingen (zowel corporatie en particulier) is in 2020 ten opzichte van 2015 met 20% gedaald.	In 2015 waren er 595 huisontruimingen. Daarna is er een sterke daling te zien, tot 84 huisontruimingen in 2019. Het doel is daarmee ruimschoots gehaald. In deze cijfers wordt dreigende uitzetting, waarbij mensen vrijwillig uit huis gaan en de uitzetting niet afwachten, niet zichtbaar (aandachtspunt van het RVS).
2	Het aantal buitenslapers is in 2020 op een gemiddelde nacht in de winter gedaald tot 50 personen of minder.	De GGD schat het aantal buitenslapers in als onderdeel van het onderzoek tijdens de winterkoudeopvang. De resultaten over het aantal buitenslapers zijn in de jaren 2016, 2017 en 2019 stabiel met circa 70 buitenslapers op een gemiddelde winter-nacht. Echter zijn in 2018 en 2020 het aantal buitenslapers niet meegenomen in het winterkoudeonderzoek, waardoor data ontbreekt. In 2019 en 2020 heeft De Regenboog Groep bij inloopvoorzieningen wel tellingen uitgevoerd en deze suggereren een mogelijke toename van het aantal buitenslapers in 2019 en 2020.
3	80% van de mensen die in 2020 gebruik maakten van de nacht-opvang is doorgeleid naar een passend traject.	Dit betrof een ontwikkelindicator, waarvan de verwachting was dat deze in 2018 gemeten kon worden. Uiteindelijk is dit niet gerealiseerd, maar is wel een aantal keer een rapportage gemaakt over de cliënten van de nachtopvang. Informatie daaruit, en vanuit signalen van ketenpartners, laat zien dat het gewenste resultaat hier niet is behaald.
4	Het aantal nieuwe cliënten dat in aanmerking komt voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is 20% gedaald in 2020 ten opzicht van 2015.	De nieuwe aanmeldingen voor, en daarmee de vraag naar, MO/BW is onverminderd hoog gebleven.
5	Van de nieuwe instroom Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen woont 60% zelfstandig in 2020.	Tussen 2015 en 2017 zien we dat 40% van de nieuwe instroom in aanmerking komt voor een vorm van zelfstandig wonen. Daarna is meer ingezet op zelfstandig wonen (door uitbreiding van de capaciteit en de levering van extra woningen) en is besloten om naar de verhouding van de totale groep in de opvang te kijken aangezien dit een beter inzicht geeft in het aandeel dat zelfstandig (individueel of in groepsverband) woont. In 2019 zien we dat de meerderheid (58%) zelfstandig woont (ten opzichte van circa 40% in 2015). Alhoewel de cijfers van 2020 nog niet bekend zijn, is de verwachting dat deze doelstelling wordt behaald.
6	Minimaal 20% van de 24-uurs-voorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is afgebouwd na 2020.	Circa 10% van de 24-uurscapaciteit is afgebouwd. Gedurende de periode van het Koersbesluit is op twee momenten besloten de afbouwdoelstelling bij te stellen: ■ In 2018 is de afbouw zes maanden opgeschort. Dit is gedaan om de stagnerende uitstroom uit de GGZ klinieken op gang te brengen ■ In februari 2020 is besloten met afbouw te stoppen. Dit is gedaan vanwege de toename op de wachtlijst. Na zomer 2020 volgde een tijdelijke opbouw van capaciteit door het in gebruik-nemen van leegstaande capaciteit om aan deze groeiende behoefte te voldoen.

Nr.	Prestatie indicator	Bevindingen
7	Alle mensen die in aanmerking komen voor MO/BW kunnen binnen drie maanden gebruikmaken van een integraal aanbod gericht op participatie na 2020.	De wachttijd voor de volwassenketen is in de eerste jaren gedaald. Dit werd veroorzaakt doordat meer mensen vanuit de wachtlijst op een voorziening werden geplaatst; met name plaatsingen op individueel begeleid wonen steeg sterk. Dit is grotendeels te danken aan de successen van het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen. Ondanks de daling bleef de wachttijd hoger dan de gestelde doelstelling. Sinds 2018 is de wachttijd toegenomen. Vanaf medio 2018 is de levering van het aantal sociale huurwoningen achtergebleven bij de afspraak. Ook valt de toename van de wachttijd samen met de periode waarin de vraag is toegenomen (indicator 4). In 2020 zien we ongeveer een verdubbeling van het aantal mensen dat >1 jaar op de wachtlijst staat, ten opzichte van begin 2019.
8	Nieuwe aanmeldingen van MO of BW voorziening zijn – waar nodig – binnen drie maanden voorzien van een passende financiële ondersteuning.	De aanmeldingen voor FiBu worden allemaal binnen drie maanden afgehandeld. Daarmee is de doelstelling behaald. Sinds 2019 is de doelstelling aangescherpt, aangezien de meeste aanmeldingen binnen 7 weken worden afgehandeld.
9	Alle mensen in de Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen die doorstromen naar een woning beschikken over een terugval-preventieplan na 2020.	Doelstelling ten aanzien van terugvalpreventieplannen voor mensen in een omslagwoning is omgezet in verschillende acties waarvan de resultaten niet als geheel te kwantificeren zijn. Deze acties betreffen onder andere de introductie van de Crisiskaart en de doorontwikkelingen van verschillende Respijtoorzieningen om een extra vangnet te bieden en daarmee terugval in de MO/BW-keten te voorkomen. Resultaten van deze acties worden nog verzameld.
10	Het aantal heraanmeldingen van mensen woonachtig in de regio Amsterdam daalt met 50% in 2020 ten opzichte van 2012.	In 2015 waren er 228 personen die zich binnen 5 jaar na uitstroom uit MO/BW opnieuw hadden aangemeld. In 2019 waren dit 160 personen, wat aansluit bij de doelstelling van 160 in 2019. Echter fluctueert het resultaat sterk per jaar, zonder duidelijke inhoudelijke oorzaak. Vanwege de plaatsing middels Housing First hielden we rekening met een mogelijke stijging. In de praktijk blijkt de inzet van Housing First daar geen aanleiding voor te zijn, een extra positief resultaat!

Bijlage 4:

Begrippen- en afkortingenlijst

Begrippen- en afkortingenlijst

Aanpak MKOWJ	Aanpak Meer kans op werk Jongeren.
Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren 2019-2021	Landelijk actieprogramma voor dak- en thuisloze jongeren van staatssecretaris Blokhuis in samenwerking met VWS, jeugdzorg, BZK, wonen, OCW, onderwijs, rechtsbescherming en SZW, werk en inkomen en met input van de VNG, de partijen van de Meerjarenagenda Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, de partijen van Aanpak 16-27, Stichting Zwerfjongeren Nederland, kennisinstituten en diverse Jongerenplatforms.
Amsterdam-Amstelland	De gemeenten die hiervan onderdeel uitmaken zijn: Gemeente Aalsmeer, Gemeente Amstelveen, Gemeente Diemen, Gemeente Ouderkerk aan de Amstel en Gemeente Uithoorn.
Amsterdam Extra	Samenwerkingsverband van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen-aanbieders die ondersteuning bieden aan Amsterdammers die zelfstandig (kunnen) wonen.
AI	Artificial Intelligence (oftewel kunstmatige intelligentie).
Bestaanszekerheid	Bestaanszekerheid is de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen; de zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.
BIBD	De afdeling Budget en Inkomensbeheer Bijzondere Doelgroepen van de directie Werk, Participatie en Inkomen.
Buurtteam	Onderdeel van de Buurtteamorganisatie dat advies, informatie, ondersteuning en zorg biedt aan volwassenen binnen de Gemeente Amsterdam.
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Begrippen- en afkortingenlijst	
Centrale Toegang	Het loket dat de aanvragen voor Beschermd verblijf voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen behandelt en afhandelt.
Centrumgemeente	In de Nederlandse bestuurlijke indeling is een centrumgemeente een gemeente die in een intergemeentelijk samenwerkingsverband volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR), een bepaalde functie uitvoert voor omliggende gemeenten.
CIO	Chief Information Officer.
Clientvertegenwoordigers	Een cliëntvertegenwoordiger denkt en spreekt vanuit de positie en het belang van cliënten. Zij/hij heeft ruime kennis van de ervaringen van cliënten, hun wensen en behoeften.
College	College van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam.
Convenant Landelijke Toegankelijkheid	Een afspraak van de overheid met een of meer partijen gericht op het realiseren van bepaalde (beleids-) doelstellingen. In een convenant worden schriftelijke afspraken over het leveren van prestaties vastgelegd. In dit geval gaat het over de landelijke toegankelijkheid van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
CTMOJ	Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang Jong Volwassenen.
Cultuur- en gendersensitiviteit	Bewust zijn van wezenlijke verschillen tussen de culturen en tussen mannen, vrouwen en alles dat daar tussenin zit.
Dakloosheid	Het niet hebben van onderdak.
De Regenboog Groep	Een zorg- en welzijnsaanbieder.
Doordecentralisatie	De verantwoordelijkheid met betrekking tot Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen wordt bij alle gemeenten in Nederland neergelegd in plaats van bij centrumgemeenten.
Duurzame sociale impact	Het toevoegen van langdurende sociale waarde voor kwetsbare groepen in de samenleving op de gebieden werk, participatie, armoedebestrijding, gezondheid en onderwijs.
Economisch daklozen	Daklozen met voornamelijk een huisvestingsvraag met daarbij een lichte ondersteuningsvraag.
EPA	Ernstig psychiatrische aandoeningen.
Ervaringsdeskundigheid	Het vermogen om op grond van eigen herstelervaring voor anderen ruimte te maken voor herstel. De kennis die door reflectie op de eigen ervaringen en ervaringen van deelgenoten is vergaard, aangevuld met kennis uit andere bronnen, wordt op een professionele (en soms ook op een vrijwillige) manier ingezet ten behoeve van anderen.

Begrippen- en afkortingenlijst

Extramuralisatie	Extramuralisering is de beweging waarbij buiten de muren van een intramurale instelling (waar iemand opgenomen wordt) op een zelfstandige woonplek gelijkwaardige zorg geboden wordt.
FiBu	Financieel Budgetbeheer.
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie.
GGD	Geestelijke Gezondheidsdienst.
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg.
Housing First aanpak	Housing First is een vorm van wonen met ambulante, intensieve begeleiding en bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van een traject waarbij zelfstandig wonen het doel is.
Inclusie	De situatie waarin iemand geen obstakels ervaart om mee te kunnen doen aan de samenleving.
Integrale sturing	Integrale sturing betekent dat er op alle niveaus binnen de directies van de gemeente met elkaar samen wordt gewerkt en dat hier ook op wordt gestuurd.
Jongerenpunten	Gratis ondersteuning en advies voor iedereen van 16 t/m 26 jaar over werk, studeren, inkomen of andere vraagstukken.
Koersbesluit Thuis in de Wijk 2016-2020	Beleidsprogramma Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen van 2016 – 2020.
Krefia-portaal	Krefia is de online plek waar cliënten van de Kredietbank Amsterdam alle informatie over hun geldzaken kunnen terug vinden.
LHBTIQ+	Lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele mensen, transgender personen, interseksuele personen, queer personen en anderen die wat betreft hun genderidentiteit, genderexpressie, seksualiteit of hun lichaam buiten wat in de maatschappij wordt gezien als 'standaard' vallen.
LVB	Licht verstandelijke beperking.
MADI	Maatschappelijke Dienstverlening.
MO/BW	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
MOE-landen	Midden- en Oost-Europese landen.
MOG	Maatschappelijke opvang Gezinnen.
MOJ	Maatschappelijke opvang Jong volwassenen.

Begrippen- en afkortingenlijst

Multi-problematiek	Complexe problematiek die speelt op meerdere leefgebieden.
Muzus	Onderzoeksbureau.
Netwerk	Betrokkenen (formeel en informeel) die actief zijn op het gebied van wonen, welzijn, participatie, werk, inkomen, jeugd, veiligheid, schuldenproblematiek en (gezondheids-)zorg in de regio Amsterdam.
PHKG	Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen.
Pilot 'bankslapersregeling'	Met deze pilot kunnen economisch daklozen veel gemakkelijker een briefadres krijgen.
Project VIND	In een serie groepsbijeenkomsten worden economisch daklozen geholpen met een perspectief op een leef- en werkomgeving en gecoacht naar zelfstandigheid. Deelnemers met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt krijgen binnen dit project voor een langere tijd (6 tot 12 maanden) perspectief op een (hotel) kamer of tijdelijke woning. Er wordt een koppeling tussen Wonen en Werk gemaakt.
Respijtvorzieningen	Respijtvorzieningen zijn kleine voorzieningen in de wijk waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn wanneer het in de eigen woning even niet lukt. Doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is.
RVS	De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving.
Subregionaal	Samenwerking tussen regiogemeenten.
Vermaatschappelijking	Proces waarbij een groter deel van de samenleving de verantwoordelijkheid gaat dragen, bijvoorbeeld voor de verzorging van mensen met een zorgbehoefte.
Vroeginterventie	Interventies die vroegtijdig ingezet worden zodat erger kan worden voorkomen.
Vroegsignalering	In een vroegtijdig stadium signaleren dat er tekenen zijn dat men bijvoorbeeld dakloos kan geraken.
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
Wlz	Wet langdurige zorg.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
WPI	Werk, participatie en inkomen.

Colofon

Dit is een uitgave van de afdeling
Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen
van de gemeente Amsterdam

Eindredactie en redactie

gemeente Amsterdam en Mediatie

Vormgeving Ontwerpwerk

Juni 2021

Regioplan Amstelland

Beschermd wonen en
dak- en thuisloosheid

Een nieuwe start in Amstelland

i.s.m.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. Aanleiding en achtergrond	8
3. Invulling beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid	10
3.1 Vroegsignalering en vroeginterventie	10
3.2 Vergroten aanbod woonoplossingen	11
3.3 Ondersteuning op maat	13
3.4 Duurzaam maatschappelijk herstel	15
4. Inrichting doordecentralisatie MOBW	16
4.1 Landelijke en regionale uitgangspunten	16
4.2 Zorglandschap	16
4.3 Toegang	18
4.4 Financiën	18
4.5 Inkoop	20
4.6 (Juridische) samenwerking	20
5. Planning en monitoring	22
5.1 Planning	22
5.2 Monitoring	22
Bijlage 1. Feiten en Cijfers	23
Bijlage 2. Objectief verdeelmodel beschermd wonen per gemeente	26
Bijlage 3. Begrippen	28

Voorwoord

Voor u ligt het Regioplan Amstelland Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid, Een nieuwe start in Amstelland (hierna te noemen Regioplan). Het plan is soms technisch, maar het gaat uiteraard steeds om onze inwoners. Dit Regioplan vertelt u meer over dakloosheid en een nieuwe start voor sommige inwoners. Denk hierbij aan economisch dak- en thuislozen die geen (zware) zorgvraag hebben, maar bijvoorbeeld door echtscheiding of verlies van inkomen hun woning verliezen en niet in staat zijn weer eigen woonruimte te vinden. Daarnaast is er ook een kwetsbaardere groep die meer begeleiding nodig heeft. Zij hebben bijvoorbeeld een verslaving, een psychiatrische stoornis of een psychische kwetsbaarheid. Over al deze mensen gaat dit plan. Graag stellen we twee inwoners uit Amstelland¹ aan u voor:

Barbara is 21 jaar oud als ze dakloos raakt. Op het moment dat de situatie thuis met haar stiefvader onhoudbaar wordt, pakt ze haar spullen en vertrekt. Barbara wordt een paar maanden opgevangen in een hotel in Amstelveen. Hier heeft ze tijd om tot rust te komen en zich op het vinden van een vervolgplek te richten. Echter, er zijn nog wat strubbelingen. Een baan buiten haar hotelkamer is lastig. Door haar thuissituatie heeft Barbara angsten en paniekaanvallen ontwikkeld. Zodra ze een paniekaanval heeft wil ze weg, een typische fight and flight reactie. Ze heeft soms meerdere aanvallen per dag waardoor een baan buiten de deur niet vol te houden is. Ze leeft vooral 's nachts en slaapt overdag. Ze is veel op zichzelf. Tijdens haar verblijf in het hotel is ze begonnen met EMDR therapie en beetje bij beetje zet ze stappen. Ze wil graag vrij zijn van haar angsten. Na een paar maanden kan Barbara doorstromen naar een tijdelijke woonplek. Ze is dolgelukkig. Ze kan hier in alle rust verder met therapie en intensief zoeken naar een vervolgplek. Ze vindt steun bij de mensen die haar begeleiden. Ze heeft nog geen vaste vervolgplek gevonden, maar haar situatie is stukken beter en stabielere dan voorheen. Ze werkt, ze is gestopt met roken en ze komt overdag weer buiten.

Peter is 59 jaar oud en woont op een Beschermd Wonen groepswoning in Diemen. Hij deelt de woning met twee anderen. Peter heeft een eigen slaapkamer en deelt de keuken, woon-, en badkamer. Peter heeft weinig tot geen contacten en is erg op zichzelf. Eenmaal per week loopt hij naar kantoor om zijn voedingsgeld te halen, verder laat hij zich niet zien voor koffie- of andere momenten. Begeleiding zoekt hem eens per week op.

Via diverse wegen van opnames, woonvormen en een eigen woning wordt Peter wanneer hij 56 jaar is aangemeld bij een Beschermd Wonen-locatie. Peter is gediagnosticeerd met schizofrenie. Bij middelengebruik, cannabis, neemt de problematiek toe. Peter heeft weerstand tegen antipsychotica vanwege de bijwerkingen en neemt al een lange tijd geen medicatie, met grote kans op psychische instabiliteit en daarbij toenemende kans op agressie. Als het slechter gaat met Peter dan zal hij niet snel aankloppen voor hulp. Wanneer het minder goed met hem gaat dan gaat hij overmatig schoonmaken

¹ Vanwege privacy redenen zijn de casussen fictief maar vergelijkbaar met de inwoners over wie dit plan gaat.

in huis met agressieve schoonmaakmiddelen. Hij heeft dan het idee dat het heel vies is in huis en dat dit komt door medebewoners. In praktijk blijkt vaak dat het huis niet echt vies is.

Peter heeft zo af en toe een behandelaar, omdat hij soms gedwongen wordt aangemeld tijdens een klinische opname. Echter wanneer hij weer ontslagen is en stabiel is dan weigert hij nog GGZ contact te hebben. Peter geeft dikwijls aan dat hij wil doorstromen naar een eigen woning. Bij aanmelding om door te stromen geeft hij echter aan dat hij voorlopig wel goed zit en eigenlijk niet weg wil.

Het Regioplan is een Amstellandse invulling van het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief (hierna te noemen Beleidsprogramma). Het Regioplan is een plan over taken die voor een groot gedeelte nieuw zijn voor de Amstelland gemeenten. Het behandelt wat we de komende jaren moeten organiseren, uitwerken en regelen. Deze afspraken moeten we maken, om onze inwoners, zoals Peter en Barbara, zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen bij het maken van stappen naar herstel.

Namens de colleges van Amsterdam-Amstelland,

Wilma Alink-Scheltema, wethouder gemeente Aalsmeer
Marijn van Ballegooijen, wethouder gemeente Amstelveen
Simone Kukenheim, wethouder gemeente Amsterdam
Jeroen Klaasse, wethouder gemeente van Diemen
Rineke Korrel, wethouder gemeente Ouder-Amstel
José de Robles, wethouder gemeente Uithoorn

1. Inleiding

Per 1 januari 2022 wordt gestart met de door-decentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat alle gemeenten in Nederland zich gaan inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. Vanaf 1 januari 2023 komt er een nieuwe financiële verdeling over gemeenten en een 'woonplaatsbeginsel'. Daarmee wordt geregeld dat gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners en daarvoor de middelen ontvangen. Daarnaast zijn in 2020 middelen door het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) beschikbaar gesteld aan Amsterdam in het kader van de Landelijke Aanpak Dak- en Thuisloosheid van staatssecretaris Blokhuis. Het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025 met de titel 'Een nieuwe start: samen op weg naar perspectief'² is in juni 2021 door de gemeenteraad van Amsterdam vastgesteld en schetst de uitgangspunten voor de aanpak van dak- en thuisloosheid. Zoals in juni 2021 bij de Amstellandse gemeenteraden is aangekondigd, vervangt het Beleidsprogramma het tot nu toe geldende Koersbesluit Thuis in de Wijk.

De situatie in Amstelland is logischerwijs anders dan die in Amsterdam. Amsterdam heeft veel meer inwoners, de bevolkingssamenstelling is anders en de groep dak- en thuislozen is aanzienlijk groter. Amsterdam heeft een voor Amsterdam passende uitvoeringsstructuur opgesteld om de taken die voortvloeien uit het Beleidsprogramma goed te kunnen uitvoeren. Deze structuur kan niet één op één worden toegepast in de regio. Daarnaast komen er met de doordecentralisatie van Beschermd Wonen en het als regio opvangen van economisch daklozen twee nieuwe taken bij de Amstelland-gemeenten terecht.

Zowel de andere situatie van de Amstelland gemeenten als de hierboven genoemde nieuwe taken maken het noodzakelijk om een eigen Regioplan op te stellen. Het Regioplan geeft op hoofdlijnen richting aan preventie, de lokale expertise, de toegang, uitstroom, de financiële uitwerking en de samenwerkingsafspraken na de doordecentralisatie. Met het vaststellen van dit plan voldoen we ook aan de Norm voor opdrachtgeverschap.³ De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en VWS hebben afgesproken dat op 1 januari 2022 regionale

samenwerkingsafspraken moeten zijn gemaakt over de doordecentralisatie Beschermd wonen.

Wat willen we in Amstelland bereiken?

Ons gezamenlijke doel is het bieden van een beter perspectief bij (dreigende) dakloosheid. Daarmee streven wij, in lijn met de gedachte achter de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), naar inclusieve buurten en wijken waarbij ook onze inwoners met een psychische kwetsbaarheid en inwoners die zich tijdelijk in een kwetsbare situatie bevinden, de mogelijkheid hebben om in deze wijken ondersteuning te krijgen en mee te kunnen doen.

Huisvesting is een mensenrecht en herstel begint met een huis, zoals ook het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving⁴ stelt. De ambitie van het Beleidsprogramma, en dus ook het Regioplan is, om met iedereen die in de regio dakloos wordt of dreigt te worden, samen aan een nieuwe start en daarmee maatschappelijk en economisch herstel te werken.⁵

² Beleidsprogramma aanpak dakloosheid 2021-2025 - openresearch.amsterdam

³ <https://vng.nl/artikelen/norm-voor-opdrachtgeverschap-mo-bw-routekaart>

⁴ Terugdringen dakloosheid vereist structureel andere aanpak | Nieuwsbericht | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (raadrvs.nl)

⁵ Beleidsprogramma, p.8.

De speerpunten die horen bij deze ambitie zijn:

1. Vroegsignalering en vroeginterventie
2. Vergroten aanbod woonoplossingen
3. Goede ondersteuning op maat
4. Duurzaam maatschappelijk herstel

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit plan is opgenomen wat we de komende jaren gaan doen en uitwerken in Amstelland. Zeker op het gebied van opvang en ondersteuning van economisch dak- en thuislozen staan we aan het begin. Voor 2021 vingen we nauwelijks mensen op en was er beperkte begeleiding. Bij het schrijven van dit plan is het beleid nog niet uitgekristalliseerd. We hebben nog nauwelijks zicht op deze groep en weten nog niet of het aanbod wat er nu is voldoende en passend is. Ook de toegang is volop in ontwikkeling. Daarbij leren we steeds uit de praktijk en sturen we dus regelmatig bij als het nodig is.

Lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig

We blijven in de regio Amsterdam-Amstelland samenwerken op het gebied van maatschappelijke opvang en beschermd wonen (verder: MOBW). Bij de inrichting van de doordecentralisatie binnen de regio Amsterdam-Amstelland is gekozen voor het leidende principe: lokaal wat kan, regionaal

wat moet en subregionaal waar nodig. Dit doen we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen en betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld. Dit maakt het ook mogelijk om te anticiperen op de beslissingen van het Rijk die op dit moment nog niet duidelijk zijn of waarvan de uitwerking nog niet duidelijk is. Zoals de definitieve vaststelling van het verdeelmodel en de invoering van het woonplaatsbeginsel. De Amstelland-gemeenten blijven daarom het budget tot en met 2025 'teruggeven' aan Amsterdam. Daarnaast worden nadere afspraken gemaakt over verrekening, de uitvoeringskosten en een transformatiebudget voor de groeiende rol in de toegang.

De komende jaren zal duidelijk worden hoeveel inwoners uit de regio Amstelland gebruik gaan maken van MOBW. Op basis van de beschikbare cijfers op dit moment schatten we in dat het in Amstelland om een relatief klein aantal inwoners gaat dat dakloos is of een vorm van beschermd wonen nodig heeft (zie bijlage 1 voor Feiten en cijfers). Ook daarom bundelen we in Amstelland de krachten en blijven we met Amsterdam samenwerken. Belangrijk hierbij is dat we afspraken maken en afstemmen over preventie en ondersteuning die we onze inwoners lokaal bieden.

Samen nemen we de verantwoordelijkheid voor de gehele keten zodat onze inwoners zoveel mogelijk de ondersteuning ontvangen die ze nodig hebben. Regionale samenwerking is ook de opdracht van het Rijk in het kader van de doordecentralisatie Beschermd Wonen.

Zoals u in het Beleidsprogramma van Amsterdam kunt lezen gelden de daarin geformuleerde speerpunten en uitgangspunten ook voor Amstelland. Ook de algemene analyses over dak- en thuisloosheid en de problematiek zijn niet anders. Gekozen is om niet teveel te herhalen in dit Regioplan.

Totstandkoming en participatie

Het Beleidsprogramma is opgesteld in samenwerking met aanbieders Wmo, MOBW, Geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Licht Verstandelijke Beperking zorg (LVB), de cliëntvertegenwoordiging, het Groot MO/GGZ⁶, woningcorporaties, zorgverzekeraars en gemeenten. Van juni 2020 tot en met maart 2021 heeft veelvuldig contact plaatsgevonden met interne en externe partners vanuit de gehele regio om input op te halen voor het Beleidsprogramma. In aanloop naar het Regioplan zijn sessies gehouden waar de betrokken zorg- en welzijnspartijen, woningbouwcorporaties

⁶ Het groot MO/GGZ is een onafhankelijk platform voor collectieve belangenbehartigers in de Maatschappelijke opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

en gemeenten aan deel hebben genomen. Het Regioplan is ter advisering voorgelegd aan de Adviesraden Sociaal domein van de vijf Amstelland gemeenten.

Het uitwerken van de in dit Regioplan beschreven acties zal in overleg gebeuren met de in de regio actieve aanbieders voor MOBW en dak- en thuislozen, aanbieders van preventie, woningcorporaties, cliëntvertegenwoordigers en andere belanghebbenden.

Leeswijzer

Dit Regioplan bestaat uit twee onderdelen:

1. een Amstellandse invulling van het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief. (hoofdstuk 3)
2. afspraken over de doordecentralisatie en samenwerking MOBW Amsterdam-Amstelland (hoofdstuk 4)

In de bijlagen vindt u een lijst met begrippen, feiten & cijfers over MOBW in Amsterdam-Amstelland.

De foto's in dit Regioplan zijn afkomstig uit een film gemaakt in opdracht van de Regenboog Groep, gefilmd en geregisseerd door Vincent Fitz-Jim en gespeeld door acteur Kees Hartveld.

2. Aanleiding en achtergrond

Landelijke besluitvorming doorcentralisatie

Minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), staatssecretaris Blokhuis (VWS) en de VNG zijn het in juli 2019 eens geworden over de aanpak van de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Zij hebben ingestemd met het advies van het expertiseteam dat de VNG voor dit vraagstuk in het leven had geroepen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de transitie in beschermd wonen de komende jaren tot stand moet komen.

Rijk en gemeenten hebben afgesproken in tien jaar tijd tot een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen te komen en ook de doordecentralisatie in die tijd voor elkaar te krijgen. Dit betekent dat gemeenten in die periode geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling van de middelen voor Beschermd wonen over alle gemeenten. De planning is dat vanaf 2023 een deel van de middelen, alleen voor nieuwe cliënten, voor het eerst objectief verdeeld wordt (zie ook paragraaf 4.4. Financiën). De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor de bestaande cliënten. Het definitieve verdeelmodel moet worden vastgesteld door het nieuwe kabinet. De beslissing hierover is gepland in mei 2022.

Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang naar alle gemeenten wordt op basis van een evaluatie over vier jaar (2026) een beslissing genomen.

Een aantal bewegingen komt tegelijkertijd bij elkaar in de decentralisatie van MOBW. Het gaat zowel om het decentraliseren van budget (van centrumgemeente naar de afzonderlijke gemeenten), als het overgaan van een historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel, in de context van de transformatie van het sociaal domein met meer nadruk op wonen in de wijk met zorg op maat (de beweging naar thuis in de wijk), de context van een overspannen woningmarkt en flinke wachtlijsten in de GGZ. Op verschillende bewegingen zal in dit plan worden ingegaan.

Regionale besluitvorming uitgangspunten Amsterdam-Amstelland

Begin 2020 zijn de bestuurders van de regio Amsterdam-Amstelland het eens geworden over het uitgangspunt van de doordecentralisatie voor wat betreft onze regio: “Lokaal wat kan, regionaal wat moet en subregionaal waar nodig”. Deze richting doet het meeste recht aan de lokale verantwoordelijkheid, efficiëntere verdeling van de taken en de beste begeleiding voor de kwetsbare inwoners.

Dit uitgangspunt is leidend bij zowel Beschermd Wonen als bij Maatschappelijke Opvang. De afgelopen jaren is geconstateerd dat de grote scheidslijn tussen de doelgroepen vervaagt. Het gaat er vooral om wat een cliënt nodig heeft en wat de Wmo daarin kan bieden, in plaats van dat het feit dat iemand dakloos is leidend is in welke ondersteuning iemand ontvangt. Telkens gaat het om cliënten met een meervoudige ondersteuningsvraag en het verblijf kan zowel in een eigen woning als in een 24-uursvoorziening zijn. Bij de inkoop MOBW die start in 2022, is het onderscheid tussen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen dan ook verdwenen. Om deze reden zal in de regio ook de Maatschappelijke Opvang direct meegenomen worden in de doordecentralisatie.

Economisch dak- en thuislozen en Blokhuismiddelen

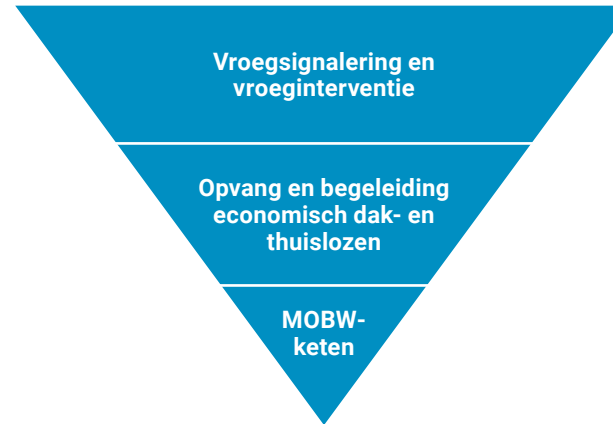
Actueel is de problematiek van inwoners die economisch dak- of thuisloos zijn. Voor het beleid hierover zijn we als individuele gemeenten nu al verantwoordelijk. We zien in onze regio een toenemend aantal van deze economisch dak- en thuislozen. Het gaat om dak- en thuislozen met voornamelijk een huisvestingsvraag met daarbij meestal een ondersteuningsvraag. Kenmerken van deze doelgroep zijn: dak- en/

7 Beperkt zelfredzaam maar nog voldoende zelfredzaam volgens het kader van Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen. Dat wil zeggen dat er geen ernstige psychische problematiek of verslaving is.

of thuisloos, veelal beperkt zelfredzaam⁷, geen verslavingsproblematiek, geen psychiatrische problematiek, geen of beperkt netwerk. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die door een levensgebeurtenis als een scheiding of verlies van een baan dakloos zijn geworden. Mensen die niet in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang, omdat er geen sprake is van onderliggende en ernstige problemen op het gebied van psychiatrie, verslaving of gedrag.

We noemen deze groep economisch (of zelfredzame) daklozen, omdat zij voor het grootste deel geen zware zorg nodig hebben. Echter, zonder hulp is het risico groot dat de situatie van de inwoner van kwaad tot erger wordt. We weten dat door een situatie van (dreigende) dak- of thuisloosheid en de stress en onzekerheid die dat met zich meebrengt, mensen in korte tijd het risico lopen veel meer problemen te ontwikkelen. Van het verlies van een baan, relatieproblemen tot problematisch middelengebruik, eenzaamheid en depressiviteit. Kortom: zonder dak boven het hoofd, is het wachten tot iemand wel intensieve zorg nodig heeft en uiteindelijk doorstroomt naar MOBW. In het Beleidsprogramma Dak- en Thuisloosheid wordt er op ingezet om te voorkomen dat mensen in de intensieve en dure opvang terecht komen.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De inzet van vroegsignalering en vroeginterventie is om dakloosheid te voorkomen. Als iemand toch dakloos wordt dan zetten we begeleiding en tijdelijke opvang in. Op die manier proberen we te voorkomen dat de situatie verergert en mensen toch aanspraak moeten maken op zwaardere zorg.

Het gebrek aan (betaalbare) huisvesting wordt gezien als de grootste oorzaak van het toenemend aantal (economisch) daklozen. De druk op de woningmarkt is in onze regio, net als in veel andere gemeenten in Nederland, hoog en zal naar verwachting voorlopig ook hoog blijven. Dit maakt dat mensen die met spoed een woning nodig hebben en niet in staat zijn om dit zelf te regelen zonder ondersteuning, steeds langer in een situatie van (dreigende) economische dakloosheid verkeren.

We hebben het afgelopen jaar samen met Amsterdam de noodklok geluid rond het toenemend aantal economisch daklozen in onze regio. Met resultaat: het Rijk heeft 45 miljoen euro voor de periode van 2020 tot 2022 beschikbaar gesteld aan de gemeente Amsterdam. Deze middelen worden de Blokhuismiddelen genoemd. Een deel van deze middelen, namelijk 4 miljoen euro, is bestemd voor het in samenwerking realiseren van tijdelijke woonplekken en passende begeleiding in de vijf Amstelland-gemeenten.

3. Invulling beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid

Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen richting aan preventie, ondersteuning en in- en uitstroom MOBW. Ook is een beschrijving opgenomen van de verschillende pilots die lopen en oplossingen die gevonden zijn om economisch daklozen tijdelijk onder te brengen.

Het Regioplan geeft alleen op hoofdlijnen de regionale invulling van de nieuwe taken weer, omdat er nog veel onzekere factoren zijn. Zo is nog niet duidelijk hoe de budgetten verdeeld worden, wat beschikbaar is voor Amstelland als het gaat om middelen voor preventie en capaciteit en of de middelen vanuit het Rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid voor economisch daklozen een structureel karakter gaan krijgen. In dit Regioplan benoemen we de uitgangspunten, wat we al doen en waar we naar toe willen.

We onderschrijven de uitgangspunten uit het Beleidsprogramma, namelijk⁸:

1. Wijkgericht en nabij
2. Focus op tijdelijkheid en housing first
3. Inzet op tijdelijke woonmogelijkheden
4. Speciale aandacht voor economisch daklozen, dakloze jongvolwassenen en gezinnen met kinderen
5. Zelfregie als uitgangspunt

6. Inzet van ervaringsdeskundigheid
7. Aanpak vanuit verschillende gemeentelijke afdelingen (Zorg & Welzijn, Voorzieningen, Werk & Inkomen, Wonen)
8. Samenwerking in de regio

De speerpunten die eerder zijn genoemd worden hieronder uitgewerkt en ingevuld.

3.1 Vroegsignalering en vroeginterventie

We willen ten eerste zo veel mogelijk voorkomen dat mensen dakloos raken. Daartoe willen we in Amstelland zorgen dat informatie en ondersteuning voor onze inwoners op het gebied van huisvesting, werk, inkomen, schuldhulpverlening en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) laagdrempelig en toegankelijk blijven. Daarbij worden signalen van dreigende dakloosheid, zoals oplopende schulden, oplopende huiselijke spanningen, zo snel mogelijk opgepakt. De lokale uitvoering en partners op het gebied van zorg, welzijn en veiligheid spelen hierbij een belangrijke rol. Daarnaast onderzoeken we de oprichting van een regionale inloopvoorziening voor dak- en thuislozen waar mensen met hun vragen terecht kunnen.

Bemoeizorg en individuele begeleiding

Bemoeizorg is een vorm van hulpverlening voor kwetsbare inwoners met complexe GGZ-problematiek. Het gaat om mensen die hulp nodig hebben, maar dit zelf niet kunnen, willen of durven regelen. Ze raken door een combinatie van psychiatrische, lichamelijke of verslavings- en sociale problemen steeds verder in moeilijkheden. De hulpverleners proberen contact te leggen met de inwoner en begeleiden deze naar de reguliere hulpverlening en zo nodig naar bijvoorbeeld schuldhulpverlening. Bij de meest kwetsbare inwoners wordt bemoeizorg ingezet. Bij de iets minder kwetsbare inwoners kan individuele begeleiding ingezet worden om de inwoner te begeleiden naar de reguliere hulpverlening. Gemeenten regelen bemoeizorg en individuele begeleiding lokaal.

Kostendelersnorm en briefadres

We streven in Amstelland naar zoveel mogelijk gelijke afspraken over (het voorkomen van) dakloosheid. Een voorbeeld hiervan is dat we willen regelen dat inwoners niet dakloos raken door toepassing van de kostendelersnorm vanuit de Participatiewet. Dit betekent dat we in voorkomende gevallen tijdelijk de kostendelersnorm niet zullen toepassen. Ook kijken we met elkaar naar de

toepassing van de per 1 januari 2022 gewijzigde Wet basisregistratie personen⁹, als het gaat om briefadressen voor dak- en thuislozen. We zorgen dat personen begeleiding krijgen zodat ze stappen kunnen zetten richting duurzame oplossingen voor hun situatie. Daarbij is het van groot belang dat dit snel geregeld is, om te voorkomen dat er meer stress en (ergere) schulden ontstaan. Zonder briefadres kunnen mensen geen aanspraak maken op een zorgverzekering en/of toeslagen van de belastingdienst.

Begeleiding door de Regenboog Groep

Op dit moment financieren we vanuit de Blokhuismiddelen de Regenboog Groep voor het begeleiden van economisch daklozen naar een duurzame woonplek. Afhankelijk van de vraag, situatie en de verblijfplek van de inwoner wordt passende begeleiding geboden. De Regenboog Groep bespreekt met de dak- of thuisloze inwoner o.a. de binding in de regio, het sociale netwerk en eventuele andere problematiek. Als er extra hulpverlening nodig is, zoals schuldhelpverlening of maatschappelijk werk, wordt dit ingezet vanuit de gemeente van herkomst. De begeleiding van de Regenboog Groep richt zich daarnaast op het

informer en motiveren van inwoners om zelf te zoeken naar een duurzame vervolg woonplek. Als het passend en mogelijk is wordt een tijdelijke woonplek van maximaal één jaar geboden (zie paragraaf 3.2). Ook als er sprake is van dreigende dakloosheid kan de Regenboog Groep worden ingezet voor ondersteuning bij het zoeken naar een andere plek. Halverwege 2022 evalueren we gezamenlijk de geleverde begeleiding en de behaalde resultaten. Afhankelijk van de uitkomst hiervan en benodigde en beschikbare financiën wordt besloten of we hiermee verder kunnen gaan.

Ervaringsdeskundigheid en vrijwillige inzet

In Amsterdam is het inzetten van ervaringsdeskundigen (via team ED) succesvol gebleken bij (dreigende) dakloosheid en GGZ problematiek. Amstelveen heeft in navolging hiervan besloten om team ED te subsidiëren en in te zetten. Ook in de andere regiogemeenten zal worden gekeken naar de inzet van ervaringsdeskundigheid als eventuele aanvulling op het reeds bestaande formele en informele aanbod vanuit de Wmo.

3.2 Vergroten aanbod woonoplossingen¹⁰

Benutten tijdelijke woon-/opvangmogelijkheden voor economisch dak- en thuislozen

De kranten staan er vol van, en ook in de regio Amstelland zijn woningen schaars: het duurt lang voordat er een sociale huurwoning wordt toebedeeld. Na een scheiding kan het moeilijk zijn de huur op te brengen. Net als in veel andere delen van Nederland, zijn ook in onze regio zijn de afgelopen jaren niet genoeg passende, betaalbare woningen gebouwd. Met als gevolg dat het aantal inwoners die dak- of thuisloos zijn toeneemt.

Blokhuismiddelen

Zoals eerder beschreven heeft de gemeente Amsterdam een incidenteel bedrag van € 4 mln voor Amstelland ontvangen vanuit het Rijk. Deze middelen zijn bestemd om gezamenlijk tijdelijke woonplekken/ passantenplekken¹¹ te realiseren in de regio Amstelland voor economisch daklozen. Tot nu toe zijn de volgende tijdelijke plekken gecreëerd in de vorm van een aantal pilots:

⁹ Vanaf 1 januari 2022 is een gemeente wettelijk verplicht om iemand in te schrijven op een briefadres. Als er geen briefadresgever beschikbaar is, moet de gemeente zelf als briefadresgever optreden.

¹⁰ In dit Regioplan wordt niet ingegaan op wat elke individuele gemeente doet aan het vergroten van woonoplossingen voor bijvoorbeeld jongeren of spoedzoekers. Alleen de regionale ontwikkeling rond het woonruimte-verdeelsysteem en de regionale pilots rondom economisch dak- en thuislozen zijn hier benoemd.

¹¹ Passantenplekken zijn tijdelijke opvangplekken voor de specifieke doelgroep van beperkt zelfredzame inwoners. Tijdelijke passantenplekken vallen buiten de reguliere woonruimteverdeling en worden niet via Woningnet en urgentieregelingen toegewezen. Het toewijzen van passantenplekken gaat dus niet ten koste van het huidige aanbod van reguliere woonruimte

Onder de pannen, Regenboog Groep

Bij het project Onder de pannen worden economisch daklozen tijdelijk ondergebracht bij mensen die een kamer beschikbaar hebben en bereid zijn een stad- of dorpsgenoot te helpen. Degene die wordt ondergebracht, betaalt hiervoor huur en een onkostenvergoeding. Degene die de kamer beschikbaar stelt gaat er altijd op vooruit. In Amstelveen zijn nu 5 matches gemaakt. Ook in de andere Amstelland gemeenten zal Onder de pannen worden ingezet.

Parents House (via Regenboog Groep)

Tijdelijke woonruimte specifiek voor vaders/ moeders die op deze manier hun zorgtaken kunnen blijven vervullen en contact met kinderen kunnen behouden.

Passantenpension Graaf Janlaan, RIBW-K/AM en Villex

Tijdelijke woonplekken in een pand van RIBW-K/AM in Amstelveen. Deze locatie biedt plek aan 14 economisch daklozen uit de Amstelland gemeenten. De locatie leent zich voor een groep die wat meer ondersteuning nodig heeft. Bewoners betalen huur aan de beheerder en vanuit RIBW is er een kwartiermaker en begeleiding aanwezig.

Hotelaanpak

Vanaf januari 2021 vangen we economisch daklozen tijdelijk op in hotels. Met twee hotels in Amstelveen zijn prijsafspraken gemaakt en rond de 40 inwoners uit de Amstelland gemeenten zijn hier geplaatst (waarvan een deel is uit- of doorgestroomd).

Tijdens het verblijf in één van deze tijdelijke plekken (maximaal 1 jaar), is begeleiding door de Regenboog groep een voorwaarde. Er wordt actief gekeken naar mogelijkheden binnen het eigen netwerk, maar ook naar woonplekken buiten onze regio, omdat de kansen daar groter zijn. Dit is ook gebleken uit ervaringen van de Regenboog Groep die in Amsterdam al een aantal jaren economisch daklozen begeleidt. Naast deze voorwaarden wordt een eigen bijdrage van inwoners gevraagd die vergelijkbaar is met het betalen van huur.

De afgelopen periode zijn verschillende pilots gestart en zijn zo'n 60 inwoners van Amstelland tijdelijk ondergebracht. Ongeveer 100 mensen zijn begeleid door de Regenboog Groep.¹²

Belangrijk om op te merken is dat niet alle inwoners na het jaar tijdelijke opvang en begeleiding de gewenste duurzame plek zullen hebben gevonden. De krapte op de woningmarkt lossen we met deze aanpak niet op. Wel bieden we met deze aanpak een jaar waarin inwoners vanuit een eigen plek hun zaken zo goed mogelijk op orde kunnen brengen. In dit jaar worden de inwoners ondersteund om binnen de mogelijkheden die er zijn op de woningmarkt of binnen hun netwerk een andere (vaste) verblijfplaats te vinden.

Tot nu toe zijn alle tijdelijke plekken gerealiseerd in Amstelveen. We hopen het komende jaar met de tijdelijke middelen ook plekken te kunnen creëren in de andere Amstellandgemeenten, zodat inwoners zoveel mogelijk in hun gemeente van herkomst kunnen worden opgevangen; dichtbij hun netwerk. Daarnaast willen we het komende jaar focussen op het realiseren van tijdelijke woonplekken voor zelfredzame dakloze gezinnen. Zeker als er schoolgaande kinderen betrokken zijn, vangen we de gezinnen het liefst zo dicht mogelijk bij hun eigen omgeving op.

12 Cijfers uit december 2021.

De regionale samenwerking voor economisch daklozen vraagt naast inzet van alle gemeenten voor het creëren van tijdelijke woonplekken ook inzet van een andere aard. Zo moet het mogelijk gemaakt worden om gemeentelijke voorzieningen zoals een uitkering of ondersteuning te verkrijgen vanuit de gemeente van herkomst. Zodat inwoner de ondersteuning die hij/zij krijgt kan blijven ontvangen en de gemeente waar de inwoner tijdelijk wordt ondergebracht niet wordt belast met de kosten. We zetten ons de komende tijd in om hier afspraken over vast te leggen en dit mogelijk te maken. Ook leggen we in 2022 beleid(sregels) vast over de opvang van economisch dak- en thuislozen.

Amsterdam en andere gemeenten zijn in gesprek met het Rijk om ook structurele middelen voor economisch dak- en thuislozen te realiseren. Mede afhankelijk van de resultaten hiervan kunnen we voortborduren op deze aanpak. Met als doel om inwoners zonder dak of thuis zo snel mogelijk weer een eigen (tijdelijke) woonplek te bieden. Want herstel begint met een eigen woning en hoe langer dakloos, hoe verder het bergafwaarts gaat. De VNG heeft bij de rijksbegrotingsbehandeling voor 2022 via een zogenaamde Position Paper aandacht gevraagd voor de voortzetting van de Brede Aanpak Dakloosheid. De VNG heeft voorgesteld daarvoor incidenteel 150 miljoen extra beschikbaar te stellen.

Nieuw woonruimte verdeelsysteem (vanaf begin 2023)

De inschrijfduur voor een sociale huurwoning in één van de Amstelland gemeenten is gemiddeld 16 jaar. Door de verdeelsystematiek te herzien moeten sociale huurwoningen in de regio's Amstelland-Meerlanden, Amsterdam en Zaanstreek-Waterland vanaf 2023 meer terechtkomen bij de groepen die ze het hardst nodig hebben. Het nieuwe systeem werkt met punten. Iedereen die ingeschreven staat in WoningNet of Woonmatch bouwt punten op met inschrijftijd, zoekduur en speciale omstandigheden; de zogenaamde situatiepunten. Deze worden toegekend aan bepaalde groepen die in een problematische situatie verkeren, namelijk bij een relatiebreuk met kinderen, inwonend met kinderen en bepaalde categorieën van problematisch thuiswonende jongeren. Dit zijn groepen met een verhoogde kans om dakloos te worden. Door situatiepunten toe te kennen worden de kansen van deze groepen op een sociale huurwoning vergroot. De gemeenteraden van vijftien gemeenten die betrokken zijn bij de nieuwe woonruimteverdeling zijn in het voorjaar van 2021 akkoord gegaan en hebben hun huisvestingsverordening aangepast. Het nieuwe woonruimtesysteem gaat naar verwachting begin 2023 van start. De effecten van de herziening woonruimteverdeling worden zichtbaar als woningzoekenden voldoende extra punten hebben opgebouwd.

3.3 Ondersteuning op maat¹³

In het Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid zijn veel acties geformuleerd over ondersteuning op maat die veelal ook betrekking hebben op Amstelland.

Kans op herstel

Bij toegang tot de MOBW-keten kijken we voor de inwoners van Amsterdam-Amstelland naar de gemeente waar kans op herstel het grootst is. We gaan meer mensen met een beter perspectief op maatschappelijk herstel en binding elders naar de gemeente leiden waar zij meer kans hebben op herstel. Dit doen we met behulp van een bindingsfunctionaris. Mensen die zich melden voor opvang hebben namelijk in sommige gevallen meer kans een bestaan op te bouwen in andere regio's dan Amsterdam-Amstelland. Na melding wordt gekeken naar onder andere het woonverleden, sociaal netwerk en hulpverleningskader in de regio om te beoordelen of deze persoon hier of elders het meeste kans maakt op een succesvol traject en doorstroming naar huisvesting. Eventueel wordt na een korte periode in de nachtopvang, de persoon overgedragen aan de regio waar de persoon in kwestie beter geholpen kan worden. Deze overdracht zal vanuit de gemeente begeleid worden.

13 Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid, p. 21 e.v.

Woonplaatsbeginsel

Op dit moment kan iemand zich voor beschermd wonen tot elke gemeente in Nederland wenden. De behoefte aan beschermd wonen mag namelijk geen belemmering vormen voor mensen om zich elders te vestigen. Beschermd wonen wordt wel bij voorkeur verstrekt door de gemeente waar een opvangtraject de meeste kans van slagen heeft voor de betrokkene.

In de praktijk is gebleken dat mensen vaak een aanvraag indienen bij gemeenten waar instellingen voor beschermd wonen gevestigd zijn. De voorzieningen voor beschermd wonen zijn van oudsher ongelijk verspreid over gemeenten. De huidige organisatie van beschermd wonen houdt dit in stand. Dit sluit niet aan bij de toekomstvisie van het Rijk en de gemeenten voor beschermd wonen. Daarin staat de wens voor een transformatie naar meer preventie en meer gevarieerde lokale voorzieningen voor de eigen inwoners. De vrees is echter dat de landelijke toegankelijkheid er dan nog steeds toe leidt dat gemeenten met relatief veel instellingen, onevenredig worden 'belast' met cliënten die afkomstig zijn uit andere gemeenten. Dit terwijl gemeenten door het objectief verdeelmodel alleen middelen ontvangen voor de eigen inwoners. Om die reden wordt voorgesteld het woonplaatsbeginsel in te voeren. Daarmee wordt de herkomstgemeente van de cliënt verantwoordelijk voor de verstrekking van beschermd wonen.

Andersom zullen ook mensen uit andere regio's in onze regio het meest kans hebben op maatschappelijk herstel. Het woonplaatsbeginsel dat op 1 januari 2023 in zal gaan voor MOBW, sluit ook aan bij die gedachte.

Resourcegroepen-methodiek

Voor inwoners van Amsterdam-Amstelland loopt een pilot met de "resourcegroepen methodiek" voor mensen met een MO-beschikking. De resourcegroepenmethodiek is erop gericht de autonomie van mensen te versterken en hen in staat te stellen zelf weer regie te voeren over de uitdagingen in hun leven. In een vroeg stadium wordt het eigen netwerk betrokken. Dit leidt in de praktijk tot meer maatwerk en zelfregie.

Wachtlijstbegeleiding

Wanneer cliënten in aanmerking komen voor een MOBW-traject wordt direct begeleiding ingezet, als dat nog niet het geval was. Ook nu hebben we afspraken met Amsterdam dat dit zoveel als mogelijk gebeurt door de "zorggemeente" (de gemeente waarin kans op herstel het grootste is).¹⁴

Schuldhelpverlening aan dak- thuislozen

Alle Amstellandgemeenten hebben een aanpak voor schuldhelpverlening en kennen relatief weinig weigeringsgronden als het gaat om schuldhelp-

verlening. Ook doen alle gemeenten aan vroeg-signalering. Dit is vanaf 1 januari 2021 een nieuwe taak die is toegevoegd aan de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening. Deze vroegsignalering is gericht op in een vroeg stadium onder meer huurschulden bij woningbouwcorporaties signaleren en zo huisuitzettingen vanwege huurachterstand te voorkomen. We onderzoeken in 2022 of extra kennis nodig is over schuldhelpverlening aan dak- en thuislozen in de Amstelland gemeenten.

Inzetten op snellere doorstroom en gefaseerde afbouw

In 2022 worden voor MOBW realisatieafspraken over doorstroom en afbouw vastgelegd. Deze realisatieafpraak en uitstroompercentages zijn onderdeel van de contracten met aanbieders en hier zal vanuit contractmanagement op worden gestuurd. De Amstelland gemeenten krijgen ook een rol in het contractmanagement. Dit is van belang opdat de aanbieders goed zijn aangesloten op en samenwerken met het lokale veld in de gemeente waar zij actief zijn. Daarnaast worden beschikkingen in principe voor maximaal een jaar afgegeven, met daarbij de mogelijkheid om uitzonderingen te maken. Het uitgangspunt bij afgifte is in principe kortdurend en niet onbeperkt te verlengen, waarbij er altijd gekeken zal worden naar dat wat past bij de ondersteuningsbehoefte van de cliënt.¹⁵

¹⁴ Bekostiging vindt plaats vanuit het MOBW budget.

¹⁵ Passage uit Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid, pagina 25.

De gemeenten in Amstelland hebben in hun urgentieregelingen afspraken opgenomen waardoor inwoners die uitstromen uit een MOBW-instelling een urgentieverklaring kunnen aanvragen. Op dit moment zijn er geen signalen dat inwoners van Amstelland niet kunnen uitstromen in de gemeente van herkomst. Eén van de redenen hiervan is waarschijnlijk dat tot 2 jaar geleden de gemeente van herkomst niet goed werd geregistreerd, waardoor veel inwoners van Amstelland zijn uitgestroomd in Amsterdam. Samen met Amsterdam en de aanbieders gaan we monitoren of de voor uitstroom gereserveerde aantallen woningen voldoende zijn en deze aanpassen indien nodig en mogelijk. Het is immers onwenselijk als de keten stagneert door onvoldoende uitstroom mogelijkheden. Aan mensen die intramuraal verblijven vragen we om te zoeken naar alternatieve woonoplossingen bij uitstroom.

Housing first

Sinds 1 januari 2021 vallen de meeste mensen die blijvend 24-uurs zorg nodig hebben niet langer onder de Wmo, maar onder de Wet langdurige zorg (Wlz). De uitvoering van de Wlz ligt niet bij de gemeenten maar bij de Zorgkantoren. Voor mensen die wel onder de Wmo vallen, wordt het tijdelijke karakter en dus de gerichtheid op maatschappelijk herstel leidend in de ondersteuning bij MOBW. Uit onder-

zoek blijkt herstel in de eigen woonomgeving tot 70% beter en sneller te verlopen. We willen onderzoeken of een ruimer aanbod van omslagwoningen¹⁶ voor directe instroom van de MOBW-doelgroepen in Amstelland nodig is. Vervolgens moet gekeken worden naar de haalbaarheid. Het is echter op dit moment niet duidelijk hoeveel woningen hiervoor nodig zijn op korte, middellange en lange termijn. We laten op dit moment een woonzorganalyse uitvoeren. Deze analyse en monitoring gaan meer duidelijkheid geven over de opgave waar we voor staan.

Tien werkafspraken 'Thuis in de wijk'

Bij de uitstroom uit de MOBW keten en de instroom naar een eigen woning is het van belang voor de inwoner zelf en voor de omgeving dat goede afspraken gemaakt worden over zorg en ondersteuning, hulp bij financiën, passend wonen, voorkomen en omgaan met overlast en 'omklappen' van het contract. In gemeenten om ons heen wordt al enige tijd met succes gewerkt volgens de "Tien werkafspraken 'Thuis in de wijk'".¹⁷ Uit ervaring blijkt dat deze werkafspraken een verbindende rol spelen tussen corporaties, cliënten, zorgaanbieders en de omgeving. Deze tien werkafspraken willen we in 2022 ook in Amstelland gaan maken met gemeenten, zorgaanbieders en woningbouwcorporaties.

3.4 Duurzaam maatschappelijk herstel

Inzetten op brede ondersteuning richting maatschappelijk herstel

In de Amstelland gemeenten wordt al op diverse manieren richting gegeven aan brede ondersteuning voor maatschappelijk herstel. Vanuit welzijn, vanuit cliëntondersteuning, door het inzetten van laagdrempelige (o)ggz interventies. Hier blijven we op inzetten. Ook in de samenwerking met de zorgverzekeraars en de verschillende zorg- en welzijnspartijen en de gemeenten zijn mentale gezondheid en maatschappelijk herstel belangrijke thema's.

Respijtoorzieningen voor mensen met een psychische kwetsbaarheid

Respijtoorzieningen zijn voorzieningen waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn, wanneer het in de eigen woning even niet meer gaat.¹⁸ Het doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren, zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is. We zorgen dat dit ook voor de inwoners van Amstelland gemeenten beschikbaar is. We onderzoeken of op termijn een voorziening hiervoor in Amstelland nodig is.

¹⁶ Omklapwoningen zijn woningen waar iemand eerst beschermd woont en waarbij het contract op naam van de zorginstelling staat en waarbij later het contract "omklapt" en iemand zelf kan huren.

¹⁷ <https://www.huisvestingkwetsbaregroepen.nl/hoe-werkt-het/de-10-werkafspraken/>

¹⁸ Respijtoorzieningen worden vaak geassocieerd met situaties waarbij het gaat om ontlasting van de mantelzorger. In dit plan wordt ook bedoeld op situaties waarin het voor de inwoner zelf even niet meer lukt thuis.

4. Inrichting doordecentralisatie MOBW

4.1 Landelijke en regionale uitgangspunten

De VNG en VWS hebben afgesproken dat op 1 januari 2022 regionale samenwerkingsafspraken gereed moeten zijn over de doordecentralisatie Beschermd wonen. Dit betekent dat in Amsterdam-Amstelland afspraken moeten worden gemaakt over het zorglandschap, de toegang, financiën, inkoop en (juridische) samenwerking.

Zoals in de inleiding al opgenomen, decentraliseren we stapsgewijs, zodat we in Amstelland expertise kunnen opbouwen, betere samenwerking kunnen organiseren met het lokale veld, en steeds duidelijker wordt om hoeveel inwoners het gaat. Daarbij zijn ook de beslissingen van het Rijk op dit moment nog niet volledig duidelijk.

In de onderstaande paragrafen worden de keuzes op verschillende onderdelen toegelicht.

4.2 Zorglandschap

MOBW valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Onder MOBW wordt verstaan ondersteuning en/of verblijf voor mensen met een veelal stapeling van psychosociale en/of

psychiatrische en/of Licht Verstandelijke Beperking (LVB) en andere complexe ondersteuningsvragen, al dan niet met een achtergrond van dak- en thuisloosheid. Zij zijn (nog) niet in staat zelfstandig en zonder begeleiding te wonen. Het gaat hierbij om volwassenen, (jonge) gezinnen en jongvolwassenen die in het bezit zijn van de Nederlandse nationaliteit of als vreemdeling rechtmatig verblijf houden.

Voor wat betreft de MO zijn er verschillende voorzieningen. Deze voorzieningen zijn allemaal gelegen in Amsterdam. Het gaat hier om bijvoorbeeld de inloophuizen voor dak- en thuislozen en de nachtopvang. Beschermd wonen kent verschillende vormen. Dit kan in een 24-uurs voorziening maar ook bijvoorbeeld in een satellietwoning¹⁹ bij een instelling of in een eigen woning.

Voor de regio Amsterdam-Amstelland is besloten om in 2022 voor de MO en BW twee nieuwe producten in te kopen namelijk Beschermd verblijf en Begeleid thuis. Bij beschermd verblijf verblijven mensen in een intramurale setting en bij begeleid thuis krijgen mensen thuis zorg en ondersteuning. Met de inkoop van deze twee anders ingedeelde producten vervalt ook het onderscheid tussen

de MO en BW. Beide producten kunnen in verschillende intensiteiten geleverd worden.

Gevolgen uitname Wet langdurige zorg²⁰ voor aanbod

Tot 1 januari 2021 waren mensen voor beschermd wonen altijd aangewezen op Wmo-beschermd wonen. Vanaf 1 januari 2021 heeft er een wetswijziging plaats gevonden in de Wet langdurige Zorg (WLz), waardoor mensen die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg nodig hebben, voor beschermd wonen vanuit de WLz in aanmerking kunnen komen. Dit betekent dat in het afgelopen jaar door beschermd wonen instellingen samen met bestaande cliënten is bekeken of zij in aanmerking komen voor beschermd wonen vanuit de WLz. In de regio Amsterdam-Amstelland is met ongeveer 35 % van de middelen en circa 40 % van de cliënten sprake van een vrij grote verschuiving van beschermd wonen Wmo naar beschermd wonen WLz. Dit wordt de uitname WLz genoemd. Cliënten blijven wel op dezelfde beschermde woonplek wonen, alleen wordt deze gefinancierd vanuit een andere wet. Het gevolg hiervan is dat veel plekken niet meer beschikbaar zijn voor Wmo-beschermd wonen.

¹⁹ Een satellietwoning is een aparte woning, meestal op korte afstand van een instelling, waar een paar mensen wonen die iets meer zelfstandigheid aankunnen maar (nog) niet de stap naar begeleid zelfstandig wonen kunnen maken.

²⁰ De Wet langdurige zorg (WLz) regelt zware, intensieve zorg voor kwetsbare ouderen, mensen met een handicap en mensen met een psychische aandoening die 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) beoordeelt of iemand in aanmerking komt voor zorg vanuit de WLz.

Doordat inwoners die langdurige ondersteuning nodig hebben vanaf 2021 onder de Wlz vallen, is de ondersteuning vanuit Wmo-beschermd wonen ingericht op:

- een tijdelijk karakter;
- maatschappelijk herstel van de cliënt; en
- het uitstromen van cliënten naar een zelfstandige woning.

Verwachte vraag naar MOBW

De verwachte vraag naar MOBW wordt bepaald door verschillende elementen:

- de historische vraag naar MOBW
- de herkomstgemeente van mensen met een MOBW-indicatie
- correctie uitname Wlz
- de duur dat mensen gebruik maken van MOBW

Maar ook meer algemene factoren spelen een rol, namelijk:

- bevolkingsgroei
- ambulantisering van de GGZ
- inzet op preventie
- woningnood

Verschuiven van deze elementen kunnen op dit moment niet juist worden ingeschat. Zo registreert Amsterdam pas sinds 2020 de gemeente van herkomst en is de impact van de Wlz uitname nog niet geheel duidelijk. Dit zijn onderdelen die we de komende jaren goed gaan monitoren.

Op dit moment zien de aantallen er als volgt uit:

Gemeente van herkomst	Indicatie BW		Indicatie MO		Totaal	
	In zorg	WachtlIJst	In zorg	WachtlIJst	In zorg	WachtlIJst
Amsterdam	1325	556	1185	657	2510	1213
Aalsmeer	5	2	0	0	5	2
Amstelveen	42	17	10	7	52	24
Diemen	7	2	2	2	9	4
Ouder-Amstel	1	0	1	1	2	1
Uithoorn	7	8	6	2	13	10
Anders	180	64	119	57	299	121
Onbekend	356	99	1580	344	1936	443
Totaal	1923	748	2903	1070	4826	1818

Belangrijke kanttekening bij deze aantallen is dat hier de afname door de overgang naar de Wlz nog *niet* in is verwerkt. Deze aantallen zijn op dit moment (december 2021) nog niet beschikbaar.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is van veel mensen die op dit moment in zorg zitten de gemeente van herkomst onbekend. Wat ook zichtbaar is, is dat er meer vraag dan aanbod is, waardoor er wachtlijsten ontstaan. Dit heeft te maken met de budgettaire kaders die er zijn.

4.3 Toegang

Op dit moment wordt de toegang voor MOBW verzorgd door de Centrale Toegang (CT), gevestigd in Amsterdam en uitgevoerd door de GGD Amsterdam. Inwoners uit Amsterdam-Amstelland kunnen zich digitaal of fysiek melden in Amsterdam. Wanneer een cliënt een indicatie heeft voor MOBW wonen wordt een trajecthouder vanuit de CT toegewezen. Dat is iemand die de cliënt ondersteunt in zijn traject zolang deze nog geen woning heeft.

Er is nog veel onduidelijk over het aantal inwoners uit Amstelland dat zich zal melden. Dit is relevante informatie om te beoordelen of de toegang doelmatig georganiseerd kan worden in elke individuele gemeente. Gegeven de omvang van de totale vraag naar MOBW is de verwachting dat het organiseren in Amstelland-verbandniveau zeker mogelijk is en dat de aantallen voor iedere gemeente afzonderlijk (wellicht met uitzondering van Amstelveen) te laag zullen zijn.

Toegang vanaf 2022

Voor de toegang tot de tijdelijke plekken voor economisch dak- en thuislozen hebben we de afgelopen maanden de veldtafel Amstelland opgericht. De veldtafel bestaat op dit moment uit medewerkers van de Regenboog Groep, RIBW K/AM en vertegenwoordiging vanuit de Amstelland gemeenten (zowel beleidsmedewerkers als uitvoerend medewerkers). De deelnemers van de

veldtafel bespreken casuïstiek, bepalen samen waar de betreffende inwoner het best geplaatst kan worden en vanuit ervaringen van de veldtafel wordt op dit moment beleid ontwikkeld. Deze casuïstiek vormt daarmee een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van noodzakelijk beleid op het gebied van economisch dak- en thuislozen voor de Amstelland gemeenten. In 2022 voegen we de Centrale Toegang vanuit Amsterdam toe aan de veldtafel. Zo hebben we één loket voor heel Amstelland waar goed naar de situatie van de inwoner kan worden gekeken en de best passende plek/traject om dakloosheid te voorkomen, bepaald wordt. De Centrale Toegang blijft formeel indicaties stellen voor MOBW, maar door het toevoegen van een medewerker van de Centrale toegang creëren we één loket voor Beschermd wonen en dak- en thuisloosheid en bouwen we kennis en expertise op in Amstelland. De weg naar dit loket en andere voorzieningen voor dak- en thuisloosheid nemen wij op in een routekaart die we in 2022 gaan ontwikkelen.

Het komende jaar gebruiken we als een periode van leren, samenwerken en verzamelen van informatie voor de evaluatie die halverwege 2023 zal worden uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie is beter in te schatten of de regionale toegang het juiste schaalniveau is voor indicatiestelling van begeleid thuis of dat beschikkingen door de individuele gemeenten kunnen worden afgegeven.

4.4 Financiën

Op dit moment krijgt gemeente Amsterdam als centrumgemeente rijksbudget voor MO en BW. Vanaf 1 januari 2023 is elke gemeente verantwoordelijk voor de inwoners die vanaf die datum instromen in BW en krijgen de gemeenten ook budget voor de “nieuwe cliënten”. Dit budget is bepaald op basis van het zogenaamde “objectief verdeelmodel”. Het nieuwe objectieve verdeelmodel wordt parallel met de herijking van het gemeentefonds vanaf 1 januari 2023 geleidelijk ingevoerd. De fasering van de doordecentralisaties is uitgespreid over 10 jaar, dus tot en met 2032. Het heeft alleen betrekking op de nieuwe cliënten, de centrumgemeenten krijgen de middelen voor de bestaande cliënten. Uitgangspunt bij de verdeling zijn objectieve maatstaven (hoge zorgkosten, aantal EPA-patiënten, oppervlakte land, regionale centrumfunctie en vast bedrag).

In de onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen die via de septembercirculaire van 2021 zijn gecommuniceerd. Belangrijk om te vermelden is dat deze cijfers nog niet definitief zijn. Het nieuwe kabinet moet nog een besluit nemen over de definitieve bedragen en het verdeelmodel. Verwachting is dat dit in de meicirculaire 2022 bekend wordt gemaakt. In bijlage 2 is een overzicht van de beoogde bedragen per gemeente opgenomen.

	Historisch	Objectief	Amsterdam	Regiogemeenten
2021	€ 105.007.595	€ -00	€ 105.007.595,00	€ -
2022	€ 101.096.451	€ -00	€ 101.096.451,00	€ -
2023	€ 91.111.770	€ 10.946.010	€ 100.821.812,00	€ 1.235.969,00
2024	€ 68.049.741	€ 34.960.368	€ 99.062.559,00	€ 3.947.550,00
2025	€ 48.880.646	€ 55.089.498	€ 97.749.713,00	€ 6.220.431,00
2026	€ 32.943.943	€ 71.988.987	€ 96.804.294,00	€ 8.128.636,00
2027	€ 19.673.871	€ 86.176.396	€ 96.119.659,00	€ 9.730.608,00
2028	€ 8.643.943	€ 98.123.661	€ 95.687.971,00	€ 11.079.633,00
2029	€ 0	€ 107.684.942	€ 95.525.696,00	€ 12.159.246,00
2030	€ 0	€ 108.602.279	€ 96.339.452,00	€ 12.262.827,00
2031	€ 0	€ 109.519.616	€ 97.153.208,00	€ 12.366.408,00
2032	€ 0	€ 110.436.953	€ 97.966.964,00	€ 12.469.989,00

Tabel 7. Verdeelmodel o.b.v. een fasering van tien jaar voor de regio Amsterdam-Amstelland

Een aantal bewegingen komt tegelijkertijd bij elkaar in de decentralisatie van MOBW. Het gaat zowel om het decentraliseren van budget (van centrum gemeente naar alle gemeenten), als het overgegaan van een historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel, in de context van de transformatie (de beweging naar thuis in de wijk), de context van een overspannen woningmarkt en flinke wachtlijsten in de GGZ.

Op basis van het bovenstaande zijn de volgende risico's te benoemen:

- Budget is mogelijk niet toereikend om kosten te dekken voor een individuele gemeente (vanaf het begin). Objectief verdeelmodel past niet bij de uitvoering in de praktijk
- Reguliere fluctuaties in gebruik. Er komt een gemiddeld aantal cliënten per jaar naar MOBW, in de praktijk zit er fluctuatie in deze instroom. Het ene jaar hoger, het andere jaar lager
- Wijziging in gebruik
- Er komen meer/minder cliënten dan verwacht
- Cliënten verblijven langer/korter dan verwacht
- Productmix valt anders uit dan verwacht
- Tarieven zijn hoger/lager dan verwacht
- Mismatch in tijd tussen beschikbaar budget en uitgaven
- Snellere instroom van nieuwe cliënten dan opbouw beschikbaar budget objectief verdeelmodel
- Cliënten zijn anders verdeeld over gemeenten in de regio dan gedacht

De bedragen per regio en per gemeente zijn zoals gezegd nog niet definitief. Hierdoor is het effect van de herverdeling nog niet compleet te voorspellen. Daarnaast is de impact van de uitname Wlz ook een onzekerheid de komende jaren.

Omdat er nog te veel onbekend is willen we de komende jaren met elkaar blijven samenwerken zoals we in de afgelopen jaren hebben gedaan. Dat wil zeggen dat de Amstelland gemeenten het budget tot en met 2025 'teruggeven' aan Amsterdam. Daarnaast worden nadere afspraken gemaakt over verrekening, kosten voor preventie/substitutie, uitvoeringskosten en een transformatiebudget voor de groeiende rol in de toegang.

De gemeente Amsterdam zorgt op basis van het gehele budget nog steeds voor inkoop van MOBW-plekken voor de regio Amsterdam-Amstelland. Omdat er niet meer MOBW-plekken worden ingekocht dan waarvoor budget is, is er geen financieel risico voor de Amstelland gemeenten op overschrijding van budgetten. Wel kunnen wachtlijsten ontstaan als het aantal plekken onvoldoende is.

2022	Budget voor MOBW zit bij de centrum-gemeente Amsterdam
	Inzet transformatiemiddelen om indien gewenst lokale instrumenten ter voorkoming instroom in MOBW te bekostigen.
	Opbouwen van capaciteit op toegang, inkoop, beleid
2023-2024-2025	Budget voor BW gedecentraliseerd vanwege landelijk beleid. Gedecentraliseerd budget BW 'teruggeven' aan Amsterdam, was al besloten voor Beschermd Verblijf
	Bekostiging van toegang, inkoop, beleid.
	Inzetten transformatiemiddelen.
2026 en verder	In 2023 evalueren op basis van de dan beschikbare informatie wat het gewenste scenario voor financiën vanaf 2026 is.

4.5 Inkoop

De huidige inkoop en contractmanagement zijn belegd bij de gemeente Amsterdam. De huidige contracten MOBW lopen tot 1 juni 2022. Op dit moment is de gemeente Amsterdam, in samenwerking met de Amstelland-gemeenten, gestart met een nieuwe aanbesteding in 2022. Er wordt ingezet op langdurige contracten. Het is nog niet exact bekend op welke tussentijdse momenten contracten kunnen worden verlengd of beëindigd.

Vanuit de Amstelland gemeenten is aan de voorkant meegedacht over de inkoop.

Gezien de huidige situatie waarbij in 2022 ingekocht wordt door Amsterdam, is het passend om op korte termijn geen wijzigingen in de inkoop uit te voeren. Wel zal bij de huidige inkoop de mogelijkheid voor Amstelland om zelf begeleid thuis in te kopen of een contract over te nemen na het aflopen van de eerste contractperiode worden meegenomen.

Tijdens de evaluatie in 2023 wordt bekeken welk scenario ten aanzien van inkoop het beste past bij de regio.

4.6 (Juridische) samenwerking Met Amsterdam

In de huidige situatie zijn de juridische afspraken tussen de gemeenten in Amsterdam-Amstelland gemaakt in de vorm van een mandaat- en dienstverleningsovereenkomst.

Op korte termijn (2022) continueren we de bestaande afspraken. Voor 2023 zal de Dienstverleningsovereenkomst worden aangepast aan de gemaakte afspraken. In de evaluatie van medio 2023 zal tevens bekeken worden wat de gewenste juridische vorm van samenwerking is op de langere termijn.

MOBW zal door de verdergaande extramuralisering zich meer richten op de dorpen, wijken en buurten in Amstelland. Het delen van kennis, expertise en ervaringen in Amsterdam en Amstelland is daarom van groot belang.

Ook de toevoeging van de Centrale Toegang aan de veldtafel en het deelnemen van de Amstelland gemeenten aan het contractmanagement is een wijziging, waardoor de samenwerking de komende jaren zal intensiveren. Daarnaast zetten we met elkaar beter in op monitoring en het verhelderen van afspraken in de keten, zodat de opgave voor Amstelland duidelijk wordt.

Binnen Amstelland

Binnen Amstelland zijn we intensief gaan samenwerken voor wat betreft de voorbereiding van de doordecentralisatie en de opvang en begeleiding van economisch dak- en thuislozen vanuit de Blokhuismiddelen. We blijven samenwerken op deze onderwerpen. In hoofdstuk 3 zijn een aantal onderwerpen benoemd die we samen willen oppakken, zoals het invoeren van de Tien werkafspraken. Vanuit onze zorg- en welzijnspartners en de woningbouwcorporatie wordt deze samenwerking positief ervaren omdat eenduidige afspraken voor het veld ook zeer gewenst zijn.

Omdat de Blokhuismiddelen incidenteel zijn en het daarmee onduidelijk is of en hoeveel middelen

de verschillende gemeenten beschikbaar zullen stellen voor continuering van de wijze waarop we op dit moment werken, is het te vroeg om de samenwerking te formaliseren. Vooruitlopend op de formalisering van de samenwerking maken we als Amstelland gemeenten de volgende afspraken:

- De Amstelland gemeenten zijn en blijven solidair als het gaat om het realiseren van opvangplekken voor economisch daklozen en eventueel toekomstige lokale MOBW locaties in de gehele Amstelland regio.
- Iedere Amstelland gemeente neemt daarin zijn verantwoordelijkheid en spant zich maximaal in om op zijn grondgebied te zoeken naar geschikte locaties.
- De Amstelland gemeenten werken gezamenlijk aan de benodigde procedures en maken uitvoeringsafspraken op basis van het uitgangspunt dat doorbetaling en verstrekking van gemeentelijke voorzieningen in een regionale tijdelijke woonplek plaatsvindt door de gemeente van herkomst.

Op het moment dat de doordecentralisatie verder vorm krijgt en we beslissen of we begeleid thuis lokaal dan wel subregionaal gaan inkopen en indiceren, kunnen we een overweging maken of en hoe de samenwerking binnen Amstelland geformaliseerd kan worden. Tot die tijd zullen alle colleges en gemeenteraden afzonderlijk besluiten nemen. Solidariteit in deze samenwerking is van

groot belang om de samenwerking succesvol te laten verlopen.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk zal op regelmatige basis afstemming blijven plaatsvinden. We hebben nog een flink aantal acties uit te voeren en beslissingen te nemen. Op inhoud blijven we in Amstelland intensief samenwerken en hebben we in dit plan ook een aantal afspraken gemaakt rondom preventie en het voorkomen van het verergeren van de situatie van onze dakloze inwoners.

5. Planning en monitoring

5.1 Planning

Dit Regioplan bevat veel stapsgewijs beschreven acties. Vanuit de Norm voor opdrachtgeverschap, moeten we op dit moment afspraken maken, terwijl nog veel onduidelijk is. In het onderstaande overzicht is opgenomen hoe welke ontwikkelingen de komende tijd zullen volgen en welke acties

wanneer zullen worden opgepakt. In het vierde kwartaal van 2022 en 2023 brengen we de gemeenteraden op de hoogte van de ontwikkelingen en de ingeslagen richtingen. Mocht er sprake zijn van te nemen raadsbesluiten dan leggen we die uiteraard voor aan de gemeenteraden.

5.2 Monitoring

Bij het Beleidsprogramma dak- en thuisloosheid hoort een werkgroep, onder leiding van de GGD Amsterdam, die zich bezig houdt met de monitoring. Voor MOBW betekent dit dat de monitoring ook de inwoners uit Amstelland betreft. We zijn in gesprek met de GGD om te kijken op welke onderdelen/indicatoren we kunnen aansluiten en extra informatie kunnen leveren vanuit Amstelland (bijvoorbeeld over economisch daklozen of preventie) en hoe we bepaalde informatie juist specifiek voor Amstelland en per gemeente kunnen genereren, zodat dit goede sturingsinformatie oplevert. Belangrijk is dat cliëntervaringen worden meegenomen in de monitoring. Kortom; we maken op basis van dit Regioplan afspraken over de indicatoren die wij kunnen monitoren en hoe we goed kunnen aansluiten bij Amsterdam en tegelijkertijd de relevante informatie van Amstelland in zicht blijven houden.

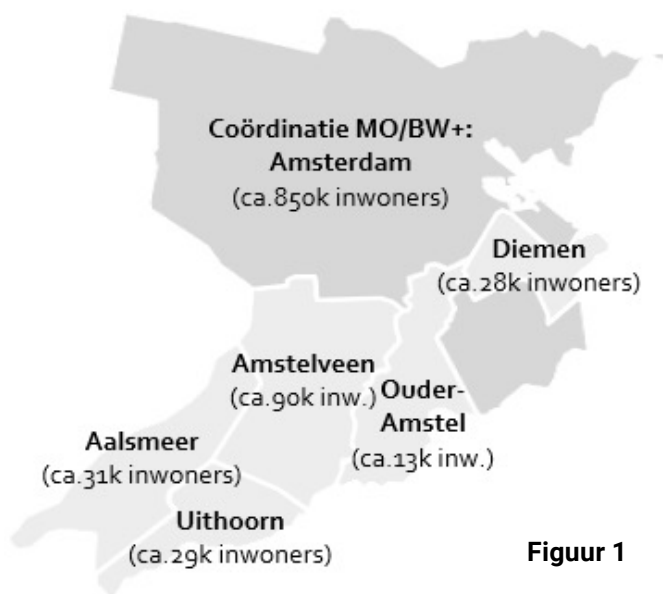
Tijd	Te maken afspraken
2021, Q4	Afspraken maken in Amstelland rondom preventie dakloosheid in het kader van Participatiewet
2022, Q1	Vaststelling Regioplan in gemeenteraden Amstelland Start vormgeven toegang Amstelland (en vast toevoegen CT aan veldtafel) Afspraken Amsterdam-Amstelland over inrichten monitoring Afspraken Amsterdam-Amstelland over transformatiebudget en uitvoeringsbudget
2022, Q1/Q2	Routekaart ontwikkelen voor alle voorzieningen m.b.t. dak- en thuisloosheid Vastleggen beleid(sregels)
2022, Q2/Q3	Duidelijkheid omtrent objectief verdeelmodel (beslissing Rijk) Evaluatie pilots Economisch dak- en thuislozen Afspraken Amsterdam-Amstelland over vastleggen in DVO 2023 e.v. Starten project 10 werkafspraken 'Thuis in de wijk'
2023, Q3	Evaluatie doordecentralisatie op in ieder geval de volgende onderdelen: - Aantallen/zorglandschap - Samenwerking - Toegang - Inkoop

Bijlage 1. Feiten en Cijfers

MO/BW is op dit moment georganiseerd in regio's met één verantwoordelijk uitvoerder. Amsterdam is uitvoerder voor regio Amsterdam-Amstelland (zie figuur 1).

Het totale budget voor taken MOBW is ca. €212mln per jaar. Amsterdam omvat circa 80-85% van de iets meer dan 1 miljoen inwoners van deze regio. De meeste opvang bevindt zich in Amsterdam.

Hieronder volgt een beschrijving van de verschillende soorten zorg en opvang. Deze cijfers zijn lager dan in de tabel in paragraaf 4.2 omdat in de onderstaande cijfers de uitname Wlz al grotendeels is meegenomen.

Figuur 1

Beschermd Wonen (BW)

Aantal cliënten: 1402

Beschrijving opvang en doelgroep: BW is een maatwerkvoorziening van zorg met verblijf voor cliënten met psychiatrische problematiek waarbij een beschermde woonomgeving noodzakelijk is. Het gaat om mensen die (nog) niet geheel zelfstandig kunnen wonen en functioneren binnen de samenleving. De opvang vindt plaats in voorzieningen met 24 uurtoezicht, in groepswoningen en in zelfstandige woningen in de wijk.

Maatschappelijke opvang voor volwassenen (MO)

Aantal cliënten: 1669

Beschrijving opvang: MO is een maatwerkvoorziening van zorg met verblijf voor cliënten die dak- en/of thuisloos, en daarnaast een opeenstapeling van problemen hebben op verschillende leefgebieden (niet vanwege economische redenen dakloos). De opvang vindt plaats in voorzieningen met 24 uurtoezicht, in groepswoningen en in zelfstandige woningen in de wijk.

Maatschappelijke opvang Jongvolwassenen (MOJ)

Aantal cliënten: 475

De Maatschappelijke Opvang Jongvolwassenen en Jonge gezinnen (MOJ) betreft een keten-

aanpak ten behoeve van dreigende en aanwezige dak- en thuisloze jongvolwassenen tussen 18 en 23 jaar. Binnen de MOJ werken gespecialiseerde marktpartijen samen aan de volgende doelstellingen:

- Voorkomen van dak- en thuisloosheid onder jongvolwassenen.
- Jongvolwassenen die in de keten zitten zo snel en goed mogelijk begeleiden naar herstel en zelfredzaamheid, om uiteindelijk zo zelfstandig mogelijk te kunnen wonen en participeren in de samenleving.
- Bestendigen van de zelfredzaamheid van jongvolwassen na uitstroom door nauw samen te werken met de verschillende partners in de wijk.

Maatschappelijke opvang voor gezinnen (MOG)

Aantal MO-gezinnen momenteel in traject: 424 gezinnen

MO voor dakloze gezinnen is ondersteuning en/of verblijf voor gezinnen met een stapeling van psychosociale en/of psychiatrische en/of lichtverstandelijke beperking en andere complexe ondersteuningsvragen, met een achtergrond van dak- en thuisloosheid. Zij zijn nog niet in staat zelfstandig en zonder begeleiding te wonen. Momenteel verblijven 56 gezinnen in een 24-uursvoorziening, 10 gezinnen in groepswonen en bijna 400 gezinnen in zelfstandige woningen in de wijk.

Dag- en nachtopvang (incl. trajectbedden)

Aantal plaatsen: 350 structureel dag- en nachtopvangplekken plus 30 plekken tijdelijk voor kwetsbare inwoners van de regio Amsterdam-Amstelland en in de wintermaanden 45 plaatsen Stoelenproject

De dag- en nachtopvang kent verschillende vormen in Amsterdam:

Eerste opvang voor daklozen: Cliënten betalen een eigen bijdrage en krijgen een verdiepende screening van de GGD voor een beschikking MO/ BW. Tijdens het verblijf in de dag- en nachtopvang wordt er gewerkt aan doelen en passend perspectief.

Opvang voor kwetsbare EU burgers en ongedocumenteerden: 54 plekken naast de 350 plekken hierboven genoemd. Met een hulpverlener wordt gewerkt aan perspectief. Deze plekken zijn tot stand gekomen door de doorontwikkeling winteropvang.

Opvang voor kwetsbare EU burgers en ongedocumenteerden

54 plekken naast de 350 plekken hierboven genoemd. Met een hulpverlener wordt gewerkt aan perspectief. Deze plekken zijn tot stand gekomen door de doorontwikkeling winteropvang.

Noodopvang gezinnen

Aantal plaatsen flexibel, maar we werken toe naar een gefixeerd aantal plekken van 200.

Op dit moment zijn er rond de 210 gezinnen opgevangen, begin 2021 waren dit er nog 280. Doelgroep: gezinnen met een MOG beschikking die wachten op een plek in de MOG en die geen verblijfsalternatief hebben en dakloze Amsterdamse zelfredzame gezinnen die de afgelopen vier jaar legaal in Nederland hebben verbleven en in Amsterdam hebben gewoond. Aantal locaties: 15

Winterkouderegeling

Aantal plaatsen: afhankelijk van de vraag.

Beschrijving opvang en doelgroep: In de winterperiode verzorgt de gemeente extra slaapplekken bij extreme weersomstandigheden voor alle daklozen die geen onderdak kunnen vinden. Het gaat om een extra regeling naast het structurele aanbod aan nachtopvang. Gebruikers van de winterkouderegeling krijgen een bed, een warme maaltijd en ontbijt. Overdag kunnen zij niet in de opvang verblijven maar gebruik maken van de inloopvoorzieningen in de stad. De overnachting in het kader van de winterkouderegeling is kosteloos.

Partners voor de uitvoering van MOBW in Amsterdam-Amstelland

Stedelijke / regionale partners:

- GGZ
- Politie
- Zilveren Kruis/Achmea
- Woningcorporaties

Landelijke partners:

- G4 (Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag)
- VNG
- Federatie Opvang
- VWS

Uitvoeringsorganisaties:

- HVO Querido
- Leger des Heils
- Cordaan
- De Regenboog Groep
- De Volksbond/StreetCornerWork

En een scala van kleinere, waaronder: Heeren van Zorg, RIBW-K/AM, Timon, Ons Tweede Thuis, Amsta, Evean, Amstelring, Arkin, GGZ InGeest, Jados, De Bronx, Accuraat, Exodus, Philadelphia.

Bijlage 2. Objectief verdeelmodel beschermd wonen per gemeente

Zoals in paragraaf 4.4. is omschreven is de verwachting dat per 2023 het objectief verdeelmodel gaat gelden. In de septembercirculaire van 2021 zijn de verwachte bedragen voor de komende jaren per gemeente opgenomen. De bedragen voor de gemeenten in Amsterdam-Amstelland zijn hieronder weergegeven.

Gemeentelijk budget Aalsmeer			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 143.338	€ 143.338
2024	€ -00	€ 457.805	€ 457.805
2025	€ -00	€ 721.396	€ 721.396
2026	€ -00	€ 942.694	€ 942.694
2027	€ -00	€ 1.128.478	€ 1.128.478
2028	€ -00	€ 1.284.927	€ 1.284.927
2029	€ -00	€ 1.410.132	€ 1.410.132
2030	€ -00	€ 1.422.144	€ 1.422.144
2031	€ -00	€ 1.434.157	€ 1.434.157
2032	€ -00	€ 1.446.169	€ 1.446.169

Gemeentelijk budget Amstelveen			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 629.286	€ 629.286
2024	€ -00	€ 2.009.871	€ 2.009.871
2025	€ -00	€ 3.167.095	€ 3.167.095
2026	€ -00	€ 4.138.647	€ 4.138.647
2027	€ -00	€ 4.954.281	€ 4.954.281
2028	€ -00	€ 5.641.129	€ 5.641.129
2029	€ -00	€ 6.190.807	€ 6.190.807
2030	€ -00	€ 6.243.545	€ 6.243.545
2031	€ -00	€ 6.296.282	€ 6.296.282
2032	€ -00	€ 6.349.020	€ 6.349.020

Gemeentelijk budget Amsterdam			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ 105.007.595	€ -00	€ 105.007.595
2022	€ 101.096.451	€ -00	€ 101.096.451
2023	€ 91.111.770	€ 9.710.041	€ 100.821.812
2024	€ 68.049.741	€ 31.012.818	€ 99.062.559
2025	€ 48.880.646	€ 48.869.068	€ 97.749.713
2026	€ 32.943.943	€ 63.860.350	€ 96.804.294
2027	€ 19.673.871	€ 76.445.788	€ 96.119.659
2028	€ 8.643.943	€ 87.044.028	€ 95.687.971
2029	€ -00	€ 95.525.696	€ 95.525.696
2030	€ -00	€ 96.339.452	€ 96.339.452
2031	€ -00	€ 97.153.208	€ 97.153.208
2032	€ -00	€ 97.966.964	€ 97.966.964

Gemeentelijk budget Diemen			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 206.909	€ 206.909
2024	€ -00	€ 660.845	€ 660.845
2025	€ -00	€ 1.041.339	€ 1.041.339
2026	€ -00	€ 1.360.785	€ 1.360.785
2027	€ -00	€ 1.628.965	€ 1.628.965
2028	€ -00	€ 1.854.800	€ 1.854.800
2029	€ -00	€ 2.035.534	€ 2.035.534
2030	€ -00	€ 2.052.874	€ 2.052.874
2031	€ -00	€ 2.070.214	€ 2.070.214
2032	€ -00	€ 2.087.554	€ 2.087.554

Gemeentelijk budget Ouder-Amstel			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 95.093	€ 95.093
2024	€ -00	€ 303.718	€ 303.718
2025	€ -00	€ 478.589	€ 478.589
2026	€ -00	€ 625.404	€ 625.404
2027	€ -00	€ 748.657	€ 748.657
2028	€ -00	€ 852.448	€ 852.448
2029	€ -00	€ 935.512	€ 935.512
2030	€ -00	€ 943.481	€ 943.481
2031	€ -00	€ 951.451	€ 951.451
2032	€ -00	€ 959.420	€ 959.420

Gemeentelijk budget Uithoorn			
Jaar	Historisch	Objectief	Totaal
2021	€ -00	€ -00	€ -00
2022	€ -00	€ -00	€ -00
2023	€ -00	€ 161.343	€ 161.343
2024	€ -00	€ 515.311	€ 515.311
2025	€ -00	€ 812.012	€ 812.012
2026	€ -00	€ 1.061.108	€ 1.061.108
2027	€ -00	€ 1.270.228	€ 1.270.228
2028	€ -00	€ 1.446.329	€ 1.446.329
2029	€ -00	€ 1.587.261	€ 1.587.261
2030	€ -00	€ 1.600.783	€ 1.600.783
2031	€ -00	€ 1.614.304	€ 1.614.304
2032	€ -00	€ 1.627.826	€ 1.627.826

Bijlage 3. Begrippen

Ambulantisering	Het proces van afbouw van intramurale zorg en de opbouw van de ambulante zorg. Dit proces moet ertoe leiden dat meer mensen meer (intensievere) en betere ambulante zorg ontvangen.
Amstelland	De gemeenten die hier onderdeel van uitmaken zijn Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Amsterdam-Amstelland	De gemeenten die hiervan onderdeel uitmaken zijn: Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.
Beleidsprogramma Dak- en thuisloosheid Amsterdam-Amstelland 2021-2025: Een nieuwe start, Samen op weg naar perspectief	Beleidsprogramma van de gemeenten Amsterdam-Amstelland en opvolger van het Koersbesluit Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020 'Thuis in de Wijk'. Dit vernieuwde Beleidsprogramma schetst de kaders voor ondersteuning van kwetsbare inwoners uit de regio Amsterdam-Amstelland. Hierbij gaat het om inwoners die dak- of thuisloos zijn of dreigen te worden, maar ook om inwoners die vanuit beschermd wonen een vorm van opvang of ondersteuning nodig hebben. Het programma loopt van 2021 tot en met 2025.
Beschermd Wonen	Beschermd wonen is voor mensen van 18 jaar of ouder die door psychische of psychosociale problemen 24 uur per dag ondersteuning nodig hebben. Dit kan in een instelling zijn als er 24 uur toezicht nodig is. Of het kan een vorm van zelfstandig wonen zijn als begeleiding op afstand of op afroep afdoende is.
Blokhuismiddelen	Middelen aan centrumgemeenten beschikbaar gesteld door toenmalig staatssecretaris Blokhuis voor de aanpak van dak- en thuisloosheid.
Briefadres	Als iemand geen woonadres heeft, of verblijft in een instelling, kan diegene zich door de gemeente laten inschrijven op een briefadres (postadres). Dit is een adres waar de overheid iemand zonder woonadres kan bereiken. Een briefadres is nodig om in aanmerking te komen voor uitkeringen, toeslagen en een zorgverzekering.
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Centrale Toegang	Het loket dat de aanvragen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen behandelt en afhandelt.
Centrumgemeente	In het kader van MOBW is de centrumgemeente de grootste gemeente in een regio die alle middelen voor MOBW ontvangt. Nederland telt op dit moment 43 centrumgemeenten voor MOBW. Voor de Amsterdam-Amstelland regio is Amsterdam de centrumgemeente.
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg; stelt indicaties voor de Wet langdurige zorg en heeft daarnaast ook taken in het kader van de Wet zorg en dwang.

College	College van burgemeester en wethouders van de gemeente
Dakloosheid	Het niet hebben van onderdak.
De Regenboog Groep	Een zorg- en welzijnsaanbieder gericht op mensen die het moeilijk hebben en die nergens anders terecht kunnen. In Amstelland bezig met het begeleiden en vinden van tijdelijke plekken voor economisch daklozen.
Doordecentralisatie	De verantwoordelijkheid met betrekking tot Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen wordt bij alle gemeenten in Nederland neergelegd in plaats van bij centrumgemeenten.
Economisch daklozen	Daklozen met voornamelijk een huisvestingsvraag met daarbij een lichte ondersteuningsvraag. Kenmerken van deze doelgroep zijn: dak- en/of thuisloos, soms beperkt zelfredzaam ²¹ , geen verslavingsproblematiek, geen psychiatrische problematiek, geen of beperkt netwerk.
EPA	Ernstig psychiatrische aandoeningen.
Ervaringsdeskundigheid	Het vermogen om op grond van eigen herstelervaring voor anderen ruimte te maken voor herstel. De kennis die door reflectie op de eigen ervaringen en ervaringen van deelgenoten is vergaard, aangevuld met kennis uit andere bronnen, wordt op een professionele (en soms ook op een vrijwillige) manier ingezet ten behoeve van anderen.
Extramuralisatie	Extramuralisering is de beweging waarbij buiten de muren van een intramurale instelling (waar iemand opgenomen wordt) op een zelfstandige woonplek gelijkwaardige zorg geboden wordt.
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst.
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg.
Historisch verdeelmodel	Verdeling van rijksmiddelen op basis van historische uitgaven.
Housing First aanpak	Housing First is een vorm van wonen met ambulante, intensieve begeleiding en bedoeld voor dakloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van een traject waarbij zelfstandig wonen het doel is.
HVO Querido	Een zorg- en welzijnsaanbieder
Inclusie	De situatie waarin iemand geen obstakels ervaart om mee te kunnen doen aan de samenleving.

21 Beperkt zelfredzaam maar nog voldoende zelfredzaam volgens het kader van Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen. Dat wil zeggen dat er geen ernstige psychische problematiek of verslaving is.

Intramurale zorg	Zorg die geleverd wordt aan mensen die in een instelling wonen.
Koersbesluit Thuis in de Wijk 2016-2020	Beleidsprogramma Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen van 2016 – 2020.
Kostendelersnorm	De kostendelersnorm is een norm die wordt toegepast door de gemeente; als iemand samenwoont met meer volwassenen, past de gemeente de bijstandsuitkering daarop aan. Hoe meer volwassen personen in een huis wonen, hoe lager de uitkering.
Landelijke Aanpak Dak- en Thuisloosheid	Landelijke aanpak in het terugdringen van dak- en thuisloosheid waarbij één van de centrale doelstellingen van dit plan is om 10.000 extra woonplekken met passende begeleiding in Nederland te realiseren voor dak- en thuisloze mensen, bijvoorbeeld door middel van Housing First.
LVB	Licht verstandelijke beperking.
Maatschappelijke Opvang	Regeling voor iedere kwetsbare burger vanaf 18 jaar (met of zonder kinderen) die door een acute situatie (tijdelijk) geen woonruimte heeft. De maatschappelijke opvang biedt onderdak, zorg en begeleiding, maar geen behandeling bij een (psychiatrische) diagnose. Bewoners worden ondersteund in het traject naar weer zelfstandig wonen.
MOBW	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.
Netwerk	Betrokkenen (formeel en informeel) die actief zijn op het gebied van wonen, welzijn, participatie, werk, inkomen, jeugd, veiligheid, schuldenproblematiek en (gezondheids-)zorg in de regio Amstelland.
NVO	In de Norm voor Opdrachtgeverschap wordt geschetst hoe regionale en bovenregionale samenwerking voor sommige vormen van zorg geregeld moet worden.
Objectief verdeelmodel	Verdeling van rijksmiddelen op basis van objectieve maatstaven. Vanaf 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld. De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten.
Respijtoorzieningen	Respijtoorzieningen zijn kleine voorzieningen waar cliënten tijdelijk aanwezig kunnen zijn wanneer het in de eigen woning even niet lukt. Doel is om de druk voor de cliënt te verlichten en rust te creëren zodat terugkeer naar de eigen woning mogelijk is.
Regionaal	Samenwerking tussen Amsterdam en de Amstelland gemeenten.

Resourcegroepen-methodiek	Methodiek die de autonomie van mensen versterkt en hen in staat stelt zelf weer regie te voeren over de uitdagingen in hun leven. In een vroeg stadium wordt het eigen netwerk betrokken. Dit leidt in de praktijk tot meer maatwerk en zelfregie.
RIBW-K/AM	Een zorg- en welzijnsaanbieder
Subregionaal	Samenwerking tussen Amstelland gemeenten.
Team ED	Aanbieder van ervaringsdeskundigheid
Urgentieverklaring	Een verklaring die in bepaalde noodsituaties kan worden aangevraagd waarmee iemand met voorrang wordt geholpen bij het vinden van een sociale huurwoning.
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vroeginterventie	Interventies die vroegtijdig ingezet worden zodat erger kan worden voorkomen.
Vroegsignalering	In een vroegtijdig stadium signaleren dat er tekenen zijn dat men bijvoorbeeld dakloos kan geraken.
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
Wlz	Wet langdurige zorg.
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
Woningnet	Woningzoekenden kunnen zich inschrijven bij Woningnet waarmee gereageerd kan worden op het woningaanbod van sociale huurwoningen in de verschillende regio's.
Woonplaatsbeginsel	Daarmee wordt geregeld dat individuele gemeenten voortaan zelf verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners en daarvoor de middelen ontvangen. Bij plaatsing buiten de eigen gemeente blijft de herkomst gemeente ook verantwoordelijk voor de kosten.
Zelfredzaam	In staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden (definitie Wmo 2015)
Zelfregie	Richting geven aan je leven, ook als je een beroep op anderen moet doen voor steun bij je zelfredzaamheid of participatie. Het gaat dus om zelf bepalen, niet om zelf doen.

januari-februari 2022

i.s.m.

Aan: Het College van B&W,
Raadhuisplein 1,
Aalsmeer

In cc. aan: Ilse Brugman

Aalsmeer, 12 december 2021

Betreft: Advies Regioplan Beschermd Wonen

Geacht College,

In haar vergadering van 6 december jl. heeft de Adviesraad Sociaal Domein het Regioplan Beschermd Wonen besproken nadat in de vergadering van november de verantwoordelijk ambtenaar Ilse Brugman, al een presentatie had gegeven over de uitgangspunten van dit Regioplan. De Adviesraad verwijst in dit advies naar het ongevraagd advies van 18 augustus 2021 dat zij opstelde n.a.v. de Raadsbrief "Ontwikkeling beschermd wonen, dak- en thuisloosheid" van 29 juni jl. Dit advies is integraal hieronder opgenomen omdat het ongevraagd advies nog volledig actueel is en ook van toepassing is op het Regioplan Beschermd Wonen. De Adviesraad geeft in aanvulling hierop nog de volgende adviezen mee ter overweging:

1. Economisch daklozen

De problematiek van de economisch daklozen is groot en het gevaar bestaat dat dit onderschat wordt. Om ons heen zien we veel dakloosheid ontstaan door echtscheidingen. Op zijn minst één van de partners dient op zoek te gaan naar een andere woning. Regelmatig zien we echter ook dat door de verdeling van het huwelijksvermogen de voormalige woning moet worden verkocht en beide partners op zoek moeten naar vervangende woonruimte. Wellicht dat de problematiek gemaskeerd wordt doordat men bij vrienden of familie tijdelijk onderdak vindt. De voorbeelden zijn echter ook bekend dat men vertrekt naar een vakantiehuisje of stacaravan op een recreatieterrein.

Advies: Wij adviseren in te zetten op afspraken met de woningcorporaties om woningen te labelen voor (economisch) dak- en thuislozen. Daarnaast kunnen tijdelijke woonvoorzieningen een oplossing bieden in combinatie met de realisatie van tijdelijke woonruimte voor arbeidsmigranten.

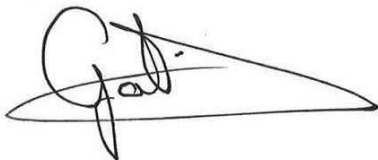
2. Briefadres

Het niet verstrekken van een briefadres door gemeenten is één van de oorzaken van dakloosheid. Dat constateert de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) in het rapport 'Herstel begint met een huis'. Het komt volgens de RVS regelmatig voor dat burgers niet zijn ingeschreven in de BRP of uitgeschreven (dreigen te) worden. Het gevolg daarvan is vaak dat mensen in een kwetsbare situatie niet de zorg en voorzieningen kunnen aanvragen die zij nodig hebben. En dat kan weer leiden tot dakloosheid en/of verdere escalatie van persoonlijke problematiek. Een briefadres kan dat voorkomen en een noodzakelijke eerste stap zijn in het herstel.

Advies: In het Regioplan wordt gesproken over een afspraak om vanaf 2022 het briefadres in te voeren. Deze afspraak is in onze ogen te vrijblijvend. Per 1 januari 2022 wordt de Wet BRP gewijzigd. De huidige bevoegdheid van gemeenten om iemand in te schrijven op een briefadres wordt vervangen door een wettelijke verplichting. Als er geen briefadresgever beschikbaar is, moet de gemeente zelf als briefadresgever optreden.

Voor het overige verwijst de Adviesraad naar onderstaande tekst uit ons ongevraagd advies van 18 augustus 2021 n.a.v. de Raadsbrief 'Ontwikkeling beschermt wonen, dak- en thuisloosheid'.

Met vriendelijke groet,

Theo Gallée
secretaris

w.g.

Jaap Overbeek
voorzitter

Raadsbrief 29 juni '21

Wij hebben kennis genomen van de Raadsbrief "Ontwikkelingen beschermd wonen, dak- en thuisloosheid" van 29 juni jl. die wij op ons verzoek van de griffie kregen toegezonden, alsmede van de bijlage, het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid "Een nieuwe start: samen op weg naar perspectief" van de Gemeente Amsterdam.

In een gesprek met Kris van der Veen en Jolien Pil op 8 april jl hebben wij de mogelijkheden verkend om vanuit de ASD mee te denken over de uitvoering van "Van beschermd wonen naar beschermd thuis" en, indien daar aanleiding toe is, adviezen te geven. In dit gesprek gaf Kris van der Veen al aan dat voor de zomer een Raadsbrief over dit onderwerp zou verschijnen. In deze Raadsbrief lezen wij dat na de zomer een Regioplan voor Amstelland aan

de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Alvorens dit Regioplan in de gemeenteraad te behandelen wordt er in september een informerende raadsessie gehouden over beschermd wonen en dak- en thuisloosheid. Onze Adviesraad wordt graag als toehoorder voor deze raadsessie uitgenodigd.

Onderstaand willen wij u enkele aandachtspunten meegeven die ook in de bijeenkomst van 8 april zijn gedeeld met Kris van der Veen en Jolien Pil. U mag deze aandachtspunten aanmerken als een ongevraagd advies.

Wij realiseren ons dat de Uitvoeringsagenda Langer en Weer Thuis een grote en lastige opgave is. Met het Beleidsprogramma Aanpak Dakloosheid “Een nieuwe start: samen op weg naar perspectief” heeft de regio Amsterdam-Amstelland een kader geschetst en afspraken gemaakt voor een integrale aanpak van wonen, welzijn en zorg die ervoor zorgt dat kwetsbare inwoners erbij horen en mee kunnen doen. Met onderstaande aandachtspunten leveren wij graag een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de aanpak. In de gesprekken met de gemeente denken wij graag mee over de verdere concretisering hiervan.

Regioplan

Hoewel er overeenkomsten zijn (denk aan de schaarste op de woningmarkt) is de problematiek van dak- en thuisloosheid in de Amstellandgemeenten anders dan die in Amsterdam zelf. In het op te stellen regioplan dient de lokale, c.q. regionale problematiek beschreven te worden en een hierop toegespitste aanpak. De speerpunten uit het Amsterdamse beleidsprogramma zullen dezelfde zijn, de aanpak zal een vertaalslag naar de lokale situatie moeten worden. Wij zijn van mening dat de volgende punten van belang zijn om de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis goed te laten verlopen:

1. Cliënten worden betrokken en, waar mogelijk, wordt actief gebruik gemaakt van de expertise van ervaringsdeskundigen.
2. Bij de toewijzing van woonruimte met zorg op maat wordt steeds een zorgvuldige afweging gemaakt met de client, zijn netwerk en zijn behandelaars. Daarbij staat het belang van de cliënt en zijn omgeving voorop, financiën zijn niet de bepalende factor. Het gaat hierbij niet alleen om risico's op het gebied van veiligheid en overlast voor de buurt maar ook het risico van éénzaamheid en isolement van de cliënt dient meegewogen te worden.
3. Er is voldoende passende en betaalbare huisvesting voor de doelgroep, met een goede spreiding over de wijken. Daarbij is ook gedacht aan tussenvormen waarin cliënten elkaar kunnen ontmoeten in een gemeenschappelijke ruimte, en voorzieningen voor gemengd wonen. Hierbij moet gekeken worden naar de draaglast van een wijk, zodat er geen stapeling van problemen in een wijk gaat ontstaan.
4. Cliënten krijgen de begeleiding die zij nodig hebben voor de mate van zelfstandig wonen die passend voor hen is, zowel voldoende in aantal uren als voldoende in kwaliteit. Er is aandacht voor de volgende aspecten:

- opleiding en kwaliteit van begeleiders om herstelgerichte ondersteuning te bieden;
 - uitstroombegeleiding voor cliënten die de overstap maken naar een vorm van zelfstandig wonen;
 - begeleiding op het gebied van financiën, daginvulling en sociaal netwerk als essentiële voorwaarden voor een succesvolle overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis;
 - continuïteit van de begeleiding in de overgangperiode;
 - integrale benadering waarbij partners in zorg en welzijn samenwerken aan een ondersteuningsaanbod dat aansluit bij de cliënt.
5. De gemeente en samenwerkingspartners investeren in wijken om acceptatie te bevorderen en mogelijkheden te creëren waardoor kwetsbare mensen zich welkom voelen en mee kunnen doen (sociale inclusie). De ontwikkelingen in de wijken lopen in de pas met de ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.
 6. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft 46 miljoen extra beschikbaar gesteld voor het versneld realiseren van huisvesting voor dak- en thuislozen (Bron: binnenlands bestuur 2 augustus jl). Het op te stellen Regioplan wordt gebruikt als aanvraag voor deze subsidiegelden.
 7. De gemeente vervult een actieve regierol in het proces. De ontwikkelingen worden goed gemonitord; regelmatig wordt een brede evaluatie georganiseerd waarin de gemeente en convenantpartners, cliënten, cliëntenorganisaties en wijkorganisaties betrokken worden.

De Adviesraad ziet uw uitnodiging voor nader overleg, c.q. de uitnodiging voor de raadsessie in september, met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

w.g.

Theo Gallée

secretaris

w.g.

Jaap Overbeek

voorzitter

Gemeente Aalsmeer

Jeugd & Samenleving

Adviesraad Sociaal Domein Aalsmeer
T.a.v. de heer Gallée

Uw contact I. Brugman
T (020) 540 40 20
F (020) 540 45 59
i.brugman@amstelveen.nl

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 11 januari 2022
Uw brief van 18 augustus 2021 en 12 december 2021
Ons kenmerk Z21-093843

Betreft Reactie op adviezen ASD beschermd wonen en dak- en thuisloosheid

Geachte heer Gallée,

Op 18 augustus en 12 december 2021 hebben wij de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein ontvangen. Onze hartelijke dank hiervoor. Uw advies van 18 augustus heeft u uitgebracht vóórdat het Regioplan er lag. Uw ongevraagde advies en het gesprek over dit onderwerp tijdens uw vergadering op 4 oktober 2021, hebben geleid tot een aantal verbeteringen in het plan. Ook uw advies van 12 december heeft geleid tot een wijziging. Hieronder gaan wij puntsgewijs in op uw adviezen, waarbij wij starten met uw meeste recente advies van 12 december 2021.

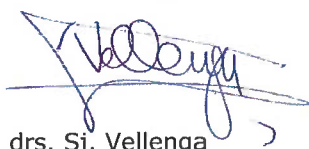
Advies ASD 12 december	Reactie college
Wij adviseren in te zetten op afspraken met de woningcorporaties om woningen te labelen voor (economisch) dak- en thuislozen. Daarnaast kunnen tijdelijke woonvoorzieningen een oplossing bieden in combinatie met de realisatie van tijdelijke woonruimte voor arbeidsmigranten.	De grootste opgave ligt op dit moment bij tijdelijke plekken voor gezinnen. We bekijken daarbij allerlei mogelijkheden, zowel (het huren van) woningen als grotere panden waar we meerdere gezinnen een tijdelijke plek kunnen bieden.
In het Regioplan wordt gesproken over een afspraak om vanaf 2022 het briefadres in te voeren. Deze afspraak is in onze ogen te vrijblijvend. Per 1 januari 2022 wordt de Wet BRP gewijzigd. De huidige bevoegdheid van gemeenten om iemand in te schrijven op een briefadres wordt vervangen door een wettelijke verplichting. Als er geen briefadresgever beschikbaar is, moet de gemeente zelf als briefadresgever optreden.	De tekst is aangepast; de wet wijzigt per 1 januari 2022. Vanaf dat moment is een gemeente inderdaad wettelijk verplicht om iemand in te schrijven op een briefadres als er geen woonadres is.

Advies ASD 18 augustus	Reactie college
Cliënten worden betrokken en, waar mogelijk, wordt actief gebruik gemaakt van de expertise van ervaringsdeskundigen.	Bij het brede beleidskader (Beleidsprogramma Amsterdam-Amstelland) zijn cliënten en ervaringsdeskundigen betrokken. Zij zijn ook betrokken bij de monitoring van het Beleidsprogramma, waar Amstelland ook op is aangehaakt. Zie pagina 6 en 7 van het Regioplan.
Bij de toewijzing van woonruimte met zorg op maat wordt steeds een zorgvuldige afweging gemaakt met de cliënt, zijn netwerk en zijn behandelaars. Daarbij staat het belang van de cliënt en zijn omgeving voorop, financiën zijn niet de bepalende factor. Het gaat hierbij niet alleen om risico's op het gebied van veiligheid en overlast voor de buurt maar ook het risico van éénzaamheid en isolement van de cliënt dient meegewogen te worden.	Dit advies sluit aan bij de Tien werkafspraken die we voornemens zijn te maken met woningbouwcorporatie en zorg- en welzijnspartijen, zie pagina 15 Regioplan.
Er is voldoende passende en betaalbare huisvesting voor de doelgroep, met een goede spreiding over de wijken. Daarbij is ook gedacht aan tussenvormen waarin cliënten elkaar kunnen ontmoeten in een gemeenschappelijke ruimte, en voorzieningen voor gemengd wonen. Hierbij moet gekeken worden naar de draaglast van een wijk, zodat er geen stapeling van problemen in een wijk gaat ontstaan.	Voor wat betreft de doelgroep voor beschermd wonen is het nu nog onvoldoende duidelijk hoe groot de vraag precies is. Met Eigen Haard zijn er afspraken over een bepaald aantal urgenties per jaar. In het Regioplan is opgenomen dat we dit goed gaan monitoren.
Cliënten krijgen de begeleiding die zij nodig hebben voor de mate van zelfstandig wonen die passend voor hen is, zowel voldoende in aantal uren als voldoende in kwaliteit. Er is aandacht voor de volgende aspecten: – opleiding en kwaliteit van begeleiders om herstelgerichte ondersteuning te bieden; – uitstroombegeleiding voor cliënten die de overstap maken naar een vorm van zelfstandig wonen; – begeleiding op het gebied van financiën, daginvulling en sociaal netwerk als essentiële voorwaarden voor een succesvolle overgang van beschermd wonen naar beschermd thuis; – continuïteit van de begeleiding in de overgangperiode; – integrale benadering waarbij partners in zorg en welzijn samenwerken aan een ondersteuningsaanbod dat aansluit bij de cliënt.	De begeleiding die u omschrijft onderschrijven wij en past bij Begeleid thuis en bij de Tien werkafspraken in de Wijk. Wel moet daarbij worden opgemerkt dat er sprake is van wachtlijsten voor MOBW. In de wachtperiode wordt wel overbruggingszorg geboden.

De gemeente en samenwerkingspartners investeren in wijken om acceptatie te bevorderen en mogelijkheden te creëren waardoor kwetsbare mensen zich welkom voelen en mee kunnen doen (sociale inclusie). De ontwikkelingen in de wijken lopen in de pas met de ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis.	Dit is de transformatie waar we met elkaar als (Aalsmeerse) samenleving voor staan. De komende zullen we goed in de gaten houden hoe dit proces loopt en of we hier extra op moeten inzetten. De deze maand gegeven training "Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke wijk" is daar een voorbeeld van.
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft 46 miljoen extra beschikbaar gesteld voor het versneld realiseren van huisvesting voor dak- en thuislozen (Bron: binnenlands bestuur 2 augustus jl). Het op te stellen Regioplan wordt gebruikt als aanvraag voor deze subsidiegelden	Voor 2022 hebben we nog voldoende middelen vanuit de landelijke Brede aanpak dak- en thuisloosheid (de Blokhuismiddelen).
De gemeente vervult een actieve regierol in het proces. De ontwikkelingen worden goed gemonitord; regelmatig wordt een brede evaluatie georganiseerd waarin de gemeente en convenantpartners, cliënten, cliëntenorganisaties en wijkorganisaties betrokken worden	In het plan is een paragraaf opgenomen over monitoring en zijn ook evaluatiemomenten opgenomen. De suggestie om de evaluatiemomenten breed in te steken, nemen wij graag over.

Wij danken u nogmaals voor uw waardevolle adviezen en hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum presidium 13 januari 2022

Voor de vergadering van raad d.d.
10 maart 2022

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 15 februari 2022

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
O. van Kolck

olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Onderwerp

Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018-2022

Gevraagd besluit

De nieuw gekozen gemeenteraad de volgende adviezen mee te geven:

1. Indien de nieuw gekozen gemeenteraad in 2022 opnieuw de keuze maakt voor een raadsbrede samenwerking dan adviseert de huidige gemeenteraad concrete afspraken op te nemen over de processtappen om tot de doelen van die samenwerking te komen; een raadsagenda lijkt daar meer geschikt voor dan een raadsprogramma;
 2. Een raadsbrede samenwerking geeft de kans om gezamenlijk uit te dragen 'wat voor raad je wilt zijn'. Raadscommunicatie is daar het middel voor;
 3. Geef als gemeenteraad heel vroeg aan hoe je wilt dat een beleidsproces verloopt en hoe en wanneer de raad daarbij betrokken wil zijn. Vraag het college een voorzet te doen in een kaderstellende notitie;
 4. Maak na de verkiezingen afspraken welke beleidskaders de raad wil herzien en wanneer en maak procesafspraken over ruimtelijke ontwikkelingen en de betrokkenheid van de raad, voordat initiatieven zich aandienen;
 5. Neem de ruimte om ervaring op te doen met de gewijzigde vergaderstructuur en continueer de praktijk van vaste commissievoorzitters;
 6. Geef een aantal raadsleden een meer zichtbare rol als vertegenwoordiger van het gemeentebestuur;
 7. Bekrachtig de bestaande gedragscode integriteit en werk met elkaar afspraken uit hoe te handelen in geval van bedreiging en agressie tegen raadsleden.
 8. Verken periodiek met elkaar op welke regionale samenwerkingsverbanden de raad het accent legt en hoe de raad daar invulling aan wil geven;
 9. Benut de hulptroepen van de raad.
-

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het doel van het overdrachtsdocument is gericht op ontwikkeling van het gemeentebestuur en een goede overdracht van de oude naar de nieuwe gemeenteraad.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De gemeenteraad geeft de nieuwe gemeenteraad een aantal adviezen mee op basis van evaluatie en ervaringen van deze raadsperiode.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De gemeenteraadsverkiezingen geven aanleiding om te voorzien in een overdracht van ervaringen en lessen van de oude naar de nieuwe gemeenteraad mede op advies van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Aan het einde van deze raadsperiode hebben de fracties teruggeblikt op deze raadsperiode. De fractievoorzitters hebben de input van de fracties gezamenlijk besproken en de raadsperiode 2018-2022 geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie zijn opgenomen in het overdrachtsdocument.

Argumenten

Met het overdrachtsdocument en de adviezen van de gemeenteraad geeft de raad aandachtspunten en inzichten mee voor een sterke start na de raadsverkiezingen.

De belangrijkste drie terugkerende thema's uit de evaluatie van de fracties van deze raadsperiode zijn:

- Kernwaarden voor bestuur en samenwerken;
- De raad als opdrachtgever en kadersteller;
- De inrichting van het besluitvormingsproces.

In het overdrachtsdocument worden de adviezen over deze en andere thema's nader toegelicht.

Kanttekeningen

nvt

Financiën

nvt

Communicatie

Het overdrachtsdocument komt beschikbaar op de webpagina van de gemeenteraad.

Procedure

Het overdrachtsdocument wordt met de benoeming van de nieuwe raadsleden aan hen uitgereikt.

Bijlagen

Overdrachtsdocument 2018-2022

Het Presidium van de gemeenteraad van Aalsmeer

De griffier

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is**Aanvaarde amendementen / moties**

Ongewijzigd aanvaard
Gewijzigd aanvaard
Verworpen

RAADSBSLUIT

Besluit

De nieuw gekozen gemeenteraad de volgende adviezen mee te geven:

1. Indien de nieuw gekozen gemeenteraad in 2022 opnieuw de keuze maakt voor een raadsbrede samenwerking dan adviseert de huidige gemeenteraad concrete afspraken op te nemen over de processtappen om tot de doelen van die samenwerking te komen; een raadsagenda lijkt daar meer geschikt voor dan een raadsprogramma;
2. Een raadsbrede samenwerking geeft de kans om gezamenlijk uit te dragen 'wat voor raad je wilt zijn'. Raadscommunicatie is daar het middel voor;
3. Geef als gemeenteraad heel vroeg aan hoe je wilt dat een beleidsproces verloopt en hoe en wanneer de raad daarbij betrokken wil zijn. Vraag het college een voorzet te doen in een kaderstellende notitie;
4. Maak na de verkiezingen afspraken welke beleidskaders de raad wil herzien en wanneer en maak procesafspraken over ruimtelijke ontwikkelingen en de betrokkenheid van de raad, voordat initiatieven zich aandienen;
5. Neem de ruimte om ervaring op te doen met de gewijzigde vergaderstructuur en continueer de praktijk van vaste commissievoorzitters;
6. Geef een aantal raadsleden een meer zichtbare rol als vertegenwoordiger van het gemeentebestuur;
7. Bekrachtig de bestaande gedragscode integriteit en werk met elkaar afspraken uit hoe te handelen in geval van bedreiging en agressie tegen raadsleden.
8. Verken periodiek met elkaar op welke regionale samenwerkingsverbanden de raad het accent legt en hoe de raad daar invulling aan wil geven;
9. Benut de hulptroepen van de raad.

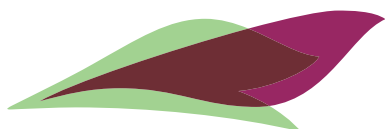
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 maart 2022.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

Overdrachtsdocument gemeenteraad 2018 - 2022

Inhoudsopgave

- 1 Kernwaarden voor besturen en samenwerken
- 2 De raad als opdrachtgever en kadersteller
- 3 Inrichting besluitvormingsproces
- 4 Ambassadeurs van het gemeentebestuur
- 5 Raad in de regio
- 6 Weerbaar Bestuur
- 7 Raad en hulptroepen

Overzicht commissies / overlegorganen gemeenteraad

Inleiding

De gemeenteraadsverkiezingen geven aanleiding om te voorzien in een overdracht van ervaringen en lessen van de oude naar de nieuwe gemeenteraad mede op advies van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Aan het einde van deze raadsperiode hebben de fracties teruggeblikt op deze raadsperiode. De fractievoorzitters hebben de input van de fracties gezamenlijk besproken en de raadsperiode 2018 - 2022 geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie zijn opgenomen in dit overdrachtsdocument.

Per hoofdstuk is een aantal aanbevelingen geformuleerd, die vervolgens worden toegelicht.

1

Kernwaarden voor bestuur en samenwerken

AANBEVELING 1: indien de nieuw gekozen gemeenteraad in 2022 opnieuw de keuze maakt voor een raadsbrede samenwerking dan adviseert de huidige gemeenteraad concrete afspraken op te nemen over de processtappen om tot de doelen van die samenwerking te komen; een raadsagenda lijkt daar meer geschikt voor dan een raadsprogramma.

AANBEVELING 2: een raadsbrede samenwerking geeft de kans om gezamenlijk uit te dragen 'wat voor raad je wilt zijn'. Raadscommunicatie is daar het middel voor.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 heeft de gemeenteraad het raadsprogramma 2018 - 2022 'Samen bouwen aan vertrouwen' opgesteld. In het raadsprogramma wordt een aantal kernwaarden en inhoudelijke thema's benoemd waar de raad zich gezamenlijk voor in wil zetten. Hiermee wil de raad aan inwoners en ondernemers duidelijk maken wat zij van de gemeente

mogen verwachten. Het doel van het raadsprogramma is om het vertrouwen van de Aalsmeerse samenleving in het gemeentebestuur te vergroten om zo de maatschappelijke opgaven voor Aalsmeer zo goed mogelijk vorm te geven.

Kernwaarden raadsprogramma

Met kernwaarden wil de raad aangeven hoe zij met elkaar, het college en inwoners en ondernemers om wil gaan. De raad is daar ook aanspreekbaar op.

Menselijke maat: alles draait om mensen en de raad neemt de menselijke maat als kernwaarde; de gemeente is er immers voor de inwoners en ondernemers en niet andersom. De gemeente sluit aan bij beleevingswereld en initiatieven van inwoners en ondernemers; denken in mogelijkheden en oplossingen in plaats van beperkingen. Dit moet de rode draad zijn in al het gemeentelijk handelen.

Identiteit: Aalsmeer heeft met Aalsmeer en Kudelstaart gemeenschappen die sterk geworteld zijn in de eigen identiteit. De raad kiest daarbij voor zelfstandigheid en een herkenbare dienstverlening voor de inwoners: betrokken en dichtbij! Dit moet tot uitdrukking komen in de contacten met de gemeente en in de diverse beleidsterreinen. De raad wil dat de AA organisatie een herkenbare, neutrale en eigen identiteit krijgt.

Betrokkenheid van inwoners: om het vertrouwen van

inwoners in het gemeentebestuur te vergroten wil de raad de betrokkenheid van inwoners een impuls geven; van informeren en zenden naar participeren en betrekken. Daarbij is het belangrijk om inwoners vroegtijdig te betrekken en duidelijk te zijn over de verwachtingen. De raad wil initiatieven uit de samenleving stimuleren en aanjagen en daagt inwoners en ondernemers uit om hun verantwoordelijkheid te nemen in buurten en wijken.

Open bestuursstijl: de raad wil dat de gemeente zowel intern als extern samenwerkt op basis van open verhoudingen naar elkaar, inwoners, ondernemers en partners. De gemeente neemt daarbij een dienende en transparante houding aan. De raad is zich ervan bewust dat dit alleen kan worden gerealiseerd door passende daden.

Financieel gezond: de raad van Aalsmeer kiest voor een financieel duurzaam gezonde gemeente ook in het meerjarenbeeld. Dat vertaalt zich in een sluitende meerjarenbegroting.

Eind van 2021 hebben de raadsfracties het raadsprogramma geëvalueerd. De fracties zijn overwegend positief over de onderlinge samenwerking in de afgelopen raadsperiode. De kernwaarden hebben houvast gegeven in de discussies en besluitvorming van de raad. Tegelijkertijd is de ervaring dat het raadsprogramma weinig ruimte biedt voor tussentijdse bijstelling op basis van veranderende omstandigheden. Indien de nieuw gekozen gemeenteraad in 2022 opnieuw de keuze maakt voor een raadsbrede samenwerking dan adviseert de huidige gemeenteraad om daar concrete afspraken in op te nemen over de te volgen stappen hoe bepaalde voornemens behaald kunnen worden of hoe eventuele herziening van die voornemens mogelijk is. Een raadsagenda met een helder beschreven proces hoe de raad een aantal doelen wil bereiken, biedt meer flexibiliteit in een raadsbrede samenwerking van vier jaar. In de paragraaf 2 over het opdrachtgeverschap van de raad volgt hier meer toelichting over.

Na de verkiezingen geeft een raadsbrede samenwerking de kans om te verkennen 'wat voor raad je wilt zijn' en hoe je zorgt voor de verbinding met de samenleving gedurende de raadsperiode. Als de nieuwe gemeenteraad hier voor kiest dan adviseert de huidige gemeente-

raad om dat actief uit te gaan dragen en verder vorm te geven via raadscommunicatie. De griffie kan ondersteunen in de vormgeving en uitvoering van de raadscommunicatie.

De raad als opdrachtgever en kadersteller

AANBEVELING 3: geef als gemeenteraad heel vroeg aan hoe je wilt dat een beleidsproces verloopt en hoe en wanneer de raad daarbij betrokken wil zijn. Vraag het college een voorzet te doen in een kaderstellende notitie.

AANBEVELING 4: maak na de verkiezingen afspraken welke beleidskaders de raad wil herzien en wanneer en maak procesafspraken over ruimtelijke ontwikkelingen en de betrokkenheid van de raad, voordat initiatieven zich aandienen.

Een belangrijk verbeterpunt dat uit de evaluatie van de afgelopen raadsperiode voortkomt, is de rol van de raad als opdrachtgever en kadersteller. Samengevat: het is van belang dat de gemeenteraad voor aanvang van een beleidsproces of gebiedsontwikkeling aangeeft hoe dat proces verloopt en op welke momenten en in welke rol de raad daar bij betrokken is. De gemeenteraad en het college hebben hier elk een verantwoordelijkheid. De raad dient aan te geven bij welke onderwerpen deze 'voorkantsturing' gewenst is en hoe de raad daar bij betrokken wil zijn. Het college kan dat faciliteren door kaderstellende notities aan de raad voor te leggen. Direct na de raadsverkiezingen lijkt het meest logische moment om afspraken te maken over welke beleidskaders herzien moeten worden. De huidige gemeenteraad adviseert om over een aantal onderwerpen een proces af te spreken langs welke stappen en wanneer die

herziening plaats kan vinden, inclusief een beschrijving van de rol van de raad, het college en de samenleving daarin. Door na de verkiezingen af te spreken welke beleidskaders herbevestigd kunnen worden, ontstaat daar ook duidelijkheid over.

De herziening van bestemmingsplannen en ruimtelijke ontwikkelingen verdient bijzondere aandacht in deze afspraken. Gedacht wordt aan een integrale verkenning van gebiedsontwikkelingen en planherzieningen, waarbij verkend wordt welke ontwikkelingen wel of niet gewenst zijn, inclusief processtappen en rolverdeling tussen raad en college. Ook hier kan een kaderstellende notitie over het te volgen proces en ieders rollen dienstbaar zijn.

Vroegtijdige raadsbetrokkenheid bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen kan zich bijvoorbeeld vertalen in een rol voor de raad bij het ontwerpbestemmingsplan.

Afgezien van de vorm van samenwerking die straks na verkiezingen wordt gekozen (coalitieakkoord, raads-agenda, etc.), wordt geadviseerd om bij aanvang een afspraak te maken over een tussentijdse evaluatie te van de raads- en bestuursperiode.

De termijnkalender van de gemeenteraad – de bestuurlijke planning – is weerbarstig. De voorbereiding van raadsbesluiten is immers van veel factoren afhankelijk en de raad en in een aantal gevallen ook de gemeente heeft daar maar weinig invloed op. Geadviseerd wordt om de hierboven benoemde raadsagenda te benutten om de belangrijke onderwerpen te identificeren en te voorzien van een globale planning die tevens dient als voorzet voor een collegeprogramma.

Inrichting besluitvormingsproces

AANBEVELING 5: neem de ruimte om ervaring op te doen met de gewijzigde vergaderstructuur en continueer de praktijk van vaste commissievoorzitters.

In het raadsprogramma heeft de raad aangegeven

een betere balans te willen in het vergaderproces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

Beeldvorming gaat over het verkennen en afbakenen van een vraagstuk, het horen van de samenleving en het inventariseren van knelpunten en belangen. Bij oordeelsvorming gaat het over het uitwisselen van en doorvragen op argumenten tussen fracties om tot een goede weging te komen van de voor- en nadelen van een voorstel. In deze fase komen de politieke meningen naar voren. In de fase van besluitvorming volgt (eventueel) politiek debat en een korte uitleg van het stemgedrag.

Een knelpunt dat uit de evaluatie van deze raadsperiode volgt, is dat de raad te weinig tijd neemt (of heeft) voor de fase van beeldvorming. Dat leidt soms tot discussies als de raad te laat - veelal tijdens de besluitvorming - in positie komt. Omdat beeld- en oordeelsvorming in het Informele Overleg (IO) en de commissievergaderingen door elkaar heen liepen, is er op verzoek van het presidium een wijziging van deze vergaderingen voorbereid. Kern van de verandering van het vergaderstelsel is dat een vergadercyclus start met een beeldvormende commissievergadering, twee weken later de oordeelsvormende commissie plaats vindt en daarna de besluitvorming in de raadsvergadering. Presentaties, de voormalige IO's, vragen over raadsvoorstellen en de inspraak vinden plaats in de beeldvormende commissie. Daarmee wordt ruimte gecreëerd voor de politieke afwegingen in de oordeelsvormende commissie. Van de fracties wordt verwacht dat zij in de oordeelsvormende commissie met elkaar van gedachten wisselen over voorstellen.

De nieuwe gemeenteraad wordt geadviseerd om in ieder geval een jaar ervaring op te doen met deze vergadervorm. In een afzonderlijk raadsvoorstel is de besluitvorming over deze wijziging aan de raad voorgelegd. Ter verlichting van de werkdruk van de commissie Ruimte & Economie wordt in hetzelfde voorstel een nieuwe indeling voorgelegd van de onderwerpen die in de commissies besproken worden. De ervaring van de afgelopen raadsperiode is dat de agenda's van de commissie Ruimte & Economie en Maatschappij & Bestuur structureel ongelijk verdeeld waren. Hierdoor vielen regelmatig vergaderingen van de commissie M&B uit. De voorgestelde indeling is een commissie Ruimte met

ruimtelijke ordening, openbare ruimte en verkeer. De overige onderwerpen worden behandeld door de commissie M&B.

Het afgelopen jaar heeft de raad besloten dat de beide raadscommissies een vaste voorzitter hebben en één plaatsvervanger. Daarmee is de samenstelling van de agendacommissie teruggebracht tot twee commissievoorzitters, de plaatsvervangend raadsvoorzitter en de raadsvoorzitter. De ervaringen met deze wijziging zijn positief en de nieuwe gemeenteraad wordt geadviseerd deze werkwijze voort te zetten.

Tot slot is het advies om in de agendacommissie en het presidium afspraken te maken in welke situaties een raadsvoorstel niet door zou kunnen naar de volgende fase; met name in de situatie als een voorstel niet rijp voor besluitvorming wordt geacht door de oordeelsvormende commissie. Dat zou bijvoorbeeld aan de orde kunnen zijn uit oogpunt van de kwaliteit van de besluitvorming of als nog niet alle informatie voor de fracties beschikbaar is. Daarmee kunnen lastige discussies in de vergadering zelf worden voorkomen.

4

Ambassadeurs van het gemeentebestuur

AANBEVELING 6: geef een aantal raadsleden een meer zichtbare rol als vertegenwoordiger van het gemeentebestuur.

De voorzitter van de raad is de burgemeester. De vicevoorzitter vervangt de burgemeester als voorzitter van de raadsvergadering. Volgens de wet is de nestor van de raad de vicevoorzitter, tenzij de raad een keuze maakt voor één van de andere raadsleden. De raad van Aalsmeer heeft een vicevoorzitter benoemd aan de hand van een recent vastgesteld functieprofiel. Ook voor de commissievoorzitters zijn er profielen beschikbaar. In de evaluatie van deze raadsperiode is de wens uitgesproken dat een aantal raadsleden (vrijwillig en vanuit

alle partijen) meer betrokken wordt om invulling te geven aan de ambassadeursrol van het gemeentebestuur richting de samenleving. Daarbij kan worden gedacht aan zichtbare aanwezigheid (door actief uitnodigen) bij plechtigheden, ceremonies, evenementen en gemeentelijke activiteiten. Tevens is uitgesproken dat de nestor van de raad een meer actieve rol op zich neemt. De nieuwe gemeenteraad wordt geadviseerd hier verder invulling aan te geven in overleg met de burgemeester.

5

Weerbaar bestuur

AANBEVELING 7: bekrachtig de bestaande gedragscode integriteit en werk met elkaar afspraken uit hoe te handelen in geval van bedreiging en agressie tegen raadsleden.

Weerbaar bestuur is een programma van de rijksoverheid met als doel dat politieke ambtsdragers hun werk veilig en integer kunnen uitvoeren. Intimidatie van en agressie en geweld tegen raadsleden komt helaas steeds vaker voor. Tien procent van de raadsleden heeft te maken met (zeer) ernstige vorm van agressie en geweld door inwoners. Een kwart van de raadsleden heeft wel eens te maken met 'minder' ernstige agressie zoals verbale agressie¹.

Als gemeenteraad is het van belang om duidelijk te maken dat grensoverschrijdend gedrag niet getolereerd wordt. Door de rijksoverheid en de beroepsvereniging voor raadsleden wordt geadviseerd om als raad gezamenlijk een agressieprotocol op te stellen. Daarmee worden omgangsnormen en maatregelen ter voorkoming van agressie en geweld vastgelegd en kan de gemeenteraad ook een reactie en sancties formuleren. Deze leidraad geeft tevens houvast bij de nazorg als er daadwerkelijk een incident heeft plaatsgevonden.

¹ Factsheet monitor Integriteit en Veiligheid 2020 voor raadsleden, BZK

Weerbaar bestuur houdt ook in om op tijd een stapje terug te doen als raadslid wanneer je de schijn van belangenverstrengeling op je zou kunnen laden of om een integriteitsschending te voorkomen. De gemeenteraad heeft een gedragscode integriteit raadsleden en fractieassistenten en een uitvoeringsprotocol over hoe te handelen in geval van een vermoeden van een integriteitsschending. Een tip voor de nieuwe raad is om deze documenten opnieuw te bekrachtigen om zo het bewustzijn op dit onderwerp te vergroten. Het thema integriteit komt terug in het startprogramma voor de nieuwe raad.

6 Raad in de regio

AANBEVELING 8: verken periodiek met elkaar op welke regionale samenwerkingsverbanden de raad het accent legt en hoe de raad daar invulling aan wil geven.

Steeds meer gemeentelijke taken worden uitgevoerd in regionaal verband door de samenwerking van een of meer gemeenten. De gezamenlijke gemeenteraden zijn direct of indirect (via bestuurders/afgevaardigden in de regio) verantwoordelijk voor de koers, de uitvoering en de controle op deze samenwerkingsverbanden en zogeheten verbonden partijen. De samenwerkingsverbanden van de gemeente Aalsmeer staan jaarlijks vermeld in de paragraaf verbonden partijen van de begroting. In de Nota Verbonden Partijen is het samenspel van sturen, beheersen, toezicht en verantwoording opgenomen en de relatie tussen de gemeentelijke doelen en die van de samenwerkingsverbanden. Het is belangrijk dat de gemeenteraad een visie heeft op de betreffende samenwerkingen en hoe de raadsleden daar controle op willen uitvoeren om zo de democratische legitimatie te waarborgen.

De onderwerpen van de meeste samenwerkingsverbanden zijn meestal niet zo politiek. Dat biedt de kans om

goede afspraken te maken met woordvoerders over een soort werkverdeling. Een mogelijkheid is om per jaar 1 of 2 samenwerkingsverbanden aan te wijzen waar de raad zich meer op wil focussen. Dat kan tot uiting komen in bijvoorbeeld een nadere kennismaking tijdens een werkbezoek en een meer uitgebreidere behandeling van stukken in de vergaderingen. Voor de resterende samenwerkingsverbanden kan dan een snellere en praktische route voor agendering en besluitvorming worden afgesproken.

Er was een werksessie voor de raadsleden gepland om de 'raad en de regio' te verkennen. Door omstandigheden is het er niet van gekomen en dit aanbod staat natuurlijk ook voor de nieuwe gemeenteraad. In het startprogramma van de nieuwe raad van Aalsmeer komen in ieder geval de Metropoolregio Amsterdam en de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstellanden uitvoerig aan bod.

7 Raad en hulptroepen

AANBEVELING 9: benut de hulptroepen van de raad

De gemeenteraad is een vorm van lekenbestuur. Het betekent dat raadsleden maar beperkt de tijd hebben om het raadswerk uit te voeren. Het is daarom van groot belang dat de raad op een goede manier gebruik maakt van hulptroepen, zoals de griffie, de accountant en de rekenkamer.

Zowel de accountant als de rekenkamer voeren hun werkzaamheden uit in opdracht van de gemeenteraad. Het is belangrijk om als raadslid te beseffen dat accountant en rekenkamer de raad als lekenbestuur ondersteunen om zicht te krijgen op de financiële positie van de gemeente en op de doelmatige uitvoering van beleid. Kerntaak van de accountant is dat deze de jaarrekening controleert, waarin het college van B&W verantwoording aflegt over de uitgaven. Voor het overleg met de

accountant heeft de gemeenteraad de auditcommissie opgericht. Deze commissie bestaat uit een aantal raadsleden en wordt geadviseerd door de accountant, de concerncontroller, de portefeuillehouder Financiën en de griffier. Het is een apolitek overleg, de politieke behandeling van voorstellen vindt plaats in de commissie Maatschappij en Bestuur.

De Rekenkamer Aalsmeer voert jaarlijks één onderzoek uit en kijkt naar de maatschappelijke effecten, de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. De rekenkamer inventariseert bij de fracties naar mogelijke onderwerpen en ook inwoners kunnen suggesties aandragen. De auditcommissie is namens de gemeenteraad de gesprekspartner voor de rekenkamer. Op de website vindt u meer informatie over de samenstelling, werkwijze en recente onderzoeken van de Rekenkamer Aalsmeer.

Griffie en de gemeenteraad als werkgever

De raad is werkgever van de raadsgriffie, de onafhankelijk ondersteuner van de gemeenteraad. Het is belangrijk om als raad vast te stellen wat voor raad je wilt zijn

om vervolgens te kunnen bepalen hoe de ideale griffie voor de gemeenteraad eruit dient te zien. Alle raadsleden zijn de werkgever van de griffie, via de werkgeverscommissie wordt invulling gegeven aan deze taak. De werkgeverscommissie bestaat uit vier raadsleden en zij worden geadviseerd door de burgemeester. Indien gewenst kan de werkgeverscommissie ondersteund worden door een HRM-adviseur. De leden van de werkgeverscommissie dragen na de verkiezingen zorg voor de overdracht aan de nieuw samen te stellen commissie.

De raad kan altijd aandachtspunten meegeven over de accenten in de ondersteuning door de griffie. Omdat dit bijna nooit gebeurt en de ondersteuning door de griffie als vanzelfsprekend wordt beschouwd, is het goed dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode zich realiseert dat er de mogelijkheid is om na te denken over de wijze van ondersteuning.

Overzicht commissies / overlegorganen gemeenteraad

Gemeenteraad	Raadsleden	Vertegenwoordigt alle inwoners, bepaalt op hoofdlijnen wat er gebeurt en hoeveel geld daaraan wordt besteed. Controleert het college of afgesproken beleid goed wordt uitgevoerd en of het binnen het budget blijft.
Commissie Ruimte	Alle raadsleden en fractie-assistenten	Adviseert de raad en voert overleg met college of burgemeester
Commissie Maatschappij & Bestuur	Alle raadsleden en fractie-assistenten	Adviseert de raad en voert overleg met college of burgemeester
Agendacommissie	Voorzitters van de 2 raadscommissies, voorzitter en vicevoorzitter van de raad	Bereidt de voorlopige agenda's voor van raads- en commissievergaderingen, plant werkbezoeken en andere bijeenkomsten van de raad. Bespreekt de termijnplanning over de voorstellen van B&W.
Auditcommissie	Tenminste 3 raadsleden – max 1 per fractie	Adviseert de raad, voert overleg met accountant, portefeuillehouder Financiën en rekenkamer
Vertrouwenscommissie	1 raadslid per fractie	Houdt klankbordgesprekken met de burgemeester en bereidt (her)benoeming van de burgemeester voor
Werkgeverscommissie	4 raadsleden	Voert het werkgeverschap uit ten aanzien van de griffier
Presidium	Alle fractievoorzitters, burgemeester, griffier en secretaris	Begeleidt het collectief functioneren van de raad
Klankbordgroep Schiphol	2 leden per fractie	Informeel overleg tussen de woordvoerders onderling en met de portefeuillehouder Luchtvaartzaken

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum besluit presidium 13 januari 2022

Voor de vergadering van raad d.d.
10 maart 2022

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

O. van Kolck

olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 15 februari 2022

Onderwerp

Wijziging vergaderstructuur gemeenteraad

Gevraagd besluit

1. De notitie wijziging vergaderstructuur van de gemeenteraad vast te stellen en daarmee:
 - a) de vergaderstructuur in te richten naar het vergadermodel van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming met iedere vergadercyclus een beeldvormende en een oordeelsvormende commissievergadering en een besluitvormende raadsvergadering;
 - b) de verdeling van onderwerpen tussen de commissie Ruimte & Economie en commissie Maatschappij & Bestuur en de naamgeving als volgt aan te passen:
 - Commissie Ruimte: ruimtelijke ordening, openbare ruimte inclusief verkeer;
 - Commissie Maatschappij & Bestuur: sociaal domein, onderwijs & ontplooiing, bestuur, bevolking & veiligheid, stukken uit de P&C-cyclus, economie, duurzaamheid, energie en klimaat en overige thema's.
2. Een jaar ervaring op te doen met de gewijzigde vergaderstructuur, daarna te evalueren en de Verordening op de raadscommissies aan te passen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De kwaliteit van de besluitvorming verbeteren en de politieke meningsvorming meer zichtbaar maken.

De werkdruk evenwichtiger verdelen tussen beide raadscommissies.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Wijziging van de vergaderstructuur door onderscheid te maken in beeldvormende en oordeelsvormende commissievergaderingen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

Verbeterpunt uit de evaluatie van de raadsperiode 2018-2022 is dat de raad te weinig tijd neemt voor de beeldvorming over een raadsvoorstel of een besprekspunt. Daarnaast lopen in commissievergaderingen en informatieve bijeenkomsten de fasen van beeldvorming en oordeelsvorming door elkaar heen en worden politieke meningen pas bij de besluitvorming in de raadsvergadering uitgesproken.

De kwaliteit van de besluitvorming is daardoor voor verbetering vatbaar.

Aanleiding voor de wijziging van de verdeling van onderwerpen tussen de commissies R&E en M&B is de ongelijke verdeling van werkdruk van beide commissies. De agenda van de commissie R&E is vaak te vol om in één avond af te ronden en de vergaderingen van de commissie M&B vervallen met regelmaat door gebrek aan agendapunten.

Argumenten

1. Door duidelijk onderscheid te maken welke soort vergadering bij welke fase van het besluitvormingsproces hoort, wordt de raad in staat gesteld efficiënter te vergaderen. Alle vergaderdeelnemers volgen tegelijkertijd dezelfde fasen uit het BOB-model; zij sluiten samen bewust een fase af en gaan door naar de volgende fase.
2. Er komen geen extra vergaderavonden bij, omdat de (nieuwe) beeldvormende commissievergaderingen plaatsvinden op de avonden die al gereserveerd staan voor de informatieve bijeenkomsten.
3. Door informatie te presenteren en te bespreken in een openbare beeldvormende commissievergadering over onderwerpen die pas in een later stadium ter besluitvorming naar de raad komen, ontstaat meer transparantie over de inhoudelijke dossiers en het werk van de raad. Geïnteresseerde inwoners kunnen immers de vergaderingen bijwonen en terugkijken.
4. Door een afzonderlijke oordeelsvormende commissievergadering te houden, ontstaat er meer ruimte en gelegenheid voor de fracties voor politieke meningsvorming in deze commissie. Daarmee worden de politieke afwegingen eerder en beter zichtbaar.
5. Door het aantal onderwerpen van de commissie Ruimte te beperken tot ruimtelijke ordening, openbare ruimte en verkeer is de verwachting dat de werkdruk van de raadscommissies meer evenwichtig wordt verdeeld.
6. Door de wijzigingen nog niet vast te leggen in de Verordening op de raadscommissies maar pas na evaluatie over één jaar is er meer ruimte om te experimenteren en tussentijds kleine bijstellingen te doen.

Kanttekeningen

Omdat de agendacommissie twee weken eerder bijeen dient te komen dan volgens de huidige vergaderstructuur en de aanlevering van voorstellen daarmee twee weken eerder plaats vindt, wordt de vergadercyclus verlengd.

Verandering van de vergaderstructuur leidt niet vanzelf tot verandering van de vergadercultuur. Bij iedere fase van het BOB-model passen andere vergadertechnieken /-etiquette. Voor een succesvol verloop van de structuurwijziging is de inzet van alle vergaderdeelnemers (raadsleden, fractieassistenten en collegeleden) nodig.

Financiën

Er zal een lichte toename van de vergaderkosten zijn (live streaming en presentiegeld commissieleden), omdat er meer commissievergaderingen worden gehouden. Deze kosten passen binnen het bestaande budget voor de ondersteuning van de raad.

Communicatie

Na besluitvorming worden de webpagina's van de gemeenteraad aangepast aan de gewijzigde werkwijze. Bij de publicatie van de eerste nieuwe agenda's (in de krant en online) zullen eventuele insprekers en belangstellenden worden geïnformeerd over de nieuwe werkwijze.

Procedure

De wijziging van de vergaderstructuur treedt met ingang van 1 april 2022 in werking, de eerste vergadercyclus van de nieuwe gemeenteraad. Direct na de gemeenteraadsverkiezingen organiseert de griffie een werkbijeenkomst voor alle raadsleden en fractieassistenten om de nieuwe vergaderwijze toe te lichten.

Evaluatie van de wijziging volgt na 1 jaar. Dan zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd voor eventuele aanpassing van de Verordening op de raadscommissies.

Bijlagen

Notitie wijziging vergaderstructuur gemeenteraad, presidium d.d. 13 januari 2022

Het Presidium van de gemeenteraad van Aalsmeer

De griffier

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. De notitie wijziging vergaderstructuur van de gemeenteraad vast te stellen en daarmee:
 - a) de vergaderstructuur in te richten naar het vergadermodel van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming met iedere vergadercyclus een beeldvormende en een oordeelsvormende commissievergadering en een besluitvormende raadsvergadering;
 - b) de verdeling van onderwerpen tussen de commissie Ruimte & Economie en commissie Maatschappij & Bestuur en de naamgeving als volgt aan te passen:
 - Commissie Ruimte: ruimtelijke ordening, openbare ruimte inclusief verkeer;
 - Commissie Maatschappij & Bestuur: sociaal domein, onderwijs & ontplooiing, bestuur, bevolking & veiligheid, stukken uit de P&C-cyclus, economie, duurzaamheid, energie en klimaat en overige thema's.
2. Een jaar ervaring op te doen met de gewijzigde vergaderstructuur, daarna te evalueren en de Verordening op de raadscommissies aan te passen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 maart 2022.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

Notitie wijziging vergaderstructuur gemeenteraad

1. Aanleiding

Een terugkerend knelpunt uit de evaluatie van deze raadsperiode is dat de raad te weinig tijd neemt (of heeft) voor de eerste verkennende fase in het proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Dat leidt soms tot discussies als de raad te laat in positie komt. Ingrijpende amenderingen, het afvoeren van voorstellen, nieuwe informatie die laat opduikt, het zijn signalen dat de verkennende / informerende fase van het behandelproces door de raad niet goed is afgerond. Daarnaast lopen beeld- en oordeelsvorming in het huidige Informele Overleg (IO) en de commissievergaderingen door elkaar heen en worden de politieke meningen te laat – meestal pas in de raadsvergadering – uitgesproken.

Daarom stelt het presidium een wijziging van de vergaderstructuur voor. Kern van de verandering is dat een vergadercyclus voortaan start met een beeldvormende commissievergadering, twee weken later de oordeelsvormende commissie plaats vindt en daarna de besluitvorming in de raadsvergadering.

Het doel van deze wijziging is om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren en de politieke meningsvorming meer zichtbaar te maken.

Naast de wijziging van de vergaderstructuur wordt in deze notitie ook een wijziging voorgesteld om de verdeling van de onderwerpen tussen de commissies R&E en M&B aan te passen. Dit heeft tot doel om de werkdruk evenwichtiger te verdelen tussen beide commissies.

In deze notitie wordt achtereenvolgend ingegaan op de verschillende fases van het besluitvormingsproces die in het BOB-model worden onderscheiden, op de voorgestelde wijzigingen van het vergaderstelsel en de wijze waarop de gemeenteraad ervaring kan opdoen met deze aanpassingen.

2. BOB model

Het BOB model staat voor Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming. Het model legt het accent op de afzonderlijke fases van het vergaderproces. Het kan de raad helpen om meer effectief het vergaderproces te doorlopen. Eigenschap van het model is dat alle vergaderdeelnemers bewust een fase van het model doorlopen, afsluiten en doorgaan naar de volgende fase. Bij iedere fase van het BOB-model passen verschillende vergadertechnieken.

Beeldvorming

Beeldvorming gaat over het verkennen en afbakenen van een vraagstuk, het horen van de samenleving en het inventariseren van knelpunten en belangen. In deze fase wordt er verkend wat we allemaal al weten, of het relevante informatie is voor de voorgestelde besluitvorming en of er informatie ontbreekt. Als dat het geval is, dient in de beeldvormende vergadering ook afgesproken te worden hoe en wanneer die informatie beschikbaar komt voor de gemeenteraad. Bijvoorbeeld via een toezegging van de portefeuillehouder. Het gewenste resultaat is dat alle deelnemers van de vergadering hetzelfde beeld over het voorstel hebben.

Bij beeldvorming staat het inwinnen van informatie centraal. Dat kan door je in te lezen, vragen te stellen, een werkbezoek af te leggen, een gesprek aan te gaan met belanghebbenden en door te luisteren naar elkaar of een inspreker. Inspreken in een vergadering hoort bij de beeldvormende fase.

In een beeldvormende vergadering is het van belang om (nog) niet op elkaar te reageren met meningen. In plaats daarvan worden er vragen aan elkaar gesteld. In deze fase is het prima als er nog veel uiteenlopende opvattingen zijn.

Oordeelsvorming

Bij oordeelsvorming gaat het over het uitwisselen van en het doorvragen op argumenten tussen de fracties om tot een goede weging te komen van de voor- en nadelen van een voorstel. In deze fase komen de politieke meningen naar voren. Aan welke voorwaarden moet het besluit voldoen voor een fractie om mee in te kunnen stemmen? Wat moet er gebeuren om de bezwaren van een fractie op te heffen?

Het gewenste resultaat is dat inzichtelijk is welke gezamenlijke belangen er zijn en aan welke voorwaarden het besluit moet voldoen. In een oordeelsvormende vergadering gaan de fracties dan ook met elkaar in gesprek, zij wisselen voorlopige standpunten uit en proberen elkaar te overtuigen. Gedachten over eventuele moties of amendementen dienen in deze commissievergadering besproken te worden. Dat maakt de politieke afwegingen zichtbaar en biedt de andere fracties de mogelijkheid daar tijdig op te reageren.

Besluitvorming

In de fase van besluitvorming volgt (eventueel) kort politiek debat en een korte uitleg van het stemgedrag. De raadsleden leggen daarmee verantwoording af aan de inwoners over hun keuze om voor of tegen een voorstel te stemmen. Zo kunnen relatieve buitenstaanders volgen waarom een besluit is genomen. Doordat het accent van de oordeelsvorming in de voorafgaande commissie ligt, is er relatief weinig vergadertijd nodig voor de besluitvormende raadsvergaderingen.

3. Wijziging in de vergaderstructuur

Alle presentaties aan de raad(sfracties), toelichtingen die in het voormalige Informeel Overleg aan bod kwamen, vragen over raadsvoorstellen en de inspraak vinden plaats in de openbare, beeldvormende commissie¹. Besprekpunten en presentaties - veelal op initiatief van het college - die niet ter besluitvorming worden voorgelegd, komen in de beeldvormende commissie op de agenda. De inmiddels bekende werkwijze bij presentaties (10 minuten pitch en 20 minuten vragen) blijft gehandhaafd in de beeldvormende commissie.

De nieuwe beeldvormende commissies worden ingevoegd in het vergaderschema op de avonden van het Informeel Overleg. Het Informeel Overleg vervalt met de invoering van de wijziging.

Het voordeel van deze wijziging van de vergaderstructuur is dat er geen vergaderavonden bij komen. Tegelijkertijd is er door het 'splitsen' van de commissies in beeld- en oordeelsvorming meer behandeltime beschikbaar voor de onderwerpen op de agenda.

Agendering

Agendering verloopt zoals gebruikelijk via de agendacommissie. De agendacommissie vergadert twee weken voor de eerste beeldvormende commissie en stelt de conceptagenda's van de beeldvormende en oordeelsvormende commissies en van de raadsvergadering op.

De aanlevering van voorstellen dient twee weken te vervroegen. Dat betekent ook dat de doorlooptijd van een voorstel in de hele vergadercyclus (van collegebesluit tot en met raadsbesluit) langer wordt. In hoeverre dat nadelig uitwerkt, zal moeten worden ervaren. Net als dat nu al gebeurt, kan de agendacommissie voorstellen rechtstreeks voor de raadsvergadering agenderen. Dat zijn de overduidelijke hamerstukken en benoemingen. Het principe dat de concept raadsagenda na afloop van de oordeelsvormende commissie langs de agendacommissie gaat (via de mail) blijft ook gehanteerd. Toegevoegd wordt dat

¹ Als bespreking van geheime stukken gewenst is, kan de (beeldvormende en oordeelsvormende) commissie achter gesloten deuren vergaderen.

na afloop van de beeldvormende commissies de concept agenda's van de oordeelsvormende commissies via de mail ook langs de agendacommissie gaan.

Continuering vaste commissievoorzitters

De ervaringen met de vaste commissievoorzitters zijn positief. Het presidium adviseert dan ook om te blijven werken met vaste commissievoorzitters in de gewijzigde vergaderstructuur. Dat betekent dat de commissievoorzitter de beeldvormende én de oordeelsvormende commissie voorziet. Dat is van belang om zo de bespreking van een agendapunt in de fase van beeld- en oordeelsvorming in goede banen te kunnen leiden.

Doorschuiven van voorstellen

De beeldvormende commissie kan in haar vergadering tot de conclusie komen dat een geagendeerd voorstel duidelijk is en direct als hamerstuk naar de raad kan. Dan wordt de oordeelsvormende commissie overgeslagen. Indien de beeldvormende commissie concludeert dat er aanvullende informatie nodig is, schuift een voorstel door naar een volgende vergadercyclus. Immers, bespreking van nieuwe, aanvullende informatie is onderdeel van de beeldvorming.

Scenario's vergaderstructuur

Door toevoeging van de beeldvormende commissievergaderingen komt de vraag omhoog of de fracties hieraan vooraf een extra fractievergadering wensen. Als de vergaderstructuur wordt aangehouden van een week vergaderingen en de dinsdag en donderdag in de week daarop volgend vrijhouden voor fractievergaderingen ontstaat scenario 1. In dit scenario is een extra week (di en do) vrijgehouden voor de fractievergaderingen.

In scenario 2 volgt de raadsvergadering in de week na de oordeelsvormende commissies. De dinsdag voorafgaand aan de raadsvergadering wordt dan vrijgehouden voor fractieoverleg. Hiermee wordt de doorlooptijd van de vergadercyclus 1 week korter. Zie onderstaande tabel.

Week	Huidige vergaderstructuur	Scenario 1 Extra fractievergadering	Scenario 2 Fractievergadering op de dinsdag voor de raad
1		Agendacommissie	Agendacommissie
2		Fractievergaderingen	Fractievergaderingen
3	Agendacommissie en Informeel Overleg	Beeldvormende commissie	Beeldvormende commissie
4	Fractievergaderingen	Fractievergaderingen	Fractievergaderingen
5	Commissies	Oordeelsvormende Commissie	Oordeelsvormende Commissie
6	Fractievergaderingen	Fractievergaderingen	Di: Fractievergadering Do: Raadsvergadering
7	Raadsvergadering	Raadsvergadering	

Voorgesteld wordt om voor 2022 het vergaderschema van scenario 1 aan te houden. Dit heeft als voordeel dat de geplande commissie- en raadsvergaderingen niet verschuiven². Invoering van de wijziging is mogelijk vanaf de eerste vergadercyclus na de raadsverkiezingen in maart. Vanaf kalenderjaar 2023 wordt voorgesteld om het vergaderschema conform scenario 2 op te stellen, zodat de – verlengde - vergadercyclus

² Alleen de agendacommissie en de aanlevering van stukken worden in 2022 twee weken vervroegd.

één week korter wordt. Het vergaderschema 2023 wordt t.z.t. door het presidium vastgesteld.

Overzicht verschillen vergaderetiquette gedrag in BOB-model

Zoals bij de schets van het BOB model in hoofdstuk 3 al is toegelicht, heeft iedere soort vergadering zijn eigen vergadertechniek of – etiquette. Zie onderstaand overzicht:

	Beeldvormende commissie	Oordeelsvormende commissie	Raad
Vragen aan het college	Ja	Nee	Nee
Inspraak	Ja	Nee	Nee
Fracties bevragen elkaar	Ja	Ja	Nee
Fracties gaan met elkaar in gesprek	Nee	Ja	Nee
Fracties proberen elkaar te overtuigen met argumenten	Nee	Ja	Nee
Mening over het voorstel	Nee	Ja	Ja
Motie / amendement	Nee	Ja	Ja
Toelichten stemgedrag en stemverklaring	Nee	Nee	Ja

Herverdeling onderwerpen commissies

Tot slot stelt het presidium voor om de verdeling van de onderwerpen tussen de commissie Ruimte & Economie en de commissie Maatschappij & Bestuur aan te passen. De afgelopen raadsperiode was de werkdruk tussen beide commissies onevenwichtig verdeeld. Voor de commissie R&E was regelmatig één vergaderavond niet voldoende, terwijl voor de commissie M&B een aantal vergaderingen verviel bij gebrek aan agendapunten.

In de verordening op de raadscommissies Aalsmeer 2021 is de volgende verdeling gemaakt:

Artikel 2. Instelling raadscommissies

Er is een:

- a. raadscommissie Ruimte en Economie, waarvan de werkzaamheden de volgende onderwerpen betreffen: economie en duurzaamheid, openbare ruimte, ruimtelijke ontwikkelingen.
- b. raadscommissie Maatschappij en Bestuur, waarvan de werkzaamheden de volgende onderwerpen betreffen: sociaal domein, onderwijs en ontplooiing, bestuur, bevolking en veiligheid, stukken vanuit de planning- en control cyclus.

Voorgesteld wordt om de volgende nieuwe indeling en naamgeving te hanteren:

- a) Commissie Ruimte: ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte incl. verkeer
- b) Commissie Maatschappij & Bestuur: sociaal domein, onderwijs & ontplooiing, bestuur, bevolking & veiligheid, stukken uit de P&C-cyclus, economie, duurzaamheid, energie en klimaat en overige thema's.

4. Ervaring op doen

Het presidium adviseert de nieuwe gemeenteraad genoeg ruimte te nemen om te experimenteren met de gewijzigde vergaderstructuur en pas na een jaar te evalueren. De agendacommissie en het presidium houden de vinger aan de pols hoe de vergaderingen

verlopen en of tussentijdse (kleine) bijstellingen gewenst zijn. Om die reden wordt voorgesteld deze wijziging nog niet gelijk in de Verordening op de raadscommissies te verwerken. Geadviseerd wordt om na de evaluatie met alle fracties, het college en de driehoek de nieuwe werkwijze - eventueel bijgesteld - te verwerken in de verordening. Zo wordt voorkomen dat het reglement te snel gecorrigeerd moet worden.

Muller, Carin

Onderwerp: FW: Vragen CDA vragenkwartier 27-01-2022 inzake babbelbankjes

Urgentie: Hoog

Van: Marlon van Diemen <marlon.v.diemen@gmail.com>

Datum: 25 januari 2022 om 10:43:48 CET

Aan: "Kolck, Olaf van" <olaf.van.kolck@aalsmeer.nl>

Onderwerp: Vragen vragenkwartier

Hallo Olaf,

ik wil graag de volgende vragen indienen voor het vragenkwartier

Op 5 november 2020 heeft het CDA een motie ingediend namelijk de motie Babbelbankjes. In de motie stond dat er gezocht moest worden naar bankjes rond de €3000,- dat was misschien wat krap maar er zou budget beschikbaar zijn binnen de lopende begroting. Wij zien nog geen bankjes, het CDA is van mening dat hier wel urgentie bij is. Wij zijn ook benieuwd of het binnen het budget past.

Onze vragen:

- a. 1. Klopt het dat er nog steeds geen bankjes zijn aangeschaft en waar is het wachten op?
- b. 2. Is er al bekend wat voor bankjes er gaan komen en wat zo'n bankje gaat kosten?
- c. 3. Inmiddels zijn we bijna 1.5 jaar verder na de motie. Kan de wethouder aangeven op welke termijn wij de eerste babbelbank kunnen verwachten.

Groeten,
Marlon van Diemen CDA Aalsmeer Kudelstaart

Vragen voor het vragenkwartiertje

Gecombineerde commissie vergadering 15 februari 2022

Door enkele nieuwe bewoners van het nieuw gebouwde woongebouw aan het Laurierhof kregen wij opmerkingen over de afval situatie bij dit woongebouw.

1. Is het juist dat er voor de 44 wooneenheden 2 ondergrondse groenafval container en 1 ondergrondse restafval container worden geplaatst?
2. Waarom zijn de bewoners nog niet in het bezit van een pas waardoor zij de containers kunnen gebruiken?
3. Waarom is er voor het oud papier en glas nog geen oplossing?
4. Bewoners hebben bij de Meerlanden aan de bel getrokken, deze geven echter niet thuis en verwijzen naar de gemeente, onder het mom 'er is geen oplossing voor'
5. Bij reclamatie door bewoners aan het adres van de gemeente wordt niet gereageerd.
6. Kan de portefeuillehouder garanderen dat deze ongewenste zaken per direct worden opgelost opdat het papier niet op straat of in een andere daarvoor niet bestemde container wordt gegooid?

Fractie Absoluut Aalsmeer
Dick Kuin

Vragen voor het vragenkwartier – gecombineerde commissievergadering 15 februari

Absoluut Aalsmeer: verkeerssituatie Dreef / Zwarteweg en Heegstrapark

Aanleiding

Wij ontvangen regelmatig vragen over onveilige situaties of situaties in de openbare ruimte die tot overlast kunnen leiden. De gemeente Aalsmeer beschikt over de Fixi-app voor meldingen over de openbare ruimte. Absoluut Aalsmeer heeft de volgende vragen;

- Wordt de effectiviteit van de Fixi-app gemeten, en zo ja, kunnen wij de resultaten hiervan ontvangen.
- Wie is in het weekend verantwoordelijk voor (nood)situaties die tot onveilige situaties kunnen leiden?
- Kan de wethouder aangeven wat er in het protocol van de spoedlijn staat?

Verkeerssituatie Dreef / Zwarteweg

Wij hebben vernomen dat er bij het zebrapad op de Dreef (ter hoogte van de Triade) knipperlichten bij het zebrapad worden gerealiseerd.

- Kan de wethouder ons aangeven wanneer deze knipperlichten bij het zebrapad worden gerealiseerd?

Eerder is ons toegezegd dat het fietspad op de Zwarteweg alleen nog schoongespoten moest worden en met de kerst opengesteld zou worden. Dit is echter nog steeds niet het geval.

- Is de wethouder op de hoogte dat het fietspad op de Zwarteweg nog steeds niet open is voor fietsers?
- Kan de wethouder ons een update geven over de situatie van het fietspad op de Zwarteweg welke rechtstreeks naar de school gaat en welke voor de veiligheid van de schoolgaande jeugd is aangelegd?
- Is de wethouder op de hoogte dat de rotonde regelmatig is besmeurd met modder en grind wat tot onveilige situaties leidt?
- Is het mogelijk om er voor te zorgen dat het wegdek regelmatig wordt schoongemaakt?
- Daarnaast neemt de meerderheid van de fietsers de rotonde de verkeerde kant op, tegen het verkeer in. Er hangt op de verkeerde plek, een klein bordje. Wat over het hoofd wordt gezien. Kan de wethouder iets doen aan de onveilige situatie op de rotonde?

Vragen voor het vragenkwartier – gecombineerde commissievergadering 15 februari
Absoluut Aalsmeer: Hortensialaan / Heegstrapark

Aanleiding

Wij ontvangen regelmatig vragen over onveilige situaties door snelheidsovertredingen in de Hortensialaan en het ondergelopen Heegstrapark.

Absoluut Aalsmeer heeft de volgende vragen;

Hortensialaan

Naast de schildpadden op het wegdek hangen er nu ook verkeersborden “Pas je snelheid aan op de Hortensialaan”.

- Is deze aanbeveling uit de quickscan gekomen?
- Is het mogelijk dat onze fractie de aanbevelingen ook ontvangt?
- Heeft de wethouder deze borden gezien? Is de wethouder van mening dat automobilisten bij het voorbij rijden kunnen lezen wat er op deze borden staat?

Voor 30 km / u borden moet er een verkeersbesluit genomen worden voor Ophelialaan, Hortensialaan etc. De borden die er nu staan mogen maximaal 4 maanden staan, omdat het verkeersbesluit er niet is.

- Kan de wethouder aangeven hoe ver men is met het verkeersbesluit?
- Kan de wethouder iets doen aan het deel bij de Yuverta Mavo waar automobilisten nog altijd vanuit Mensinglaan op verkeerde weghelft de Hortensialaan richting de Dreef op rijden?
- Alle bushokjes staan nog op de ‘oude’ route. Ruiten worden ingegooid, ruiten worden vernieuwd en weer ingegooid, terwijl er geen bussen meer op deze route rijden. Dit levert nu ook hangjongeren op. Kan de wethouder aangeven of en wanneer deze bushokjes worden verwijderd en de voetpaden weer naar het oorspronkelijke niveau worden teruggebracht.

Heegstrapark.

Regelmatig staat het Heegstrapark na regenval onder water.

Zolang het park lager ligt dan het wegdek ernaast, blijft dit gebied na regenval onderlopen. Het leegpompen is symptoombestrijding, maar lost niets op.

Het park zou moeten worden gebruikt om naar de bushalte te kunnen lopen. Vanwege de wateroverlast wordt er door voetgangers nu over het wegdek gelopen. Dit leidt tot onveilige situaties.

- Kan de wethouder aangeven of hier serieus wordt gekeken naar een oplossing?